

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő Szépirodalmi főmunkatárs
Dr. PÁP ZOLTÁN EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Türelmi verseny.

Budapest, július 18.

A folyosón és a klubban a miniszterelnök ur még úgy tesz, mintha az érdekelné legjobban, vajjon Tisza István tudja-e sokáig türtöztetni magát és győzi-e türelemmel? Egy-egy elejtett megjegyzésével a miniszterelnök sejtetni engedti azt az aggodalmát, hogy a Tisza István ugrató taktikája nem fog jóra vezetni s hogy mihelyt Tisza türelm-mécséből kifogy az olaj, egyszerre rászakad a sötétség a többségre.

De nem kell hinni a miniszterelnök nyíltan kifejezett aggodalmának. Amiről ő nyíltan beszél, az nem okoz neki fejfájást. Az a kérdés, hogy hány zsákkal telik a Tisza István türelméből, a miniszterelnököt annyira sem érdekli, mint a marokkói kérdés. Bánja is ő a Tisza István türelmét. Ha tetszik Tisza Istvánnak, hogy mint annyiszor, most is ellovagolja magát s mint annyiszor, most is a maga feje fölé vonja az ellenzék haragjának összes felhőit: ám tegye. Khuennek ez nem fáj. Sőt, ha törődik vele egyáltalán, inkább még örül, hogy a háta mögött lovagló sötét gond, a ki-nevezés nélkül is vezető miniszterelnök, a vasuti és szellemi vonatokat szenvedélyesen megállító Tisza István így lehetetlenné teszi magát. Mentül győlöletesebbé teszi magát Tisza István az ellenzék előtt, annál kevésbé veszedelmes versenytárs a jövődö kombinációiban. Ne tessék tehát nagyon komo-

lyan venni, ha Khuen azon aggódik, hogy ez a Tisza István ilyen hamar elveszti a türelmét. Titokban talán inkább azon aggódik, hogy mért nem türelmetlenebb már az a Tisza István?

Egészen más türelem az, melynek hossza iránt a miniszterelnök ur érdeklődik. Az obstrukció hosszu, a technikai obstrukció még hosszabb, de Khuen úgy gondolja, hogy az ő feltámasztott többségének türelme mindenestre leghosszabb. S ha csak arról a türelmi versenyről volna szó, hogy az ellenzék győzi-e tovább technikázással, vagy a Khuen aranymágon táplált többsége türelemmel: a miniszterelnök nyugodt volna. Antal Géza száz évig se unná el a Khuen háta mögött várni és tűrni. És a többi hős sem. A Tisza István türelme vagy türelmetlensége se sokat számít. Mert ha Tisza István elveszti a türelmét: akkor csak kettőt tehet. Vagy elmegy dühében haragvó Achillesnek Póstyénbe, vagy elmegy hát mögött más taktikát ajánlani a királyhoz, mint tette annak idején Széll Kálmán háta mögött. No hát, akár melyik ultra szánna el magát, az nem volna veszedelmes. Mert a haragvó Achillesre fűtyülne a nemzet, a hát mögött licztáló intrikusról pedig tapasztalati véleménye van már a királynak.

A király türelme — ah, a király türelme, az itt az egyetlen türelem, melynek hosszáról vagy rövidségéről bizonyosságot szeretne szerezni a miniszterelnök ur. Mert ez a türelem az,

mely éltet vagy öl. Ez a türelem az, mely lehet hosszú uszókötél, de lehet lasso is, mely a lovaszt lerántja lováról. S hogy a miniszterelnök urat éppen csak ez az egy türelem érdekli, az kitetszik a bécsi sajtóban ma reggel elhelyezett félhivatalos kommunikéből, mely szerint a király tudja, hogy a magyar véderővitához türelem kell s meg is nyugtatta a magyar miniszterelnököt, hogy várhat, taktikázhat terminus nélkül, ameddig szükség lesz rá. Oh ez a kommuniké! Ha igaz volna! Ha a király ilyen értelemben csakugyan megnyugtatta volna Khuen-Héderváryt! Akkor gyönyör volna Khuennek lenni, de akkor Khuen nem is iratta volna ezt ki a bécsi újságokban. Akkor hét pecséttel zárná el saját lelkében az édes titkot. Amde el kellett helyeznie a kommunikét két okból: először azért, mert valahogyan kifejezést kellett adnia az ő legtitkosabb és legfájdalmasabb aggodalmának és másodsor, mert ezzel a kommunikével meg lehetett sugni a királynak, alázatos és burkolt formában elébe lehetett tálni azt az esengő kérelmet, hogy az isten szerelméért, ne vesztse el még a türelmét, ne engedje felséges homlokát ránczokba borulni, ha az ellenzék össze is forrott már az egyre szenvedélyesebb harc tüzeiben. A Tisza István türelmének fogytáról nyíltan beszél a miniszterelnök ur, mert nem törődik vele, de a királyi türelem fogytának a lehetőségét is meg szeretné előzni alázatos kommunikék példalód-

Egy ókori csibész.

Írta: Hevesi József.

A Bona Dea ünnepét megelőző estén nagy züllést rendezett Róma egyik legnagyobb lump-frátéré, P. Clod. Pulcher, akinek nemcsak az örök városban, de messze Ciliciában és Antiochiában is nagy volt a hírneve zajos multságairól, botrányos kalandjairól, erőszakoskodásairól. Nagy és előkelő családból származott (az egyik fivére, App. Claud. Pulcher sógora volt a híres Lucullusnak, a másik fivére, C. Claud. Pulcher Ázsia praetora volt és a konzulságra is pályázott), ezért hát nagyon féltek tőle és minden tisztességes ember kerülte. De léha, könnyelmű ezimborái rajongtak érte, mert az ő révén nagyon sok dinom-dánomban, kicsapongó tivornyákban, görbe-estékben és zajos czézókban volt részük.

Most is egész nagy társaság gyűlt össze körülötte és mikor a cena után elkövetkezett az ugynevezett comissatio, a borban való dözölés, magasra csaptak föl körülötte a féktelen jókedvnek a hullámai.

Vigan és sűrűn bujdosnak a gyönyörű formájuk kelyhek. Thericles corinthusi fazekasmester remekei és a csak kevésbé megkeresztelt falernumi nemes nedű ugyancsak befűtött a dözölő kompániának. A magister, az asztalmester tisztét P. Clod. Pulcher töltötte be, ő rendelkezett tehát az ivást és a

bornak vízzel való vegyítését illetőleg. Az ő elve pedig az volt: minél kevesebb vizet és minél több bort! És minél gyakrabban!

Egyre-másra kocizott kelyhével, melynek felirata volt: „Dulcis anima vivas!” és hol az egyiknek, hol a másik ezimborájának kiáltotta oda: „Bene tibi!” vagy „Ben te!” néha görögül is! „Khaine!”

Erre pedig egy hatalmas ex-ivás volt mindenkor a válasz.

A jókedv madara már nagyon magas régiókban szárnyalt, mikor valaki szóba hozta a holnapi nagy ünnepet, a Bona Dea ünnepét. Nagyon izgatta ezeket az erkölcsbetvárokat ez a szép ünnep, melyet az tett nevezetessé, hogy a római matrónák és férjes asszonyok, sőt még a Vesta-szüzek is valamelyik főrangú állami tisztviselő házában gyűltek össze éjnek évadján és vidáman mulatoztak. Férfiaknak azonban szigorúan tiltva volt az asszonyok között megjelenni.

— Holnap — így kezdő Bolanus nevű nagy csibész — Julius Caesarnál gyűlnek össze Róma összes libái.

— Csak a ludai, a ludai — vágott közbe egy ugynevezett aretalógus, akinek a nevét egyik sem tudta, de szívesen látták a társaságban, mert feladata volt bohózkodni és rossz vicceket csinálni. És ennek a feladatnak rendszerint elég jól szokott megfelelni.

— Igazad van — szólt a magister — leányoknak nincs helyük a Bona Dea ünnepen. Hanem, fiuk, ki kellene gondolni valamit,

hogy ezekhez az asszonyokhoz bejuthassunk. Általános elszörnyűködés volt ennek az indítványnak a visszhangja.

— Hova gondolsz, Clodius — tiltakozott első sorban Cuccus, egy centurio léha fia — tudod, hogy milyen szigorú büntetés vár arra a férfiura, aki ilyenkor az asszonyok közé merne lopózkodni.

— Hát aztán?! — veté oda az asztalmester. — Hiszen éppen ezért akarok én közéjük menni. Vagy tán azt hiszed, hogy a vén kujon Julius Caesar nem lesi majd a sok asszonyt valamely rejtett leshelyéről?

— Azt még ő sem meri megtenni — vélekedett Aurelius, a cimberék legyőzőjének vézna és ványadtképű fia.

— Akkor nem ismered a vén kappant — szólt ismét Clodius. — Nem hiába kiáltották a katonák a római polgároknak, mikor Caesar a bevonulását tartotta: „Romani, servate uxores, moechum adducimus calvum!” (Zárjátok el rómaiak a feleségeiteket, hozzuk a kopasz házasságtörőt!) En biztos vagyok benne, hogy az öreg ott lesifüleskedik majd valahol egy rejtett kuczkóban... és buja tekintettel gyönyörködik majd a sok szép asszonyban, akik a feleségét, Cinna leányát mulattatják.

— Azt hiszed? — tamáskodott a vézna Cuccus.

— Sőt bizonyos vagyok benne. Csakhogy kissé meg fogjuk zavarni ebben az élvezetében az öreg kecskét.

— Hogyan?

zásával. Mert a Tisza István türelme a Tisza István dolga, de a király türelme a Khuen, a többség, a hatalom, a jóllét, az arany és a gyönyör sorsa. S a király nyolczvanegy esztendő. S a királynak a katonai kérdések elintézése az utolsó vágya ebben az életben. S a király egy szép napon, ha talán rossz álmai voltak, reggelre azon veszi magát észre, hogy ez a Khuen már eleget mosolygott, ez a többség már eleget hallgatott s neki még mindig nem hozták meg a kész katonai törvényeket.

Ettől a kritikus percztől reszket a miniszterelnök ur. Mert abban a kritikus perczen harangoztak neki. Abban a kritikus perczen a király türelmének szakadtával elszakad az az aranylánc is, mely most a többség gályarabjait egymáshoz lánczolja. Abban a kritikus perczen a munkapárt átváltozik Kecs-kemétté, de az országos részvét nélkül. Ledőlnek a tornyok, megszakadnak a hegyek, kiomlanak a tavak s vége mindennek. S ez a kritikus perc talán már nincs is messze. Mert a király öreg s mert a miniszterelnök ur már szükségét érezte az esdeklő, türelemért könyörgő kommunikét a bécsi sajtóban elhelyezni. Mikor az ilyen szuggeráló szándéku kommunikék megjelennek a politikai égbolton, azok veszedelmet jelentenek, mint az üstökösök. Akkor baj van. A király trüsszent és a magyar kormány hanyattesik.

Budapest, július 18.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése holnap, szerdán délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: A véderőjavaslat és interpellációk.

A kultuszminister Budapestén. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter Bécsből, ahol magánügyben néhány napot töltött, visszaérkezett Budapestre.

— Ha más nem vállalkozik reá, hát majd én hatolok be holnap Caesarék lakásába, hogy részt vegyek a Bona Dea ünnepen.

Az aretalógus, aki már egészen el volt ázva, most megint a humor mezejére lépett.

— Annyi lud közé egy gunár! — szolt sárga fogait mutogatva. — Hiszen ha megcsipnek, akkor már látok magam előtt, amint végigkísérnek a gemoniae scalae-n a carcer Mamertinus-ig.

— Csakhogy nem csipnek ám. Nem hiába vagyok én P. Clod. Pulcher, az volna csak szép dolog, hogy rajtakapnám magamat.

Anreliust kissé bántotta ez a pöffeszkedő beszéd.

— Én nem kezdek az életemet csak azért, hogy Róma öreg asszonyait egy csomóban lássam.

— Hiszen én sem az öregek kedvéért megyek — szolt nevetve a magister — ellenkezőleg, ott van például...

— Ne... ne... ne... Ne említs egyet sem, hiszen nagyon jól tudom, hogy te különben is csak egynek a kedvéért mégy oda.

— Ha meg tudod, akkor mit vitatkozol velem?! Holnapután már elmondhatok neked mindent. Már kész a tervem is, hogyan lopzkodom be Julius Caesar házába. Most pedig rajta fiuk, bene vobis!

És fenékiig ürítették a kelyheket.

II.

Másnap este Julius Caesar házában a janitorja egy pillanatra sem távozhatott el a ház bejáratától. Ott kellett folyvást silbakol-

Az állami agrárbank a főrendiházban. A főrendiház pénzügyi bizottsága Laszváry Gyula helyettes elnök elnöklésével tartott ülésén tárgyalta a magyar földhitelintézetek országos szövetségéről és az 1894. évi V. t.-cz. némely rendelkezéseinek módosításáról, illetve kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot. A bizottság a törvényjavaslatot változatlanul elfogadta és hitelesítette az erre vonatkozó bizottsági jelentést.

Justh Gyula nyilatkozata. A „Neues Wiener Tagblatt“ tudósítójának Justh Gyulával folytatott beszélgetéséről való közlés egy passzusa félreértésekre adhat alkalmat. E passzus szerint a következőket mondotta volna: „A harez vezetését, amelyhez egész politikai reputációm fűződik, magamnak tartom főnn.“ Justh ezzel szemben kijelentette, hogy csak ezeket mondotta: „A harezből, amelyhez egész politikai reputációm fűződik, minden erővel kivesszem a magam részét.“

Az osztrák trónbeszéd s Magyarország

Budapest, július 18.

Az a trónbeszéd, melylyel ma a király az osztrák birodalmi gyűlést megnyitotta, a legnevezetesebb eseménye a mai napnak. Nem azért, amit benne a király az osztrák népeknek mondott, hanem azok miatt a szavak miatt, melyeket egyenesen hozzánk, magyarokhoz intézett. Sőt jobban szólva, az a trónbeszéd nemesak az osztrákoknak, sőt nem is csak nekünk, hanem az egész birodalomnak szolt, tehát tulajdonképen az összbirodalom számára készült trónbeszéd volt az a mai. Mert a trónbeszédnek két legkimagaslóbb tárgya, a katonai javaslat volt s a házszabályrevízió szükségének bejelentése, tehát éppen az, ami az osztrák kormányának a legkisebb gondot sem fogja okozni, aminek keresztülhajtása azonban a Khuen-kormánynak legvészesebb nehézségeket okoz.

Nem mondjuk, hogy a trónbeszédben a király illegitim módon foglalt állást a katonai javaslatok mellett. De célzatosnak és nem objektívnek tartjuk azt a módot, ahogy a király a katonai javaslatokról megemlékezett. Mert, ha a király a hadsereg fejlesztésében a béke tartós biztosítását látja, ez még lehet igaz. De hogy az „összességnek nincs nagyobb érdeke“, mint a hadsereg fejlesztése, ezt tagadjuk s ezt koncedálni nem vagyunk hajlandók még akkor sem, ha azt a király mondja. A hadsereg, ha számban akárminő nagy is, nem erősebb, mint maga a nemzet, mely mögötte áll, s ha a hadsereg olyan arányban fejlesztetik, hogy ez a fejlődés a

nemzettől erejét meghaladó áldozatot követel, s ha a hadsereget egyenesen a nemzet rovására akarják fejleszteni, akkor nem ez a „legnagyobb“ érdeke az összességnek, hanem éppen ennek a fejlesztésnek megakadályozása.

Ami az „elmulasztottak pótlását“ illeti, nem a magyar nemzet a hibás, ha mulasztás van. A hadsereg fejlesztésének feltételeit a 67-es kiegyezés szerint a nemzet maga határozhatja meg. Ezeknek a feltételeknek el nem fogadása az oka annak, ha mulasztás történt. A nemzet soha nem volt szűkkeblű a hadsereggel szemben, szűkkeblű mindig csak a király volt a nemzettel szemben, mikor a nemzet a hadsereggel szemben a törvényben biztosított jogait akarta érvényesíteni. Mikor 1906-ban a király az ellenzékkel paktumot kötött, a paktumban kikapcsolattak a katonai kérdések, egész addig, míg az általános választói jog alapján összeülő parlament dönthet a katonai kérdésben. A nemzet akkor elfogadta a paktumot, s hogy a katonai javaslatok most a parlament előtt vannak, ez egyenes megszegése a paktumnak. De a paktum egyoldalú megszegése ellen még akkor is tiltakozni kell a függetlenségi pártnak, ha azt maga a király tartja is jogforrásnak. Mikor a magyar parlament a nemzet jogait akarta érvényesülve látni a hadseregben, akkor az volt a bécsi jelszó, hogy a „junkerek“ nem beszélhetnek a nemzet nevében. De most, hogy egy tatárjárás-hoz hasonló választási hadjárat a 67-es munkapártnak adott többséget, most Bécs nemcsak elismeri, hogy a „junkerek“ képviselhetik a nemzetet, hanem olyan terheket akarnak velük a nemzet vállaira rakatni, amelyre sem az egykori koalíció nem volt, sem egy népparlament nem lesz hajlandó. A trónbeszéd mindezt azzal akarja igazolni, hogy „figyelembe vétetnek a lakosság óhajai“, de hogy tényleg figyelembe vétettek-e, ennek eldöntését nem a király jogosult megállapítani, hanem a magyar parlament. És a mostani harez éppen azért tört ki, mert ezek a nemzeti óhajok nem vétettek figyelembe.

És ezen a tényen nem változtat és ezeknek a javaslatoknak sorsát meg nem javítja a házszabályrevízió sem. Mert „az idő böles kihasználása“, hogy „a munka gyors menete biztosítottassék“, nem lehet a házszabályrevízió mellett érv akkor, mikor mindenki tudja, hogy a házszabályrevízió igazi célja az, hogy az alkotmányellenes és nemzetellenes törvények is parlamenti jóváha-

nia a cella ostiaria előtt. Az előkelő hölgyvendégek, Róma legmagasabb állásaiban levő férfiak feleségei arcus-mennyezetekkel ellátott lecitacionusok alig győzték a látogatók nevét bejelenteni. Asszonyok sohasem vettek részt az estélyeken, a férfiak mindig maguk között mulattak. A Bona Dea ünnepe azonban az asszonyok kirugásának volt szánva. Természetesen csak az előkelőség korlátai között. De már az is nagy bolondság volt, hogy így szabadjára bocsájthatták a nyelvüket és zavartalanul beszélhettek a legesiklandósabb pletykákról, melyeket még a Veszta-szüzek is szomjuhozó fülekkel hallgattak.

Természetes, hogy ez összefüggésben nagy szerű étkezéssel, sőt zenével, tánczozal, énekkel is egybe volt kötve. A művészek azonban csak nők lettek. A Bona Dea ünnepéből a férfiak teljesen ki voltak zárva.

A házigazda, a nagy Julius Caesar azonban akként segített magán, hogy ugyanazon az estén férfi-társaságot is hívott egybe a saját termeibe.

Necak az asszonyok mulassanak!

Még mielőtt az est megkezdődött volna, Julius Caesar fölkereste janitorját, vagy mint az ő házában nevezték: az ostariust és bizalmasan közölt vele valamit.

A rabszolga mélyen meghajtotta magát. — Megértettelek!

A felvonulás sokáig tartott és a megjelent előkelőségek mellett az ünnepségben szereplő művészek is megjelentek szórványosan. Mikor az est előrehaladtával a janitor mellett hárfásleány jelent meg és a női

termek felé akart tartani, a janitor utját állta:

— Hova, hova, kis hugom?

— A mai Bona Dea ünnepségre vagyok ide meghíva, hogy zenével emeljem az ünnep hangulatát.

— Te görög leány vagy?

— Igen, Mytilene a hazám.

— Milyen jól beszéled a nyelvünket. Jól van gyermekem, ez a cubicularius majd odavezet a művészek szobájába.

Intett egy rabszolgának és valamit sugrott a fülébe.

A hárfásleányt, aki pedig nem volt más, mint Publius Clodius Pulcher, aki ebben az álarcban akarta magát becsempészni a római asszonyok zárt társaságába, egyenesen a ház urának, Julius Caesarnak a termeibe vezették.

Róma népszerű urának besugta valaki a tegnapi mulatozó fiesurak közül, hogy a retgett szoknyahősnek milyen tervéi vannak. Egész bizalmasan adta tudtára, hogy P. Clod. Pulcher hárfásleánynak öltözve fog házában megjelenni, hogy az asszonyok közé settenkedjék.

Caesar, mint láttuk, tuljárt a nagy lóhűtő eszén és gondoskodott róla, hogy az álhárfásleányt ne az asszonyok közé vezessék, hanem az ő társaságába, hol már vidám, zajos hangulat uralkodott.

A leánynak öltözött P. Clod. Pulcher nagyon rosszul kezdte érezni, mikor a jókedvű és hangos férfi-társaság közé mint hárfásleány vonult be.

ryást kapjanak, s hogy az abszolutizmus parlamentari mezbe legyen öltöztethető.

Ha tehát az osztrákoknak mondott trónbeszéd nekünk szól, mi megértettük, de az ellenzék eddigi állásfoglalásában ez a trónbeszéd nem fogja megingatni.

Nincs kegye' em.

— A trónörökös a kormány ellen. —

Választójogi kabinet jön

A politikai helyzet.

Budapest, július 18.

Az ellenzék szilárdan, kitartóan és megalkuvás nélkül folytatja nagyszerű csatáját a véderőjavaslatok s a munkapárt ellen. Kegyelem nincs — a kormány bukásáig. Tiszák pedig hiába okvetetlenkednek, ők nem fognak a zavarosban halászni. Nem is volna helyes, hiszen ők néma megvetéssel türik az obstrukciót, — megvetik azt a harczenetet, amelyet annak idején atyjuk eszelt ki a hetvenes évek elején, amikor a választási törvény volt szőnyegen. Akik ilyen kegyeletlenek saját szüléjükkel szemben, azok igazán nem érdemelnek kiméletet. Am tessék megpróbálkozni a házszabálymódosítással vagy appelláljanak a nemzetre, — Déry Zoltán ma elég érthetően tudtára adta a megriadt kabinetnek, hogy a függetlenségi pártok ettől nem félnek. Szívesen mennek az urnák elé, immár nem egymás ellen, hanem vállaltva s akkor a választások kimenetele igazán nem lehet kétséges.

Egyébként egyelőre idáig még nem értek a dolgok. A miniszterelnök a passzív rezisztenciát vallja elvül s nyugodtan ki akarná várni az obstrukció végét.

Ez azonban oly hosszú terminusnak látszik, hogy nemcsak Tiszáéknek, hanem a jól informált trónörökösnek sincs inyére. Akik ismerik a belvedere-i körök hangulatát, azt beszélik, hogy Bécsben legfőbb szeptember-októberig hajlandóak elnézni a parlamenti tusakodást. Azután pedig valamely kedvező megoldást fognak keresni. Ez pedig nem lehet egyéb, mint:

Ugyszólván az összes jelenlevők közeli ismerősei voltak. Milyen pokoli mulatság támadna itt rögtön, ha ráismernének.

Iparkodott is meghuzódni egy sarokban, melyet a fátyla fénye nem igen világított meg.

Jó sokáig állott ott és nézte Julius Caesar és vendégei dus falatozását, mikor egyszerre a házigazda feléje fordul:

— Nini, ezt a hárfásleányt még nem is hallottuk. Gyere közelebb kis hugom és énekelj nekünk valamit.

P. Clod. Pulchernek csaknem elállott a szive dobogása. Még jobban elrejtette arcát, mikor a lakmározó asztalhoz közeledett.

Azonban úgy látszott, hogy Julius Caesarnak kedve kerekedett ő vele évődni.

— Milyen csinos leányka! Ugy-e görög vagy?!

A léprekerült csibesz fuvolahangon válaszolt:

— Igen, Mytilene szigetéről való vagyok.

— Hiszen az Sappho hazája. Énekelj nekünk valamit Sappho dala közlül . . .

P. Clodius Pulcher most volt csak igazán a esávéban. Itt nem volt többé semmi kifogás. Ha el nem akarja árulni magát, énekelnie kell.

Mint afféle mulatós ember, ismert minden dalt, minden nótát. Sappho sem volt ismeretlen előtte.

Pár akkordot esalt ki a hárfából és énekelni kezdett:

A hűvös nedv megsusogtatja
Ágait az almafának.

a katonai javaslatok visszavonása, az általános választójog haladéktalan megalkotása s

a függőben maradt nagy kérdésnek, a véderőreformnak a népparlament elé való utalása.

Ezt a megegyezést természetesen a mostani kormány nem effektuálhatná, hanem egy átmeneti választójogi kabinetre kellene bízni. Ellenzéki részen nagyon valószínűnek tartják, hogy a kora őszszel ez a fordulat be fog következni. És remélhetőleg így is lesz, mert az általános és egyenlő szavazati jognak törvénybeiktatása immár a legsürgősebb és többé el nem odázható feladat, már csak azért is, mert a hadügyi terhek fölemelésére vagy visszautasítására csak az egész nemzet, nem pedig a kiváltságosok képvisellete illetékes egyesegyedül.

Hireink itt következnek:

Az ellenzék akeziója.

A Kossuth-párt, a Justh-párt és a néppárt szolidaritása a mai ülésen ismét fényesen dokumentálódott. Az imigyen együttműködő egész ellenzék, készen a legszélsőbb és legmesszebbmenő harchoz, folytatni fogja a megkezdett harcot, a technikai obstrukció fegyvereivel addig, amíg elégtételt nem kap: a tárgyilagos érvok sorakoztatásával azután, ha a Tiszákat fedezni kényszerült munkapárt reparálja a Tiszák rakoncátlansága által okozott sérelmet.

A pártönkivüli 67-esek, akik gróf Andrássy Gyula körül csoportosulnak, szintén helyeslik a harcot, s valószínű, hogy gróf Andrássy csütörtöki felszólalása után közülök is többen részt vesznek a harcban. Csütörtökön Andrássyra való tekintettel, szünetelni fog a technikázás. A pártönkivüli 67-esek közül azok, akiket a munkapárt sorajba édesgetett, s egyik-másik már hajlandónak is mutatkozott arra, hogy ha nem is lép be egyelőre a munkapártba, de felszólal a javaslat mellett, elutazni készül a fővárosból, vagy ha itt marad, a kormány támogatásukra nem számíthat.

Csatlakozott a harchoz a függetlenségi szabadpárt is, melynek képviselői tagjai: Szabó István, Novák János és Herczegh Sándor a képviselőház ülésén ezideig is résztvettek. A párt vasárnap tartott értekezletén kimondotta, hogy amint az aratási munkák befejeződtek, országos mozgalmat indít a véderőreform ellen.

A pártönkivüli függetlenségi nevében gróf Károlyi József jelentette be a küzdőkhöz való csat-

S a lombok mozgásánál

Szeuder száll alá . . .

Nem folytathatta tovább, mert kiesett a szerepéből. Elfelejtette, hogy ő hárfásleány és rezes, borizü hangon énekel.

Julius Caesar meglepetést szinelve ugrott föl helyéről:

— Mi ez? Hiszen ez férfihang! Ez árulás! Ez csalás! Te nem vagy leány! Te férfi vagy! Te be akartál osonni a Bona Dea ünnepen az asszonyok közé. Ki vagy?

Az áruhába öltözött lump most már belátta, hogy fele se tréfa és menekülni iparkodott. A kijárat felé rohant, de Caesar intésére a cselédek lefűlelték.

— Publius Clodius Pulcher! — hangzott mindenfelé az elszörnyűködés hangján.

Mindenki tudta róla, hogy nagy ellensége Julius Caesarnak. Annál nagyobb volt az ámulat, hogy idemerészkedett és ilyen főbenjáró merényletre vetemedett éppen ebben a házban.

Julius Caesar intett a rabszolgáknak, hogy vigyék ki a tolakodót.

III.

És úgy történt, amint az aretalogus előtte való estén megjósolta.

A fórumon állva, láthatta, mint kísérték Publius Clodius Pulchert a gemoniae scabrae-n, a sóhajok lépesőin a Mamertinus-börtönbe.

lakozását s ma a folyosón úgy nyilatkozott, hogy addig nem szabad megnyugodni, amik a kormányt meg nem buktatták.

— Látom, hogy az akció igen komoly — mondotta az ellenzék vezéreinek ifju Károlyi — ezért a legnagyobb készséggel és lelkesedéssel állok mellettek, rendelkezetek velem. Ha kell, naponkint itt leszek akár reggel kilenczkor.

A kisebbségnek tehát minden csoportja a hallobogó alá sorakozott. A kormánynyal szemben tehát egy 120—130 főnyi tábor áll s olyan ellenfél, akit sem megfélemlíteni, sem megtörni nem lehet.

A pártönkivüli függetlenségi.

Gróf Károlyi József felhívására a pártönkivüli függetlenségi képviselők ma este fél kilencz órakor vacsorára jöttek össze a Margitszigeti alsó vendéglőben, hogy megbeszéljék a véderőjavaslatokkal szemben követendő magatartásukat. A vacsorán ott voltak: Károlyi mellett Bakó József, Csermák Ernő, Kovács Gyula, Kobek Kornél, Preszly Elemér, Egrgy Béla, Horváth Mihály és Maczky Emil. A beteg gróf Károlyi Mihály, Urmánczy Nándor, Malatinszky György és Fráter Loránd levélben mentették ki távolmaradásukat és egyben bejelentették, hogy a hozandó határozathoz eleve hozzájárulnak. Az értekezleten a hangulat igen lelkes és harcziás volt és a jelenlevők valamennyien egyhangulag kimondották, hogy a véderőjavaslatokkal szemben kétséggyen menő harchoz mennek, egyetértően a két függetlenségi párttal. Kimondták azt is, hogy mindenféle kompromisszumos kísérletet elleneznek és ilyen célzatu tárgyalásban semmiesetre sem venniének részt. A választójog tekintetében határozatot nem hoztak s mindenkinek szabadkezet engedtek a kérdésben. Végül formálisan megalakították a függetlenségi képviselők pártönkivüli csoportját és annak elnökévé gróf Károlyi Józsefet, jegyzőjévé pedig Preszly Elemért választották. Egyben elhatározták, hogy amíg a politikai életben a mostani válságos helyzet tart, hetenkint legalább egyszer, de a szükséghez képest esetleg többször is összejönnek, hogy taktikájuk tekintetében közösen megállapodjanak. Okolicsányi László, Putnoky Mór és a Gasteinban időző Polónyi Géza nem kaptak meghívót az összejövetelre. Az értekezlet után a képviselők a margitszigeti felső vendéglőbe mentek át, ahol a többi függetlenségi képviselőkkel találkoztak. A függetlenségi megállapodtak, hogy ezentul a Házban már az ülések elején teljes számban meg fognak jelenni.

Apponyi ünneplése.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt csütörtökön, július 20-án, este fél kilencz órakor a margitszigeti felső vendéglőben gróf Apponyi Albert tiszteletére a véderővita folyamán tartott képviselőházi beszéde alkalmával vacsorát rendez. A banketten a függetlenségi s negyvennyolcas párt tagjai is teljes számban részt vesznek. Valószínű, hogy a lakomán meg fog jelenni gróf Andrássy Gyula is több hívével.

Hazai Telegdy ígéretéről.

Telegdy József munkapárti képviselő, mint közöltük, az árpádfalvi „ünnepe“ után egy hírlapíró előtt azt az érdekes kijelentést tette, hogy a honvédelmi minisztériumban törvényjavaslat készül a kiszolgált katonák kártalanításáról.

Telegdy ígéretéről ma Hazai Samu honvédelmi miniszter a következő felvilágosítást adta:

— A honvédelmi minisztériumban többféle hasonló tervvel foglalkoznak, amelynek mind az a célja, hogy a szegényebb néposztályok terhein könnyítsünk. Jelenleg csak arról van szó, hogy kártalanítsuk a fegyvergyakorlatokra bevonult szegénysorsu katonák családját arra az időre, míg a családfő vagy a családfentartó katonai szolgálatot teljesít. Az anyagi körpótlást egyelőre napi egy koronában akarjuk megállapítani. Természetesen ez csak a törvényhozás jóváhagyásával történhetik és a reform csak akkor léphet életbe, ha a törvényhozás elfogadja.

Justh Gyula a folyosón Telegdy ígéretére vonatkozólag csak ennyit jegyzett meg:

— Ugyan, hogy lehet csak egy pillanatig is

komolyan venni ezt az átlátszó kortésfogást, amelyet Telegdy „a saját felelősségére” használt.

Gróf Batthyány Tivadar pedig így nyilatkozott:

— A tervről nem tudok semmit. Nem is igaz. Annyit hallottam, hogy a hadügyminiszter az igazolványos állászatokat akarja a postához és a vasúthoz bekényszeríteni. De ez itt pénzkérdés és Lukács László szépen fog tizenöt millió olyan új teherhez hozzájárulni, amit nem kell odaadnia!

Lakomázik a munkapárt.

A nemzeti munkapártban ma este nagy számmal voltak fenn a párt tagjai, akik a miniszterekkel és Tisza Istvánnal pártvaosorára a Margitszigetre mentek. A mamelukok borba fojtják bánatukat a veszendő hatalom felett.

A budapesti nagygyűlés.

Az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett és a katonai javaslatok ellen folyó hó 30-án, a fővárosban tervezett nagygyűlés előkészítése érdekében kedden este hét órakor a Választójog Országos Szövetségének tagjai, mindama szervezetek bevonásával, amelyek a gyűlésen való részvételüket bejelentették, tanácskozást tartottak a Reformklubban. Nagy részben megállapodás történt a népgyűlés programjára nézve, amelyet véglegesen a központi demokrata párt vezérével, Vázsonyi Vilmosmal folytatandó tárgyalás után fognak fixirozni. Legközelebb e hó 23-án, vasárnap ül ismét össze az előkészítő bizottság, amelyhez nap-nap után jelentik be különböző fővárosi szervezetek a népgyűlésen való részvételi szándékukat.

Megmozdult a vidék.

A nagybányai függetlenségi párt a jörfő héten értekezletet tart, amelynek egyetlen tárgya: állásfoglalás a véderőjavaslatok ellen. Az értekezlet előreláthatóan egy nagygyűlés megtartását fogja indítványozni, amelyre meghívják a kerület országgyűlési képviselőjét, Földes Bélát is.

Tótfalu választó polgársága vasárnap Kovács István pártelnök elnökletével összejövetelt tartott, amelyen egyhangulag állást foglaltak a nemzeti újabb megterhelése ellen. A gyűlés elhatározta, hogy a függetlenségi pártokat a véderőjavaslatok elleni küzdelem kitartására kéri fel s ez irányban ugy a Kossuth-párthoz, mint a Justh-párthoz felirattal fordul. A gyűlésből mindkét párt vezetőségét táviratilag üdvözölték.

A jászberényi választó polgársága rendkívül nagy hatást tett a város nagynevű képviselőjének, gróf Apponyi Albertnek a képviselőházban elmondott beszéde. A pártvezetőség vasárnap rögtönzött értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy Apponyit beszédeért felirattal üdvözölni és felkérni a nemzet jogos kívánságainak további türelmetlen védelmére. Az Apponyi tiszteletére rendezendő banketten a párt küldöttségileg vesz részt.

A zombori függetlenségi párt Henneberg Sándornak, a százask bizottság elnökének és Pintér Gyula előadónak aláírásával feliratot intézett a függetlenségi párthoz, amelyben a véderőreform elleni harcban kitartásra buzdítja.

Abaujtorana vármegye függetlenségi szervezete, a demokrata és radikális polgárság, valamint a szociáldemokrata munkásság bevonásával e hó 30-án Kassán nagyobb szabású népgyűlést rendez, melyen a véderőreform ellen állást foglalva követelik annak napirendről való levételével az általános, egyenlő és titkos választójogról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A népgyűlésen igen sok függetlenségi párti képviselő fog megjelenni s a megyebeli ellenzéki képviselők teljes számban.

Ugyancsak tüntető népgyűlések lesznek a véderőreform ellen az ország több más helyén is. Így legközelebb Kolozsváron és Szegeden tartanak országgyűlési képviselők részvételével tiltakozó népgyűléseket.

Budapest, július 18.

Tisza István fürdőzni készül. Mint Pöstyénből jelentik, gróf Tisza István e hó 22-én négyheti kúrára a fürdőhelyre érkezik. Valószínű, hogy a kormány vette rá erre az igen dicséretes lépésre Tiszát, abban a reményben, hogy az ő kellemes és rokonszenves távolléte alatt talán ismét vissza fognak térni a normális viszonyok a képviselőházba.

A kérvények hetedik sorjegyzéke. A képviselőház kérvényi bizottsága ma délután öt órakor Sándor János elnökle alatt Teleszky János,

Rohonyi Gyula, Némethy Károly, Karátson Lajos, Kálmán Gusztáv, Balogh Jenő és Ottlik Iván államtitkárok részvételével tartott ülésén Blánár Béla, Neugeboren Emil, Hámos Antal, Rakovszky Iván, Bethlen Pál és Ertsey Péter előadása mellett letárgyalta a kérvények hetedik sorjegyzékét.

Megtorlás.

— Technikai obstrukció. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 18.

A tegnap bejelentett technikai obstrukciót ma már teljes erejével és egész kiméletlenségével érvényesítette a Tiszáék által alapított megsejtett ellenzék. Felkettőztetve öt névszerinti szavazást kellett végigszenvednie a hetvenkedő munkapártnak s azután még külön a kisebbségi szónokok fejmosását.

Eleinte az volt a terv, hogy ma, mindjárt a tanácskozás megnyitásakor zárt ülést kérnek a vitarendezők. Ettől a tervtől azonban elállottak, mert hírül kapták, hogy Tiszáék megismétlik tegnapi eljárásukat s a zárt ülésről kivonulnak, magára hagyván az ellenzéket.

— Maradjanak maguk közt, intim társaságban, mi nem fogunk asszisztálni nekik, — adta ki a jelszót a jobboldali folyosón gróf Tisza István, — az ország nem azért küldött ide bennünket, hogy zárt üléseken titkolozzunk. Ezt csinálják maguk, ha akarják, Justh és társai.

A harcmező függetlenségi tábornak természetesen gondja volt rá, hogy meghiusítsa Tiszáék tüntetését és bekényszerítse őket a terembe. A zárt ülésről tehát lemondtak s más taktikához folyamodtak, amelyet a vitarendezők állapítottak meg. A konferencia határozata szerint még az ülés előtt Berzeviczy Albert házelnököt a baloldali pártok következő megbízottjai keresték föl: a függetlenségi és 48-as párt részéről Eitner Zsigmond, Lovászy Márton, Györfly Gyula, Ráth Endre, Mádikóvács János és Beck Lajos; a Kossuth-párt részéről Désy Zoltán és Héderváry Lehel; a pártokivüli függetlenségi köztől Egrý Béla és a néppárt részéről Szmeccsányi György s töle a napirend előtti felszólalásra kértek engedélyt, hogy elégtételt követelhessenek a sérelemért. Berzeviczy a jelentkező képviselők közül csak négynek adta meg az engedelmet, amire a jelentkezők Désy, Lovászyt, Szmeccsányit és Egrýt jelölték ki szónokokul.

Justh Gyulának azonban, igen érthetően, nem tetszett ez az elnöki megszorítás és mosolyogva jegyezte meg hívei előtt:

— Ha a kormánypárt korlátozza a szólásszabadságunkat, akkor erre az önkénykedésre is meg kell adni a méltó választ. Nyújtunk alkalmat a jobboldalnak, hogy mentől többször fitogtathassa a többségét.

Ez volt az utasítás a technika legkegyetlenebb fegyverének, a névszerinti szavazásoknak az alkalmazására. Hamarosan előkerültek tehát az iverk, amelyeket harminczan-negyvenen is aláírtak. Az elnöki bejelentések során kezdődött a pompásan kiesztelt szélsőbaloldali támadás. Három munkapárti képviselő szabadságot kért levélben a Háztól s mind a három kérelem fölött névszerinti szavazással kellett döntenie a plénumnak. A mameluk-sereg természetesen igen türelmetlenül fogadta a lélekölő technikázást s dühös kifakadásokkal próbálta bosszantani a küzdőket, de perze hiába. Sőt egyenesen komikus volt, amikor Tiszáék „fekete gárdája” hol éljenezte, hol meghocholta Justh Gyulát, amit ő különben meghajléssal köszönt meg. Az sem használt, amikor a munkapárt felolvastatta a névszerinti szavazást kérő iv aláírót; egy-kettő ugyan hiányzott, de a jobboldal bosszúságára husznál több mégis jelen volt és így a szavazást el kellett rendelni. A három névszerinti szavazást azután még kettővel töltötték meg, két kérvény hova utalása dolgában.

A munkapártnak tehát tényleg éppen elegendő alkalmat volt megmutatni tulnyomó

többségét, mert az ellenzék a szavazástól jóformán teljesen abszontálta magát s így Tiszáéknek szakadatlanul gondoskodniok kellett a határozatképességről. Azt meg kell hagyni, hogy gróf Tisza István fíradhatatlan volt, sőt báró Vojnits Istvánnal sereghajcsárnak is beállott. A déli szünetben a munkapárt végrehajtó-bizottsága tanácskozássra gyűlt össze s amint félhivatalosan jelentették, Perczel Dezso pártelnök és gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök részvételével a párt angusztsi turnusát osztották be, de kétségtelenül eszó esett a további rendszabályokról is, amelyek között első helyen az ülések meghosszabbítása szerepel. Tisza Pista azután kitartásra biztatta mindenre kész zsoldos csapatát:

— Harez a végletekig! — hangoztatta a folyosón.

A miniszterelnök vele szemben ma is a provokációktól ment, nyugodt, passzív rezisztenciát ajánlotta pártja figyelmébe s amikor erre valamelyik nagyszájú mameluk azt kérdezte tőle, hogy meddig szándékszik ily türelemmel várni, Khuen így felelt:

— Én nem vagyok terminushoz kötve. Ha kell, 1913 január egyig.

De azt még közvetlen környezetem sem hitte el, hogy Hédervárynak valóban ennyi ideje volna, vagy ha volna is, Tiszáéknek lesz gondjuk reá, hogy sokkal előbb kirántsák alóla a gyékényt. Ezen az egy ponton különben találkoznak az ellenzékkel is.

Felkettőre járt az idő, amikor valahára befejeződött a névszerinti szavazások és sor kerülhetett — a napirend előtti felszólalásokra. Désy Zoltán, Lovászy Márton és Szmeccsányi György a három kisebbségi párt nevében újra proklamálták a technikai obstrukciót a munkapárti sértések miatt s megfogadták ímémet, mint tegnap Justh Gyula, hogy addig érdemleges tárgyalás nem lesz, amíg az oppozíció elégtételt nem kap. Egrý Bélának már nem futotta az időből s így az ő beszéde holnapra maradt.

Részletes tudósításunk a következő:

Három névszerinti szavazás.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy gróf Wickenburg Márk, Radovanovics György és Pescha Miklós három, négy, illetve öt heti szabadságot kérnek.

Félkiáltások a baloldalon: Nem adjuk meg! Legyenek itt, ha tárgyalatni akarnak! (Justh János névszerinti szavazást kérő ivet visz föl az elnöknek.)

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kért. Elrendeli.

Justh Gyula azt hangoztatja, hogy a három szabadságkérő kérvényt nem lehet egy határozattal elintézni. Külön-külön szavazás elrendelését kéri.

Elnök: Minthogy a három szabadságra külön névszerinti szavazást kérnek, ezt elrendeli. Elsősorban gróf Wickenburg Márk szabadságára nézve rendel el a szavazást. A szavazást az F betű kezdi.

Elnök öt perczre felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Elnök újra megnyitja az ülést. Elrendeli a névszerinti szavazást. A szavazás megtörténte után kihirdeti az eredményt, amely szerint 128 képviselő igennel, 23 nemmel szavazott, tehát 105 szavazattöbbséggel megadják a szabadságot. Következik a határozathozatal Radovanovics György szabadsága dolgában. Erre a kérdésre is névszerinti szavazást kérnek. A szavazást elrendeli. F betű kezdi a szavazást. Az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök újból megnyitja az ülést. Elrendeli a szavazást. A szavazás megtörténte után kihirdeti az eredményt, amely szerint 116 igennel és 15 nemmel szavazott, tehát a szabadságot 101 szavazattöbbséggel megadják. Következik a Pescha Miklós szabadsága dolgában a határozathozatal. Jelenti, hogy husznál több képviselő erre is névszerinti szavazást kér.

Félkiáltások a jobboldalon: Itt vannak-e az aláírók?

Beck Lajos: Itt vannak! Megnyugodhatnak. Elnök konstatálja, hogy az aláírók közül husznál többen jelen vannak. Elrendeli a névszerinti szavazást. Az N betű kezdi.

Fráter Loránd: Ne neked! (Nagy derűtség.)

Elnök öt perc szünetet ad.
Szünet után.

Elnök újra megnyitja az ülést. Elrendeli a szavazást. A szavazás megőrténte után kihirdeti az eredményt, amely szerint 134 képviselő igenel és 6 nemmel szavazott, tehát 128 szavazattal megadják a szabadságot.

Még két szavazás.

Elnök: Bemutatta ezután a budapesti kereskedelmi és iparkamara kérvényét az önkéntességi jog kiterjesztése tárgyában. Javasolja, hogy a kérvényt a véderéformával kapcsolatosan intézzék el.

Justh Gyula indítványozza, hogy a kérvényt fontosságánál fogva előzetes tárgyalásra és jelentéstételre a véderőbizottsághoz utasítsák. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Az indítványra husznál több képviselő névszerinti szavazást kért. Van-e valakinek kifogása az indítvány ellen. (Félkiáltások az jobboldalon: Nincs!)

Szmrecsányi György: Én nem fogadom el a javaslatot. (Nagy derűtség.)

Elnök: Akkor mégis szükséges a szavazás. Elrendeli. (Zajos éljenzés szélsőbaloldalon. Eljön Justh Gyula!) A szavazást az L betű kezdé.

Sümegei Vilmos: Le a bécsi reakcióval!

Elnök öt percze felfüggeszti a szünet után újra megnyitja az ülést. Elrendeli a szavazást. A szavazás megtörténte után kihirdeti az eredményt, amely szerint a Ház 124 szavazattal 39 ellen nem fogadja el Justh Gyula indítványát.

Bemutatja a pécsi népgyűlésnek Egy Béla által benyújtott kérvényét a katonai javaslatok ellen s az általános, egyenlő, titkos választójog törvénybe iktatása iránt. Javasolja, hogy a kérvénynek a katonai javaslatokra vonatkozó részét a tárgyalás alatt levő véderéformával együtt intézzék el, a választóreformra vonatkozó részét pedig utasítsák a kérvényi bizottsághoz.

Justh Gyula (szólásra feláll).

Felkiáltások a jobboldalon: Gyerünk csak! (Derűtség.)

Kun Béla: Majd elmegy a kedvük!

Justh Gyula indítványozza, hogy a kérvénynek véderéformára vonatkozó részét adják ki előzetes tárgyalásra a véderőbizottságnak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök jelenti, hogy az indítványra husznál több képviselő névszerinti szavazást kért.

Felkiáltások a jobboldalon: Eljen Justh Gyula! (Élénk éljenzés és taps a szélsőbaloldalon: Eljen Justh Gyula!)

Justh Gyula (a jobboldal felé): Köszönöm a biztatást! (Derűtség a baloldalon.)

Elnök elrendeli a névszerinti szavazást. „S” betű kezd a szavazást.

Felkiáltások a baloldalon: Süssöttek meg!

Elnök öt percze felfüggeszti a szünet után újra megnyitja az ülést. Elrendeli a szavazást. A szavazás megtörténte után kihirdeti az eredményt, amely szerint 125 szavazattal 40 szavazat ellen az elnök indítványát fogadták el. Az elnökségnek több előterjesztése nincs.

Hegedűs Kálmán, a munkásügyi bizottság előadója betérjeszi a bizottság jelentését a Munkásbetegség- és balesetbiztosító 1907. és 1908. évi működéséről.

Márkus László, a mentelmi bizottság előadója kilenc mentelmi ügyben betérjeszi a bizottság jelentését.

Napirend előtt.

Elnök jelenti, hogy számos képviselő napirend előtti felszólalásra kért engedelmet. Négy képviselőnek, Désy Zoltánnal, Lovászy Mártonnak, Szmrecsányi Györgynek és Egyri Bélának megadta a felszólalásra az engedelmet.

Désy Zoltán hangoztatja, hogy a mai események előrelátott, bejelentett következménye volt a tegnapi történeteknek. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

Felkiáltások a baloldalon: Ilyen lesz a holnap is, ha elégtételt nem adnak.

Désy Zoltán: Azért határozta el magát a napirend előtt való felszólalásra, mert a tegnapi nap meggyőzte arról, hogy a zárt ülésben a ezért nem lehet elérni, a kiegyenlítés nem sikerült.

Szmrecsányi György: Még gorombáskodnak!

Désy Zoltán: A kérdést tehát nyíltan kell tisztázni, hogy ne legyen helye a rejtőzködésnek. (Taps a baloldalon.) Nyíltan akarja jelezni pártja álláspontját, mert viselni akarja a felelősséget az országgal szemben is. (Helyeslés és taps a baloldalon.) A tegnapi zárt ülés kiinduló pontja volt gróf Tisza Kálmán Árpád községben tartott beszéde. E beszédben állást foglalt az obstrukció ellen és állást foglalt egyszersmind a házszabályrevízió mel-

lett. (Mozgás.) A képviselő ur a magyar politikai élet közelmúltjában történeteket teljesen figyelmen kívül hagyta. Azonkívül az, ami tulajdonképpen a tegnapi zárt ülésre okot adott, ami a mai ülésben történeteket előidézte, az az a mód volt egyfelől, ahogy az eseményeket beállította, (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) másfelől a kifejezéseknek az az ereje, az a sértő jellege (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.), amelylyel bírálatát, az ellenzék oldalán ülő tagjairól elmondotta. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Képviselőtársam történelmi beállításában elfelejtette jelezni azokat a szempontokat, amelyek minket, akik a javaslat ellen a leghatározottabban és legerősebben állást foglalunk, eljárásunkban vezetnek. Elfelejtett rámutatni arra, hogy amióta ez a kormány elfoglalta helyét, igenis folytak itt több-kevesebb ideig tartó, több-kevesebb hozzászólást igénybevevő viták, de obstrukcióról a javaslat tárgyalásáig a Házban komolyan beszélni nem lehetett. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás a jobboldalon.)

Héderváry Lehel: Ötnapos appropriáció, félórás indemnitás!

Désy Zoltán: Egy választási irtóhadjárat után (Igaz! Ugy van! balfelől.) mi az első feltűnő jelenség? Az, hogy a függetlenségi pártok és a 67-es ellenzék tagjai azokat a reális, gyakorlati értékkel bíró javaslatokat, melyeket önmagukban az országra jónak és hasznosnak tartanak, egyhangulag megszavazták. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Ezt az eljárást mindenkinek lehet nevezni, csak azt nem lehet róla mondani, hogy itt a pártember elvakultsága tovább megy annál a határnál, amelyet a közérdek megszab. A véderőtörvény tárgyalásáig tehát obstrukcióról a Házban komolyan beszélni nem lehet. Ne kerüljünk a kérdést, térjünk rá arra, ami tulajdonképpen az ő aggodalmaira okot adott, ami az obstrukció szellemét felidézte. Ez a véderőtörvényjavaslat. A napokban mondta itt el gróf Apponyi Albert (Éljenzés a baloldalon.), hogy ez az a kérdés, mely 1889 óta felfelé vagy lefelé kormányokat bukattatott. Az appropriáció vita tárgyalásánál voltam látór rámutatni, hogy ez a kérdés az, mely miatt egész alkotmányunk, egész parlamentarizmusunk csak fikció (Igaz! Ugy van! balfelől.), látszat a valóság helyett, hazugság az igazság helyett (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.), tulajdonképpen papirosforma a valódi anyagi igazság helyett. És ha a t. barátom megütözik, hogy a kisebbség formai jogokat vesz igénybe, hát én megütözkésének méltóbb helyét láttam volna és időszerűleg is előbb helyét, ha azokon a választásokon ütközött volna meg, mely azt a többséget létrehozta. (Élénk tetszés és taps a baloldalon.) A pénzügyminiszter szájából is hallottuk, hogy valódi parlamentarizmus ebben az országban nem lehet, míg ez a kérdés a szövegről le nem vetik. Ő a maga módján a szövegről való levételt úgy értelmezte, hogy engedjék megszavazni és azután barát és ellenség omoljon egymás nyakába. A mi álláspontunk pedig e kérdésben az volt, hogy parlamentarizmus csakis az értelmi és érzelmi összhang alapján létesíthető és sem a parlamentarizmust, sem annak alapján a korona és nemzet közti békét meg nem valósítja és annak érdekeit nem szolgálja az, ki ezen ellentétet ideig-óráig elburkolja, de nem távolítja el magától az ütköző pontot. Ismételtén kijelentették, hogy mi híven a magyar nemzet ezer éves történetéhez, ahhoz szoktunk, hogy kívánságainkat és sérelmeinket nyíltan állítjuk a korona elé és felhasználunk minden törvényt és alkotmányos fegyvert ezen sérelmek érvényesítésére. Az a rendszer pedig, melyet önként ajánlanak, oda vezet, hogy elrejtett sérelmekkel, fájó sebeikkel lesbe álljunk és a dinasztia és az ország szorult helyzetét aknázunk ki arra, hogy jogainkat érvényesítsük. (Taps a baloldalon.) E körül forog tulajdonképpen a kérdés. Egy kérdés merült föl, amely 1889-től fogva betegé tette parlamenti életünket és ezzel a kérdéssel szemben a formai kisebbség — mert állítom és nem vonhatja komolyan senki kétségbe, hogy formailag vagyunk kisebbség. (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Kun Béla: Tiszta választás! (Nagy zaj.)

Désy Zoltán: ... Hogy hitünk komoly, mutatja az az ajánlat, hogy egyetlen lehető megoldásnak tartjuk azt, hogy appelláljon ebben a kérdésben a nemzethez (Helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.) Legyen a kérdés kitűzve nyíltan abban a formájában. . .

Justh Gyula: Legyen tiszta a választás! (Mozgás a jobboldalon.)

Désy Zoltán: ... legyen a kérdés úgy felállítva, hogy akarja-e a nemzet azt, amit ezek a törvényjavaslatok magukban foglalnak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök figyelmezteti a szót, hogy napirend előtti felszólalás keretében a napirenden lévő tárgyat tárgyalni nem lehet.

Désy Zoltán: Nekem a magam és pártom álláspontját kell megokolnom azzal az állásponttal szemben, amelyet gróf Tisza Kálmán t. képviselőtársam elfoglalt és megmutatnom azt, hogy ha

elyben igenis lehet elfogadni azt, hogy az obstrukció egy kétségbeesett veszedelmes fegyver, a végszükség fegyvere, de vannak esetek, amikor a végszükség bekövetkezik. (Helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) És aki a végszükség fegyverét nem alkalmazza akkor, mikor a tényleges alkalmazás szüksége valóban fenáll, az a nemzet jogain ejt esorbát, nem teszi meg kötelességét. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Annak a pártnak, melynek nevében felszólalok, mi volt az állásfoglalása ebben a kérdésben? Felhasználni minden parlamentáris és alkotmányos eszközt, de a szélső fegyverhez nem nyulni addig, míg azokra felhívva nem lesz. (Zaj a jobboldalon.) Én ma egész nyíltan hirdetem és bevallom, hogy a mai naptól fogva résztveszek a technikai obstrukcióban! (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Miután megtörténtek az elenzéket. . . (Élénk félkiáltások jobbfelől: Kicsoda? Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Justh Gyula: Tisza és Antal,

Désy Zoltán: ... magam és pártom addig nem nyugszunk és addig megyünk ezen az uton, míg vagy reparáltatik ez a sérelem, vagy pedig elkövetkezik az (Nagy zaj.), amit közvetlen megoldásnak tartok: appellálás a nemzetre, döntés a nemzet, kinek van igaza! (Zajos helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Még két felszólalás.

Lovászy Márton: Rámutat arra, hogy a tegnapi és ma történetek senkit jobban nem érdekelhetnek, mint a miniszterelnököt. A képviselőházban a normális tárgyalások menete megakadt. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Azt hiszi, hogy ennek a parlamentnek megakadt szekerét a látuból kihuzni a miniszterelnök ur közreműködése nélkül nem lehet. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Désy rámutatott arra az okra, amely ennek a parlamentnek működését megakasztotta. Ha a tulajdon egy tagja azt a bizonyos nyilatkozatot mint megágyén tette, nem volna olyan fontos, hogy azért a parlament működése megakadjon. De az illető képviselő olyan formában mondotta szavait, mintha neki joga volna az egész többségi párt nevében beszélni. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez az, amit nekünk ki kell deríteni. Ezt akartuk a tegnapi zárt ülésen is, mert ha a képviselő ur álláspontja egyúttal a többség álláspontja, mi azt a hangoztatott megvételét hasonlóval viszonyozzuk. (Élénk helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Ekkor pedig az egymás között való parlamenti érintkezés egyszer és mindenkorra megszűnik. (Zajos taps a baloldalon.) Kiváncsiak vagyunk tehát a miniszterelnök urnak, mint a párt vezérének véleményére. Meg kell tudni végre, hogy a munkapártnak a miniszterelnök ur-e a vezére? (Nagy zaj jobbról.)

Felkiáltások a baloldalon: Maguk se tudják! Aki kormányon van!

Kozma Andor: Mi közülük hozzá!

Lovászy Márton: De igenis közünk van hozzá, mert ez közérdek. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Az országnak igenis tudnia kell, ki a felelős azért, ami az országban végbemegy. (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.) Kérdezzük a miniszterelnök urtól, ezonosítja-e magát Tisza Kálmán gróf és Antal Géza nyilatkozataival? Egyenes határozott feleletet kérünk, mert ettől tesszük üggyé további elhatározásunkat. (Zajos éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Szmrecsányi György hangoztatja, hogy ő nem híve a technikai obstrukciónak, de mikor azt látja, hogy az ellenzékét sértetetik, akkor ettől sem riad vissza. Ismerteti a tényállást. Abban, hogy gróf Tisza Kálmán beszéde a félhivatalos környezetben jelent meg, tendenciát lát, azért kell ennek a dolognak fontosságot tulajdonítani. Nem lehet-e ebben a beszédben valami rokoni kapcsolatot találni azzal a hét év előtti ugrai levéllel? (Zajos tetszés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez a beszéd egyenes provokáció sulyosodott, azzal, hogy a munkapárt Antal Géza szavait olyan zajosn megtapsolta tegnap a zárt ülésen. Tiltakozik az ellen, hogy idehozzák az árpádi kupaktanács tórusát, amelyet a világ egyetlen parlamentjében se tűrnének meg. (Zajos tetszés a baloldalon.) Az ellenzékét ok nélkül felizgatták, megsértették, ez az oka annak, hogy tegnap esatlakozott Justh Gyula nyilatkozatához s ezt föntartja most is. (Zajos taps a baloldalon.) Elismeréssel említi Berzeviczy önként és Kékes alelnök pártatlanságát s reméli, hogy az ellenzék az efajta nyilatkozatoktól meg fogják védeni. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök két óra után javasolja, hogy szakítsák fel a tanácskozást. Holnap Egyri Bélának van joga a napirend előtt való felszólalásra.

Az ülés két óra után végződött.

A katonai perrend.

— Khuen elítéli a vívmány-politikát. —

Az igazságügyi bizottság ülése.

Budapest, július 18.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután öt órakor gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Székely Ferenc igazságügyi és Hazai Samu honvédelmi miniszterek részvételével, idős Erdélyi Sándor elnöke alatt tartott ülésén megkezdte a katonai büntető perrendtartás érdemleges tárgyalását. Az igazságügyi minisztérium részéről Rohonyi Gyula és Tóry Gusztáv államtitkárok, a honvédelmi minisztérium részéről Karátsón Lajos államtitkár vett részt az ülésen.

Darvai Fülöp előadó ismertette a javaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

Szalay László elismeri, hogy a javaslat a modern perjogi elvek alapján készült és általános igazságügyi szempontból tekintve, kétségtelenül jelentékeny alkotás. De, nézete szerint korszerű anyagi büntetőjog nélkül bármily sikerült perrendtartás sem fog tökéletes igazságszolgáltatást eredményezni. A javaslat részleteinek taglalása nélkül is már most is kifejezi azt a meggyőződését, hogy a javaslatnak politikai vonatkozású részei lényeges közjogi sérelmeket foglalnak magukban. Mivel a javaslat 80-ik szakaszának rendelkezései az államnyelv jogát nem biztosítják, sőt azt a német szolgálati nyelvet alárendelik; továbbá, mert ezen szakasz az eddig törvénybe soha nem iktatott német szolgálati nyelvet törvényileg szentesítettéi szabja és mert a különben is elavult osztrák büntetőjog törvénynek magyar területen leendő érvényét újabban is megerősíti. Igazságügyi önállóságunkra is sérelmes a javaslatnak amaz intézkedése, hogy az igazságszolgáltatás az osztrák császár nevében is és pedig sok esetben kizárólag nem magyar állampolgárokból összeállított bírói testület által gyakoroltatnék. Sérelmes, hogy a katonai bíróságok hatáskörébe utalja a közönséges büntetőeljárásokat is, holott ezek minden katonai vonatkozás hiányában természetszerűleg ide nem tartozhatnak. Mindezek alapján s tekintve még azt is, hogy a némi előnyt nyújtó intézkedések életbeléptetése megokolatlanul túl hosszú időre van kontemplálva, a javaslatot általánosságban sem fogadja el.

Kelemen Samu: A javaslatnak, amelyvel a kormány az általa elítelt vívmány-politikát üzte, oly organikus hibái vannak, amelyek lehetetlenné teszik, hogy azt elfogadhassa. A hatáskör kérdését illetően azt tartotta volna helyes megoldásnak, ha kizárólag a katonai büntetőeljárások lennének a katonai büntető bíróság elé utalva. De különösen aggódalmas a 16. szakasz második pontja, amely szerint a katonaságtól kikerülő egyént egy évig még a katonai bíróság vonhatja felelősségre. Nem tartja kielégítőnek a védelem szervezését sem. Az egész vonalon keresztül van törve a védőügyvéd választásának szabadsága és nézete szerint ennek folytán a gyakorlat a civilis védelem háttérbeszortására fog vezetni. Igen rossz gondolatnak tartja a védők laistromának megállapítását, mert a terheit sem viselhetik bizalommal a hivatalból megállapított védői szervezet iránt. A magyar államnyelv jogát a 80. szakasz erősen esorbitja. Nem ismerheti el a szolgálati nyelv előjogát az államnyelv rovására. A javaslatot a részleges tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a leghatározottan tiltakozik az ellen, mintha a katonai perrend-javaslat koncesszió lenne. Kerülte és kerüli nemesek e szót, de a tettel is, amely még csak a látszatát is nyújtana annak, hogy a kormány vívmány-politikát követ, mert ezt a nemzetre lealáznak tartja. Hogy a javaslat mennyire nem szolgál vívmány-politikai célt, ezt igazolja az ellenzék ama támadása is, amely a kormányt azzal vádolja, hogy nem hoz semmit a katonai javaslatokkal. A jankintot is főleg azért nem fogadta el, hogy a koncesszió-politikának még a látszatát is kerülje. A nyelvkérdés tekintetében a kormány nem alkudott. Fontosabbnak tartotta a kormány, hogy a magyar törvényhozás szuverenitása érvényesüljön, mint bármely koncesszió. És ha a nyelvkérdés úgy lett megoldva, mint azt a javaslat feltünteti, ennek egyik oka az, hogy az azon tulmenő előnyök biztosítása már csak koncessziók útján lett volna biztosítható, amit a kormány kerülni akar.

Holló Lajos: Nem látja be annak az okát, hogy miért kapjuk meg ezt a javaslatot csak a létszámemelés és a nagyobb katonai terhek fejében. Azután meg még a terheket maguk után vonó részei a katonai javaslatnak azonnal életbelépnék, addig az előnyöket biztosító részei a reformnak, mint a perrendjavaslat is, részben csak 10-12 év múlva fog életbelépni. Elismeri, hogy a törvény-

javaslat sokat megvalósít a modern perrend elveiből, de sok hiány van benne. Nem felel meg a magyar államiság követelményeinek azért sem a javaslat, mert a bírói, sőt a védői kvalifikációhoz sem kívánja meg a magyar állampolgárságot. Kifogásolja, hogy a német nyelv rovására nyert előnyöket mi viszont biztosítjuk a horvát nyelv javára is. A nyelvi rendelkezések terén van sok kétségtelen előny és előrehaladás a mai állapottal szemben, de a 80. szakasz 11. pontjának fogalmazása generális rendelkezéssel állítja fel a szolgálati nyelv használatát és ezáltal a szolgálati nyelvel szemben inferiorissá teszi az államnyelvet. Kifogásolja, hogy a legfőbb katonai bíróság székhelye mindegy valószínűség szerint Bécsben lesz. A miniszterelnök meggyőződésére reflektálva utal arra, hogy a magyar politikai közéletből a vívmány-politika ki nem küszöbölhető. A magyar államiság követelményei és a nemzeti érzés kielégítésével szemben fennálló ellenkezős féltán csakis a vívmány-politika útján lehet eredményt elérni. A javaslatot a részleges tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kifejezi, hogy a szuverenitást és a territoriális elvet jobban érvényesíteni, mint ahogy a javaslat azt teszi, nem lehet, mert hiszen a magyar törvény hatálya alá kerül minden, az ország területén állomásozó csapat. Ami a mai észrevételt illeti, hogy a 80. paragrafus 11-ik pontja generális szabálynak állítja fel a szolgálati nyelv használatát, azt kell megjegyeznie, hogy e felfogás teljesen téves, mert a javaslat mindenütt precizírozza a nyelvhasználatot és a kifogásolt szakasz generalitása csakis az iktatókönyvre és a levelezésre vonatkozik. Ismételtlen hangsúlyozza, hogy azért nem lépett a koncessziók terére, mert az az álláspontja, hogy ez a törvény magyar törvény, amelyet az osztrákoktól függetlenül mi állapítunk meg a magunk részére, de épp ezért nem folyunk bele abba sem, hogy az osztrákok hogyan alkotják meg a saját államuk területére vonatkozó törvényt.

A bizottság a tárgyalás folytatását holnap délután öt órakor kezdődő ülésére halasztotta.

EGYHÁZAK.

— (A római papság a pápa ellen.) A katolikus ünnepnapok redukciója a római papság körében nagy lehangoltságot okozott. Igazi liturgiai képtelenségnek tartják főképp azt a rendelkezést, amely József napját a rákövetkező vasárnapra helyezi át. Helyteleníti az Urnapjának és Keresztelő Szent János ünnepének áthelyezését is, mert ezzel a pápa halomra dönti az egész egyházi rendet. A kánoni jog kodifikáló bizottságának — mondják nek — sejtelve sincs a liturgikáról és döntése mindenfelé zavart és tiltakozást fog előidézni. Ami Franciaországot illeti, ott a konkordátum alapján csak négy oly ünnep van, amely hétköznapra esik: karácsony, Krisztus és Mária menybemenetele és Mindszentek. Már bizonyos, hogy a francia püspökök kötelező ünnepnek fogják követelni Péter és Pál napját is. A legújabb motu proprio csakugyan a pápa önkéntes elhatározása, mert már püspök korában állást foglalt az ünnepnapok szárnak korlátozása mellett és ennek érdekében több beadványt intézett Rómába.

— (Jubiláló püspök.) Sátoraljujhelyről jelentik: Zemlénmege törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Meczer Gyula főispán elnöklésével. A gyűlés egyedüli tárgya volt Firczak Gyula munkási gör. kat. püspöknek 50 éves papi jubileuma alkalmából való üdvözlése.

— (Egy érdekes főpásztori levél.) Kölni jelentés szerint Fischer érsek pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben erősen kikél a tempomokban s különösen a gyermekek közt lábrakapott mértéktelen fényezés ellen. Elrendeli a pásztorlevél, hogy a gyermekeket hat éves korukban vigyük először áldozni, és hét éves korukban ismét, csak a gyenge eszű gyermekekkel szabad kivételt tenni s ezeknek meg van engedve, hogy kilenc éves korukban gyónjanak és áldozzanak először. Az évek korhija pásztorlevelében a szülőket, amiért gyermekeiket cifrábbnál-cifrább ruhában viszik a templomba és már a zsenge korukban is fölkeltik ezzel az osztálykülönbséget. Meghagyja a pásztorlevél, hogy a gyómi és áldozni vitt gyermekeket egyszerű fehér ruhába öltöztessék szüleik.

Az osztrák trónbeszéd.

— A Reichsrath ünnepélyes megnyitása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Az osztrák parlament új ülészekát ma nyitotta meg a bécsi Hofburgban trónbeszéddel a király. Hosszu volt a trónbeszéd, mindenre kiterjedő, minden pártnak nyújtott valamit, de emellett nem feledkezett meg annak a hangsúlyozásáról sem, ami az uralkodóháznak fontos. Néha, a király beszéde közben felhangzott a tetszészaj, de legtöbbször mégis néma csenddel hallgatták az egybegyűlteket az uralkodói szót.

Már a trónbeszéd eleje is nagyon komolyan hatott, amelyben kijelentette több adónak fölemelését vagy behozatalát és még jobban lelohasztotta a lelkesedést, amikor a király minden cikornya nélkül kijelentette, hogy úgy a fogyasztási, mint az egyenes adókat föl fogják emelni. A bankszabadalmat a király csak néhány szóval érintette, ellenben a véderőreformnak meleg szavakat szentelt. Az adóemeléssel szülő passzus csak a csehoknak tetszett, mert kilátás van rá, hogy az inséges országok, amilyen Csehország is, nagy állami segítségben fognak részesülni. A vízi utakról szóló passzusnál a lengyelek fejezték ki tetszésüket és ezeket a fényes ígéretekért azért vették be a trónbeszédbe, mert a lengyelek megígérték, hogy a kormányt támogatni fogják. Az olaszoknak fájt, hogy a trónbeszéd nem nyilatkozott az olasz egyetemről, hanem beírta a jogi fakultás érintésével. Szó volt a trónbeszédben a házszabály reformjáról is. Ezt a passzust a legutóbbi trónbeszédben élénken megtapsolták a keresztényszocialisták, de most, hogy a bécsi keresztényszocialisták nem kerültek be a házba, elmaradt a taps. A keresztényszocialisták veresége az által is kifejezésre jutott a trónbeszédben, hogy a párt felekezeti követeléseivel meglehetősen röviden végzett. Nagy tetszést keltett a királynak az a fölhevása, hogy Csehországban vessenek véget a felekezeti villongásnak.

A ceremónia külsőségeiben igen fényes volt. A Reichsrath mindkét házának csaknem összes tagjai ott voltak pompázó díszben és az uralkodó, akinek az aktus kezdetekor báró Gautsch nyújtotta át a trónbeszéd szövegét, messze hallható, ünnepies hangon olvasta fel azt.

A trónbeszéd felolvasásáról és annak külsőségeiről bécsi tudósítónk a következőket jelenti:

Felvonulás a trónbeszédhez.

Délelőtt 11 órakor vette kezdetét az udvari és állami méltóságok, valamint a Reichsrath mindkét háza tagjainak ünnepies felvonulása. A Burg külső terén egy zászlóalj gyalogos volt felállítva zenével.

A szokásos ceremónia mellett pontban 12 órakor történt meg a Reichsrath ünnepies megnyitása. A trón mindkét oldalán helyet foglaló képviselők, illetve az uralkodó tagjainak közepette öfelsége viharos hoch-kiáltásoktól üdvözölve, a miniszterek, főherczegek és a legfőbb udvari méltóságok körében a trónhoz lépett, míg a zenekar a külső Burgtéren a néphimnuszot játszotta és a gyalogzászlóalj a katonai tisztelgést végezte. A trón léposójánál gróf Zichy főudvarnagy állott az államkarddal. A főherczegek az emelvényen, a miniszterek balra, a legfőbb udvari méltóságok és testőrgárda az emelvény oldalán állottak fel. A tribünön az uralkodóház tagjain kívül a diplomaták és nagyszámu közönség nézte végig az ünnepet. A hoch-kiáltások elhangzása után, amelyekért öfelsége meghajlással intett köszönetet és fődött fővel erőteljes, az egész teremben kitünően hallható hangon mondotta el a trónbeszédet.

Szól a császár!

A trónbeszéd, amelyet a király a Reichsrath mindkét házának egybegyűlt tagjai előtt mondott, így hangzik:

Tisztelt uraim a Reichsrath mindkét házból! Az új törvényhozási ciklus megnyitására trónom köré gyűjtöttem önöket, hogy kifejezzem önöknek császári üdvözlémet és alkotmányos

tevékenységük megkezdésekor önmagukat szívből köszöntem. Ha az elmúlt törvényhozási ciklus — az első, amelyben a képviselőház az általános választójog alapján ült össze — kétségtelenül elismerésreméltó alkotásokat mutatott fel az állam javára, fontos és sürgős feladatok mégis elintézetlenek maradtak. Az új választások elrendelése népeimnek ismét alkalmat adott akarataiknak nyilvánítására. A lakosság számos téren gyümölcsöző munkát vár a törvényhozástól. Ezért a folyó ülészekben az önkök buzgalma és belátása iránt nagy követelések fognak támasztatni.

A katonai hatalmi eszközök mindenütt észlelhető gyors fejlesztése nálunk is szükségessé teszi a véderőről való fokozott gondoskodást. Egy ily kötelezettség alól egy államszervezet annál kevésbé vonhatja ki magát, minél inkább szívében fekszik a béke tartós biztosítása. A javaslatok, melyeknek mielőbbi elintézése az ország legnagyobb érdekében van, azt a célt követi, hogy elmulasztottakat pótoljanak és az elkerülhetetlent biztosítsák. Ezzel kapcsolatban figyelembe vétetnek a lakosság óhajai, a tényleges szolgálat megrövidítése, a védőkötelezettség teljesítésének könnyítéseit illetően. Összefüggésben áll ezzel a katonai büntető perrendtartás sürgősen szükséges reformja, valamint a törvényjavaslatok sorozata, amelyek a véderő kötelekben levők és családtagjaikról való hathatósabb gondoskodást célozzák.

A legsürgősebb tárgyalás szükséges továbbá a bankjavaslatnál, hogy a bankügy rendezése ismét a törvény szilárd alapjára helyeztessék. Ezenfelül pénzügyi téren önkökre fontos és halaszthatatlan munkák várnak. A szüntelen fejlődés az állam feladatait annyira megnövesztette, hogy új pénzügyi segélyforrások megnyitása nélkülözhetetlen lett. A magasabb követelmények kielégítése, egyúttal azonban a terhek igazságos szétosztása céljából kormányom önköknek a törvényjavaslatok sorát fogja előterjeszteni, amelyeknek különböző illetékek és pedig közvetett és közvetlen adók emelése, vagy újaknak bevezetése lesz a tárgya. Ezen az uton kell megtalálni az eszközöket arra is, hogy a tartományoknak nagyobb összegeket lehessen átutalni.

Ha új bevételi források megnyitása a nép képviselői áldozatkészsége iránt nem csekély követelményeket támaszt is, mégis elvárom, hogy teljes megértéssel a modern államszervezet feladatai iránt és annál határozottabban fognak a javaslatok elintézéséhez hozzáfogni, mert csak egy mélyreható pénzügyi reform előfeltétele lehet tehát az állam kulturális, szociális és gazdasági téren való kötelezettségeinek.

Ennek reményében kormányom önköknek új javaslatokat fog tenni a szociális biztosítás problémájának megoldására. E kérdésnél figyelembe veendő lesznek azok a nézőpontok is, melyek a más országokban szerzett gyakorlati tapasztalatokból és az eddigi parlamenti tárgyalásokból leszármazottak.

Ezen kiterjedt reformtevékenység mellett egyes speciális intézkedésekkel is foglalkozniok kell, melyek a jóléti intézmények kiépítésére és a dolgozó rétegek jövedelmére irányulnak.

A törvényhozás a jövőben nem fog elzárkózni az állami alkalmazottaknak helyzetük javítására irányuló jogos kívánságainak figyelembevétele előtt sem. Nem kevésbé figyelmet fog fordítani a hivatalnokok és szolgák jogainak és kötelezeteinek pontosabb körülírására.

Kormányom mindent meg fog tenni, hogy az értékteljesítő erőket egy a mezőgazdaság, mint az ipar, kereskedelem és hányászat terén az eredményes verseny lehetőségét biztosítsa.

Mindaddig, míg a különböző gazdasági ágakban való kereseti viszonyok az összes állampolgároknak nem teszik lehetővé, hogy honi földön biztos existenciát szerezzenek, a kivándorlási ügy rendezésére kiváló figyelem lesz fordítandó.

Az erőteljes gazdasági politika elismert szükségessége a közlekedési kérdéseknek is fokozott jelentőséget biztosít. Itt első sorban arról van szó, hogy az utóbbi években lényegesen kiterjedt állami vasúthálózat szolgáltató képessége emeltesse, egyúttal azonban célszerű igazgatási és üzemi intézkedésekkel jövedelmezősége épségben tartandó, végül pedig új vasútvonalak létesítése által a hálózat kibővíthető lesz.

Épp úgy buzgón kell tovább dolgozni a kereskedelem-politikai viszony és a hajóforgalom kiépítésén, hogy lehetővé tegyük egész gazdasági életünk fejlődésére rendkívül szükséges piacok kiterjesztését, valamint külkereskedelmünk intenzívebb fejlesztését.

Miután a vasutak építésére vonatkozó törvényben felállított messzeterjedő program végrehajtása a törvényben megállapított határidőig technikai és pénzügyi okokból lehetetlennek bizonyult, kormányunk önköknek javaslatot fog előterjeszteni, amely, amidőn a szükséges mértékben tekintettel lesz az állam pénzügyi erejére, alap-

ját fogja megteremteni az e térre tartozó néhány legfontosabb gazdasági projektum megteremtésének.

Ebben a keretben kell gondoskodásnak történnie galicziai királyságom jogos érdekeiről is, amelynek gazdasági fellendülését szívesen viselem.

A népiszkola vallásérkölesi alapon nyugvó nevelési feladatának állandó hangsúlyozása mellett az ifjúságot a gazdasági verseny praktikus követelményeire fokozottabb mértékben képezze ki az eddiginél. Főiskoláink és tanterüink a modern haladás és modern módszerekből fakadó szükségletei fokozott figyelembevételt tesznek szükségességé.

A Reichsrathnak kormányom rövidesen törvényjavaslatot fog előterjeszteni olasz oktatási nyelvel bíró önálló jogi és államtudományi fakultás létesítéséről.

Az igazságszolgáltatás területén fontos feladatok lesznek megoldandók. Idetartoznak első sorban az anyagi büntetőjog alapvető és mindenre kiható újjalakítása, a büntető perrendtartás részleges módosítása, a gyermekvédelem szabályozása, a polgári törvény részleges reformja és a bíróságok tehermentítése.

A Reichsrath gazdag munkaprogramja, mely elintézésre vár, csak akkor végezhető el, ha az idő bölcshasználása, a formális ügymenet célszerű alakításával karöltve jár. Kormányom javaslatai között ezért a házszabályokra vonatkozó törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot is fognak találni, amelynek célja a Reichsrath munkájának gyors menetét biztosítani.

Tisztelt urak! A célszerű munkatechnika biztosítása magában nem az egyedüli, nem a legfontosabb előfeltétele a népképviselői eredményes tevékenységének. Az önkökre váró nagy feladatoknak csak akkor tehetnek eleget, ha az egésznek szükségletét nem tévesztik szem elől. A Reichsrathnak nem szabad elzárkóznia annak belátása előtt, hogy még jogos érdekek harca is csak azoknak kiegyenlítése által szüntethető meg, vagy legalább is enyhíthető, hogy ezen harcoknak győngyitlen továbbfolyása akadályos volna a közjó érdekében levő munkálkodásnak és aggasztó, népeim által súlyosan érzett pangásra kellené, hogy vezessen.

Általános immár az a meggyőződés, hogy Cseh királyságomban lakó néptörzsek viszonyának tartós rendezése szükséges a kölcsönös egyetértés alapján. Ha azt akarjuk, hogy azon gazdasági, szociális és kulturális erők, melyekkel Cseh királyságomban oly gazdag bőséggel rendelkezünk, teljesen kifejlődhessenek, akkor hátterbe kell szorítani az ellentéteket, amelyek a lakosságot károsítják, a tartománygyűlés törvényhozási működését akadályozzák, a tartományi igazgatás rendszerét kétségessé teszik és az egész állam alkotmányos életére hátrányos hatással vannak.

Bizalommal remélem, hogy a vállvetett fáradozásnak sikerülni fog megteremteni az alapját a két néptörzs között való kiegyezésnek.

Tisztelt urak! Remélem, hogy a béke áldásai a köztünk és szövetségeseink között fennálló benső viszony által, amely változatlan szívvellyességgel érvényben van és azon barátságos viszony által, amelyet a monarchia a többi hatalom irányában ápol, továbbra is fennmarad.

Tisztelt uraim a Reichsrath mindkét házából! Népeim szeretete és hűsége, amelyek boldogságának ezután is egész törekvésemet szenteltem, a hosszú uralkodás ideje alatt, amelyet nekem a Gondviselés adott, szüntelenül kísért és vigasztalásul és támaszul szolgált nekem nehéz órákban. Meghatott szívvel mondok köszönetet a Mindenhatóknak, akinek áldását kérem az önkök munkájára.

A trónbeszéd felolvasása után Windischgrätz herceg, az urakháza elnöke, épp úgy, mint a szerződés megkezdésénél, hangosan kiáltotta: *Sokáig éljen őfelsége a császárnak!*

A király felemelkedett helyéről és Hochkiáltások közben elhagyta a ceremóniás termet.

A trónbeszéd a jelenlévőkre erős hatást tett és némely helyen, különösen a vége felé helyeslést is váltott ki. Nagy helyesléssel fogadták a viziutak építésére és a cseh kiegyezésre vonatkozó helyeket. Tetszéskifáltások hangzottak fel, amidőn a trónbeszéd a szövetségeseinkhez való viszony változatlan, továbbfennállását említette meg.

Az uralkodó határozottan kitünő színben van. A Burg udvarán álló gyalogzászlóalj az uralkodónak a belső termekbe való visszavonulásakor katonailag tisztelgett. A Burg udvarában igen nagy számú közönség gyűlt össze és végignézte a Reichsrath megnyitása alkalmából összegyűlt méltóságok felvonulását és távozását.

Dr. Sylvester a Ház elnökjelöltje.

A pártelnökök mai konferenciáján — mint Bécsből jelentik — szóba került az elnökválasztás, mely a képviselőház holnapi ülésének lesz napirendjén. Egyetlen párt részéről sem mutatkozott ellenzés a német nemzeti szövetség átiratával szemben, amely dr. Sylvester megválasztását hozza javaslatba s így az biztosítottnak látszik. Az alelnöki állásokról illetőleg a pártelnökök megállapodtak abban, hogy az elnökségben az eddigi pártképviselőket tartják fenn.

Az albánok forradalma.

— Mozgósítják a török hadsereget. —

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Albániában egyre súlyosbodik a helyzet. A felkelés rohamosan terjed, egész Albániát ellepte a forradalmi láz, egyes kerületek teljesen fellázadtak és erősen el van terjedve az a hír, hogy július huszadikán egész Albániában proklamálják a felkelést.

A török kormány a felkelőkkel szemben már-már a legvégsőkhöz folyamodik. Tegnap óta tart a mozgósítás, egyre-másra indulnak a mozgósított csapatok az albán területre és nem lehetetlen, hogy az egész török hadsereget mozgósítani fogják. Ezzel van összefüggésben az a sok változás is, amely a török hadsereg vezetőségében most egyre-másra bekövetkezik.

Az albániai helyzetről szóló távirataink a következők:

Berlin, július 18.

Konstantinápolyból jelentik: Egy politikai személyiség a maczedóniai helyzetet nagyon sötét színben eseteli. A kormány titkoltja, hogy Edhem basát véresen visszaverték és ő maga is megsérült. Minden oldalról erős bandák nyomulnak elő az európai Törökországba.

Dél-Albániában egyre fenyegetőbbé válik a helyzet. A janinai kerület is teljesen föllázadt. Sefket basa állítólag kijelentette, hogy már csak úgy lehet megmenteni a birodalmat, ha az egész török hadsereget mozgósítják.

Róma, július 18.

A portának az itteni politikai körök véleménye szerint sietnie kell, hogy jó szándékait megvalósítsa, mert megbízható közlések szerint, amelyek déli Albániából és Epirusból érkeztek, mind a két tartományban a kedélyek annyira fel vannak izgulva, hogy egy általános albániai felkelést nem lehet megakadályozni, ha a porta a mostani állapotokat tovább is fentartaná. Valóban például azt mondják, hogy július 20-án egész Albániában proklamálják a felkelést.

Konstantinápoly, július 18.

A hadügyminiszter értesítette Torghut Sefket basát, hogy császári iradét bocsátottak ki, amely szerint illetményeit tetemesen felemelik, hogy így a kormány részére tett szolgálataiért az elismerésnek és megelégedésnek bizonyítékát szolgáltassák. A hadügyminiszter ez alkalomból üdvözlő táviratot küldött Torghut basának.

Konstantinápoly, július 18.

A mai minisztertanács behatóan foglalkozott a tervezett észak- és dél-albániai vasútvonalak ügyével, köztük az Adria-vasut, a monasztir-janinai vasútvonal és a Karaferából a görög határig terjedő csatlakozási vonal tervével.

Konstantinápoly, július 18.

Abdullah basa tábornok, akinek az Albániában működő hadsereg főparancsnokává való kinevezését a szultán elé terjesztették szentesítés végett, e hét végén utazik több tiszt kíséretében Albániába. Riza ezredes, a bagdadi hadtest vezérkari főnöke a szkutarii helyőrség parancsnokává nevezetett ki.

Az albániai főparancsnok jelenti, hogy mintegy 20 maliszor tegnapelőtt megtámadta a brojai tábornok, de puska- és ágyutűzéssel visszazűzték őket.

A katonai perrend.

— Khuen elítéli a vívmány-politikát. —

Az igazságügyi bizottság ülése.

Budapest, július 18.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután öt órakor gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Székely Ferenc igazságügyi és Hazai Samu honvédelmi miniszterek részvételével, idős Erdélyi Sándor elnöke alatt tartott ülésén megkezdte a katonai büntető perrendtartás érdemleges tárgyalását. Az igazságügyi minisztérium részéről Rohonyi Gyula és Tóry Gusztáv államtitkárok, a honvédelmi minisztérium részéről Karátsón Lajos államtitkár vett részt az ülésen.

Darvai Fülöp előadó ismertette a javaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

Szalay László elismeri, hogy a javaslat a modern perjogi elvek alapján készült és általános igazságügyi szempontból tekintve, kétségtelenül jelentékeny alkotás. De, nézete szerint korszerű anyagi büntetőjog nélkül bármily sikerült perrendtartás sem fog tökéletes igazságszolgáltatást eredményezni. A javaslat részleteinek taglalása nélkül is már most is kifejezi azt a meggyőződését, hogy a javaslatnak politikai vonatkozású részei lényeges közjogi sérelmeket foglalnak magukban. Mivel a javaslat 80-ik szakaszának rendelkezései az államnyelv jogát nem biztosítják, sőt azt a német szolgálati nyelvet alárendelik; továbbá, mert ezen szakasz az eddig törvénybe soha nem iktatott német szolgálati nyelvet törvényileg szentesítettéi szabja és mert a különben is elavult osztrák büntetőjog törvénynek magyar területen leendő érvényét újabban is megerősíti. Igazságügyi önállóságunkra is sérelmes a javaslatnak amaz intézkedése, hogy az igazságszolgáltatás az osztrák császár nevében is és pedig sok esetben kizárólag nem magyar állampolgárokból összeállított bírói testület által gyakoroltatnék. Sérelmes, hogy a katonai bíróságok hatáskörébe utalja a közönséges büntetőeljárásokat is, holott ezek minden katonai vonatkozás hiányában természetszerűleg ide nem tartozhatnak. Mindezek alapján s tekintve még azt is, hogy a némi előnyt nyújtó intézkedések életbeléptetése megokolatlanul túl hosszú időre van kontemplálva, a javaslatot általánosságban sem fogadja el.

Kelemen Samu: A javaslatnak, amelyvel a kormány az általa elítelt vívmány-politikát üzte, oly organikus hibái vannak, amelyek lehetetlenné teszik, hogy azt elfogadhassa. A hatáskör kérdését illetően azt tartotta volna helyes megoldásnak, ha kizárólag a katonai büntetőeljárások lennének a katonai büntető bíróság elé utalva. De különösen aggódalmas a 16. szakasz második pontja, amely szerint a katonaságtól kikerülő egyént egy évig még a katonai bíróság vonhatja felelősségre. Nem tartja kielégítőnek a védelem szervezését sem. Az egész vonalon keresztül van törve a védőügyvéd választásának szabadsága és nézete szerint ennek folytán a gyakorlat a civilis védelem háttérbeszortására fog vezetni. Igen rossz gondolatnak tartja a védők laistromának megállapítását, mert a terheit sem viselhetik bizalommal a hivatalból megállapított védői szervezet iránt. A magyar államnyelv jogát a 80. szakasz erősen esorbitja. Nem ismerheti el a szolgálati nyelv előjogát az államnyelv rovására. A javaslatot a részleges tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a leghatározottan tiltakozik az ellen, mintha a katonai perrend-javaslat koncesszió lenne. Kerülte és kerüli nemesek e szót, de a tettel is, amely még csak a látszatát is nyújtana annak, hogy a kormány vívmány-politikát követ, mert ezt a nemzetre lealáznak tartja. Hogy a javaslat mennyire nem szolgál vívmány-politikai célt, ezt igazolja az ellenzék ama támadása is, amely a kormányt azzal vádolja, hogy nem hoz semmit a katonai javaslatokkal. A junktimot is főleg azért nem fogadta el, hogy a koncesszió-politikának még a látszatát is kerülje. A nyelvkérdés tekintetében a kormány nem alkudott. Fontosabbnak tartotta a kormány, hogy a magyar törvényhozás szuverenitása érvényesüljön, mint bármely koncesszió. És ha a nyelvkérdés úgy lett megoldva, mint azt a javaslat feltünteti, ennek egyik oka az, hogy az azon tulmenő előnyök biztosítása már csak koncessziók útján lett volna biztosítható, amit a kormány kerülni akar.

Holló Lajos: Nem látja be annak az okát, hogy miért kapjuk meg ezt a javaslatot csak a létszámelmélet és a nagyobb katonai terhek fejében. Azután meg még a terheket maguk után vonó részei a katonai javaslatnak azonnal életbelépnék, addig az előnyöket biztosító részei a reformnak, mint a perrendjavaslat is, részben csak 10-12 év múlva fog életbelépni. Elismeri, hogy a törvény-

javaslat sokat megvalósít a modern perrend elveiből, de sok hiány van benne. Nem felel meg a magyar államiság követelményeinek azért sem a javaslat, mert a bírói, sőt a védői kvalifikációhoz sem kívánja meg a magyar állampolgárságot. Kifogásolja, hogy a német nyelv rovására nyert előnyöket mi viszont biztosítjuk a horvát nyelv javára is. A nyelvi rendelkezések terén van sok kétségtelen előny és előrehaladás a mai állapottal szemben, de a 80. szakasz 11. pontjának fogalmazása generális rendelkezéssel állítja fel a szolgálati nyelv használatát és ezáltal a szolgálati nyelvel szemben inferiorissá teszi az államnyelvet. Kifogásolja, hogy a legfőbb katonai bíróság székhelye mindegy valószínűség szerint Bécsben lesz. A miniszterelnök meggyőződésére reflektálva utal arra, hogy a magyar politikai közéletből a vívmány-politika ki nem küszöbölhető. A magyar államiság követelményei és a nemzeti érzés kielégítésével szemben fennálló ellenkezős féltán csakis a vívmány-politika útján lehet eredményt elérni. A javaslatot a részleges tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kifejezi, hogy a szuverenitást és a territoriális elvet jobban érvényesíteni, mint ahogy a javaslat azt teszi, nem lehet, mert hiszen a magyar törvény hatálya alá kerül minden, az ország területén állomásozó csapat. Ami a mai észrevétel illeti, hogy a 80. paragrafus 11-ik pontja generális szabálynak állítja fel a szolgálati nyelv használatát, azt kell megjegyeznie, hogy e felfogás teljesen téves, mert a javaslat mindenütt precizírozza a nyelvhasználatot és a kifogásolt szakasz generalitása csakis az iktatókönyvre és a levelezésre vonatkozik. Ismételtlen hangsúlyozza, hogy azért nem lépett a koncessziók terére, mert az az álláspontja, hogy ez a törvény magyar törvény, amelyet az osztrákoktól függetlenül mi állapítunk meg a magunk részére, de épp ezért nem folyunk bele abba sem, hogy az osztrákok hogyan alkotják meg a saját államuk területére vonatkozó törvényt.

A bizottság a tárgyalás folytatását holnap délután öt órakor kezdődő ülésére halasztotta.

EGYHÁZAK.

— (A római papság a pápa ellen.) A katolikus ünnepnapok redukciója a római papság körében nagy lehangoltságot okozott. Igazi liturgiai képtelenségnek tartják főképp azt a rendelkezést, amely József napját a rákövetkező vasárnapra helyezi át. Helyteleníti az Urnapjának és Keresztelő Szent János ünnepének áthelyezését is, mert ezzel a pápa halomra dönti az egész egyházi rendet. A kánoni jog kodifikáló bizottságának — mondják nek — sejtelmé sincs a liturgikáról és döntése mindenfelé zavart és tiltakozást fog előidézni. Ami Franciaországot illeti, ott a konkordátum alapján csak négy oly ünnep van, amely hétköznapra esik: karácsony, Krisztus és Mária menybemenetele és Mindszentek. Már bizonyos, hogy a francia püspökök kötelező ünnepnek fogják követelni Péter és Pál napját is. A legújabb motu proprio csakugyan a pápa önkéntes elhatározása, mert már püspök korában állást foglalt az ünnepnapok szárnak korlátozása mellett és ennek érdekében több beadványt intézett Rómába.

— (Jubiláló püspök.) Sátoraljujhelyről jelentik: Zemlénmege törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Meczner Gyula főispán elnöklésével. A gyűlés egyedüli tárgya volt Firczak Gyula munkási gör. kat. püspöknek 50 éves papi jubileuma alkalmából való üdvözlése.

— (Egy érdekes főpásztori levél.) Kölni jelentés szerint Fischer érsek pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben erősen kikél a tempomokban s különösen a gyermekek közt lábrakapott mértéktelen fényezés ellen. Elrendeli a pásztorlevél, hogy a gyermekek hat éves korukban vigyék először áldozni, és hét éves korukban ismét, csak a gyenge eszű gyermekekkel szabad kivételt tenni s ezeknek meg van engedve, hogy kilenc éves korukban győnjanak és áldozzanak először. Az évek korhija pásztorlevelében a szülőket, amiért gyermekeiket cifrábbnál-cifrább ruhában viszik a templomba és már a zsenge korukban is fölkeltik ezzel az osztálykülönbséget. Meghagyja a pásztorlevél, hogy a győmi és áldozni vitt gyermekeket egyszerű fehér ruhába öltöztessék szüleik.

Az osztrák trónbeszéd.

— A Reichsrath ünnepélyes megnyitása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Az osztrák parlament új ülészekát ma nyitotta meg a bécsi Hofburgban trónbeszéddel a király. Hosszu volt a trónbeszéd, mindenre kiterjedő, minden pártnak nyújtott valamit, de emellett nem feledkezett meg annak a hangsúlyozásáról sem, ami az uralkodóháznak fontos. Néha, a király beszéde közben felhangzott a tetszészaj, de legtöbbször mégis néma csenddel hallgatták az egybegyűlteket az uralkodói szót.

Már a trónbeszéd eleje is nagyon komolyan hatott, amelyben kijelentette több adónak fölemelését vagy behozatalát és még jobban lelohasztotta a lelkesedést, amikor a király minden cikornya nélkül kijelentette, hogy úgy a fogyasztási, mint az egyenes adókat föl fogják emelni. A bankszabadalmat a király csak néhány szóval érintette, ellenben a véderőreformnak meleg szavakat szentelt. Az adóemeléssel szülő passzus csak a cseheknek tetszett, mert kilátás van rá, hogy az inséges országok, amilyen Csehország is, nagy állami segítségben fognak részesülni. A vízi utakról szóló passzusnál a lengyelek fejezték ki tetszésüket és ezeket a fényes ígéretekért azért vették be a trónbeszédbe, mert a lengyelek megígérték, hogy a kormányt támogatni fogják. Az olaszoknak fájt, hogy a trónbeszéd nem nyilatkozott az olasz egyetemről, hanem beírta a jogi fakultás érintésével. Szó volt a trónbeszédben a házszabály reformjáról is. Ezt a passzust a legutóbbi trónbeszédben élénken megtapsolták a keresztényszocialisták, de most, hogy a bécsi keresztényszocialisták nem kerültek be a háza, elmaradt a taps. A keresztényszocialisták veresége az által is kifejezésre jutott a trónbeszédben, hogy a párt felekezeti követeléseivel meglehetősen röviden végzett. Nagy tetszést keltett a királynak az a fölhevása, hogy Csehországban vessenek véget a felekezeti villongásnak.

A ceremónia külsőségeiben igen fényes volt. A Reichsrath mindkét házának csaknem összes tagjai ott voltak pompázó díszben és az uralkodó, akinek az aktus kezdetekor báró Gautsch nyújtotta át a trónbeszéd szövegét, messze hallható, ünnepies hangon olvasta fel azt.

A trónbeszéd felolvasásáról és annak külsőségeiről bécsi tudósítónk a következőket jelenti:

Felvonulás a trónbeszédhez.

Délelőtt 11 órakor vette kezdetét az udvari és állami méltóságok, valamint a Reichsrath mindkét háza tagjainak ünnepies felvonulása. A Burg külső terén egy zászlóalj gyalogos volt felállítva zenével.

A szokásos ceremónia mellett pontban 12 órakor történt meg a Reichsrath ünnepies megnyitása. A trón mindkét oldalán helyet foglaló képviselők, illetve az uralkodó tagjainak közepette öfelsége viharos hoch-kiáltásoktól üdvözölve, a miniszterek, főherczegek és a legfőbb udvari méltóságok körében a trónhoz lépett, míg a zenekar a külső Burgtéren a néphimnusz játszott és a gyalogzászlóalj a katonai tisztelgést végezte. A trón léposójánál gróf Zichy főudvarnagy állott az államkarddal. A főherczegek az emelvényen, a miniszterek balra, a legfőbb udvari méltóságok és testőrgárda az emelvény oldalán állottak fel. A tribünön az uralkodóház tagjain kívül a diplomaták és nagyszámú közönség nézte végig az ünnepet. A hoch-kiáltások elhangzása után, amelyekért öfelsége meghajlással intett köszönetet és fődött fővel erőteljes, az egész teremben kitünően hallható hangon mondotta el a trónbeszédet.

Szól a császár!

A trónbeszéd, amelyet a király a Reichsrath mindkét házának egybegyűlt tagjai előtt mondott, így hangzik:

Tisztelt uraim a Reichsrath mindkét házból! Az új törvényhozási ciklus megnyitására trónom köré gyűjtöttem önöket, hogy kifejezzem önöknek császári üdvözetemet és alkotmányos

tevékenységük megkezdésekor önmagukat szívóbb közélettel. Ha az elmúlt törvényhozási ciklus — az első, amelyben a képviselőház általános választójog alapján ült össze — kétségtelenül elismerésreméltó alkotásokat mutatott fel az állam javára, fontos és sürgős feladatok mégis elintézetlenek maradtak. Az új választások elrendelése népeimnek ismét alkalmat adott akarataiknak nyilvánítására. A lakosság számos téren gyümölcsöző munkát vár a törvényhozástól. Ezért a folyó ülésükben az önkök buzgalma és belátása iránt nagy követelések fognak támasztatni.

A katonai hatalmi eszközök mindenütt észlelhető gyors fejlesztése nálunk is szükségessé teszi a véderőről való fokozott gondoskodást. Egy ily kötelezettség alól egy államszervezet annál kevésbé vonhatja ki magát, minél inkább szívében fekszik a béke tartós biztosítása. A javaslatok, melyeknek mielőbbi elintézése az ország legnagyobb érdekében van, azt a célt követi, hogy elmulasztottakat pótoljanak és az elkerülhetetlent biztosítsák. Ezzel kapcsolatban figyelembe vétetnek a lakosság óhajai, a tényleges szolgálat megrovidítése, a védőkötelezettség teljesítésének könnyítéseit illetően. Összefüggésben áll ezzel a katonai büntető perrendtartás sürgősen szükséges reformja, valamint a törvényjavaslatok sorozata, amelyek a véderő kötelekben levők és családtagjaikról való hathatósabb gondoskodást célozzák.

A legsürzősebb tárgyalás szükséges továbbá a bankjavaslatnál, hogy a bankügy rendezése ismét a törvény szilárd alapjára helyeztessék. Ezenfelül pénzügyi téren önkök fontos és halaszthatatlan munkák várnak. A szüntelen fejlődés az állam feladatait annyira megnövesztette, hogy új pénzügyi segélyforrások megnyitása nélkülözhetetlen lett. A magasabb követelmények kielégítése, egyúttal azonban a terhek igazságos szétosztása céljából kormányom önköknek a törvényjavaslatok sorát fogja előterjeszteni, amelyeknek különböző illetékek és pedig közvetett és közvetlen adók emelése, vagy újaknak bevezetése lesz a tárgya. Ezen az uton kell megtalálni az eszközöket arra is, hogy a tartományoknak nagyobb összegeket lehessen átutalni.

Ha új bevételi források megnyitása a nép képviselői áldozatkészsége iránt nem csekély követelményeket támaszt is, mégis elvárom, hogy teljes megértéssel a modern államszervezet feladatai iránt és annál határozottabban fognak a javaslatok elintézéséhez hozzáfogni, mert csak egy mélyreható pénzügyi reform előfeltétele lehet tehát az állam kulturális, szociális és gazdasági téren való kötelezettségeinek.

Ennek reményében kormányom önköknek új javaslatokat fog tenni a szociális biztosítás problémájának megoldására. E kérdésnél figyelembe veendő lesznek azok a nézőpontok is, melyek a más országokban szerzett gyakorlati tapasztalatokból és az eddigi parlamenti tárgyalásokból lesűrhetőek voltak.

Ezen kiterjedt reformtevékenység mellett egyes speciális intézkedésekkel is foglalkozniok kell, melyek a jóléti intézmények kiépítésére és a dolgozó rétegek jövedelmére irányulnak.

A törvényhozás a jövőben nem fog elzárkózni az állami alkalmazottaknak helyzetük javítására irányuló jogos kívánságainak figyelembevétele előtt sem. Nem kevésbé figyelmet fog fordítani a hivatalnokok és szolgák jogainak és kötelezeteinek pontosabb körülírására.

Kormányom mindent meg fog tenni, hogy az értékteljesítő erőket egy a mezőgazdaság, mint az ipar, kereskedelem és hányászat terén az eredményes verseny lehetőségét biztosítsa.

Mindaddig, míg a különböző gazdasági ágakban való kereseti viszonyok az összes állampolgároknak nem teszik lehetővé, hogy honi földön biztos existenciát szerezzenek, a kivándorlási ügy rendezésére kiváló figyelem lesz fordítandó.

Az erőteljes gazdasági politika elismert szükségessége a közlekedési kérdéseknek is fokozott jelentőséget biztosít. Itt első sorban arról van szó, hogy az utóbbi években lényegesen kiterjedt állami vasúthálózat szolgáltató képessége emeltesse, egyúttal azonban célszerű igazgatási és üzemi intézkedésekkel jövedelmezősége épségben tartandó, végül pedig új vasutvonalak létesítése által a hálózat kibővítendő lesz.

Épp úgy buzgón kell tovább dolgozni a kereskedelem-politikai viszony és a hajóforgalom kiépítésén, hogy lehetővé tegyünk egész gazdasági életünk fejlődésére rendkívül szükséges piacok kiterjesztését, valamint külkereskedelmünk intenzívebb fejlesztését.

Miután a vasutak építésére vonatkozó törvényben felállított messzeterjedő program végrehajtása a törvényben megállapított határidőig technikai és pénzügyi okokból lehetetlennek bizonyult, kormányunk önköknek javaslatot fog előterjeszteni, amely, amidőn a szükséges mértékben tekintettel lesz az állam pénzügyi erejére, alap-

ját fogja megteremteni az e térre tartozó néhány legfontosabb gazdasági projektum megteremtésének.

Ebben a keretben kell gondoskodásnak történnie galicziai királyságom jogos érdekeiről is, amelynek gazdasági fellendülését szívemen viselem.

A népiszkola vallásérkölesi alapon nyugvó nevelési feladatának állandó hangsúlyozása mellett az ifjúságot a gazdasági verseny praktikus követelményeire fokozottabb mértékben képezze ki az eddiginél. Főiskoláink és tanerőink a modern haladás és modern módszerekből fakadó szükségletei fokozott figyelembevétel tesznek szükségessé.

A Reichsrathnak kormányom rövidesen törvényjavaslatot fog előterjeszteni olasz oktatási nyelvel bíró önálló jogi és államtudományi fakultás létesítéséről.

Az igazságszolgáltatás területén fontos feladatok lesznek megoldandók. Idetartoznak első sorban az anyagi büntetőjog alapvető és mindenre kiható újjáalakítása, a büntető perrendtartás részleges módosítása, a gyermekvédelem szabályozása, a polgári törvény részleges reformja és a bíróságok tehermentítése.

A Reichsrath gazdag munkaprogramja, mely elintézésre vár, csak akkor végezhető el, ha az idő böles kihasználása, a formális ügymenet célszerű alakításával karöltve jár. Kormányom javaslatai között ezért a házszabályokra vonatkozó törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot is fognak találni, amelynek célja a Reichsrath munkájának gyors menetét biztosítani.

Tisztelt urak! A célszerű munkatechnika biztosítása magában nem az egyedüli, nem a legfontosabb előfeltétele a népképviselői eredményes tevékenységének. Az önkökre váró nagy feladatoknak csak akkor tehetnek eleget, ha az egésznek szükségletét nem tévesztik szem elől. A Reichsrathnak nem szabad elzárkóznia annak belátása előtt, hogy még jogos érdekek harca is csak azoknak kiegyenlítése által szüntethető meg, vagy legalább is enyhíthető, hogy ezen harcoknak győngyitlen továbbfolyása akadályos volna a közjó érdekében levő munkálkodásnak és aggasztó, népeim által súlyosan érzett pangásra kellenne, hogy vezessen.

Általános immár az a meggyőződés, hogy Cseh királyságomban lakó néptörzsek viszonyának tartós rendezése szükséges a kölcsönös egyetértés alapján. Ha azt akarjuk, hogy azon gazdasági, szociális és kulturális erők, melyekkel Cseh királyságomban oly gazdag bőséggel rendelkezünk, teljesen kifejlődhessenek, akkor hátterbe kell szorulniok azon ellentéteknek, amelyek a lakosságot károsítják, a tartománygyűlés törvényhozási működését akadályozzák, a tartományi igazgatás rendes menetét kétségessé teszik és az egész állam alkotmányos életére hátrányos hatással vannak.

Bizalommal remélem, hogy a vállvetett fáradozásnak sikerülni fog megteremteni az alapját a két néptörzs között való kiegyezésnek.

Tisztelt urak! Remélem, hogy a béke áldásai a köztünk és szövetségeseink között fennálló benső viszony által, amely változatlan szívéllyességgel érvényben van és azon barátságos viszony által, amelyet a monarchia a többi hatalom irányában ápol, továbbra is fennmarad.

Tisztelt uraim a Reichsrath mindkét házából! Népeim szeretete és hűsége, amelyek boldogságának ezután is egész törekvésemet szenteltem, a hosszú uralkodás ideje alatt, amelyet nekem a Gondviselés adott, szüntelenül kísért és vigasztalásul és támaszul szolgált nekem nehéz órákban. Meghatott szívvel mondok köszönetet a Mindenhatóknak, akinek áldását kérem az önkök munkájára.

A trónbeszéd felolvasása után Windischgrätz herceg, az urakháza elnöke, épp úgy, mint a szertartás megkezdésénél, hangosan kiáltotta: *Sokáig éljen öfelsége a császárnak!*

A király felemelkedett helyéről és Hochkiáltások közben elhagyta a czerimóniás termet.

A trónbeszéd a jelenlévőkre erős hatást tett és némely helyen, különösen a vége felé helyeslést is váltott ki. Nagy helyesléssel fogadták a viziutak építésére és a cseh kiegyezésre vonatkozó helyeket. Tetszéskifáltások hangzottak fel, amidőn a trónbeszéd a szövetségeseinkhez való viszony változatlan, továbbfennállását említette meg.

Az uralkodó határozottan kitünő színben van. A Burg udvarán álló gyalogzászlóalj az uralkodónak a belső termekbe való visszavonulásakor katonailag tisztelgett. A Burg udvarában igen nagy számú közönség gyűlt össze és végignézte a Reichsrath megnyitása alkalmából összegyűlt méltóságok felvonulását és távozását.

Dr. Sylvester a Ház elnökjelöltje.

A pártelnökök mai konferenciáján — mint Bécsből jelentik — szóba került az elnökválasztás, mely a képviselőház holnapi ülésének lesz napirendjén. Egyetlen párt részéről sem mutatkozott ellenzés a német nemzeti szövetség átiratával szemben, amely dr. Sylvester megválasztását hozza javaslatba s így az biztosítottnak látszik. Az alelnöki állásokról illetőleg a pártelnökök megállapodtak abban, hogy az elnökségben az eddigi pártképviselőket tartják fenn.

Az albánok forradalma.

— Mozdósítják a török hadsereget. —

— Sziát tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Albániában egyre súlyosbodik a helyzet. A felkelés rohamosan terjed, egész Albániát ellepte a forradalmi láz, egyes kerületek teljesen fellázadtak és erősen el van terjedve az a hír, hogy július huszadikán egész Albániában proklamálják a felkelést.

A török kormány a felkelőkkel szemben már-már a legvégsőkhöz folyamodik. Tegnap óta tart a mozgósítás, egyre-másra indulnak a mozgósított csapatok az albán területre és nem lehetetlen, hogy az egész török hadsereget mozgósítani fogják. Ezzel van összefüggésben az a sok változás is, amely a török hadsereg vezetőségében most egyre-másra bekövetkezik.

Az albániai helyzetről szóló távirataink a következők:

Berlin, július 18.

Konstantinápolyból jelentik: Egy politikai személyiség a maczedóniai helyzetet nagyon sötét színben eseteli. A kormány titkoltja, hogy Edhem basát véresen visszaverték és ő maga is megsérült. Minden oldalról erős bandák nyomulnak elő az európai Törökországba.

Dél-Albániában egyre fenyegetőbbé válik a helyzet. A janinai kerület is teljesen föllázadt. Sefket basa állítólag kijelentette, hogy már csak úgy lehet megmenteni a birodalmat, ha az egész török hadsereget mozgósítják.

Róma, július 18.

A portának az itteni politikai körök véleménye szerint sietnie kell, hogy jó szándékait megvalósítsa, mert megbízható közlések szerint, amelyek déli Albániából és Epirusból érkeztek, mind a két tartományban a kedélyek annyira fel vannak izgulva, hogy egy általános albániai felkelést nem lehet megakadályozni, ha a porta a mostani állapotokat tovább is fentartaná. Valonóban például azt mondják, hogy július 20-án egész Albániában proklamálják a felkelést.

Konstantinápoly, július 18.

A hadügyminiszter értesítette Torghut Sefket basát, hogy császári iradét bocsátottak ki, amely szerint illetményeit tetemesen felemelik, hogy így a kormány részére tett szolgálataiért az elismerésnek és megelégedésnek bizonyítékát szolgáltassák. A hadügyminiszter ez alkalomból üdvözlő táviratot küldött Torghut basának.

Konstantinápoly, július 18.

A mai minisztertanács behatóan foglalkozott a tervezett észak- és dél-albániai vasutvonalak ügyével, köztük az Adria-vasut, a monasztir-janinai vasutvonal és a Karaferából a görög határig terjedő csatlakozási vonal tervével.

Konstantinápoly, július 18.

Abdullah basa tábornok, akinek az Albániában működő hadsereg főparancsnokává való kinevezését a szultán elé terjesztették szentesítés végett, e hét végén utazik több tiszt kíséretében Albániába. Riza ezredes, a bagdadi hadtest vezérkari főnöke a szkutarii helyőrség parancsnokává nevezetett ki.

Az albániai főparancsnok jelenti, hogy mintegy 20 malisszor tegnapelőtt megtámadta a brojai tábornok, de puska- és ágyutűzéssel visszazűzték őket.

A Koricza vidékén levő albán bandák üldözése innen egy vadászszázalóval néhány gépfegyverrel küldték Koriczába.

A Zia a portától nyert információk alapján megerősíti, hogy az arabok a vízvezeték és a táviróvezeték Lohajanál elpusztították.

A tegnapi minisztertanács az assziri helyzettel foglalkozott, mire a jemeni főparancsnoknak új instrukciókat adtak.

Konstantinápoly, július 18.

A török mozgósítás szakadatlanul tart. Legújabbán a Jildizben levő tizenkétezer főnyi katonaságot helyezték készenlétre. Hetezer embert nyomban utnak indítottak az albán határterre.

Szaloniki, július 18.

A szaloniki—monastiri vasútvonalon a katonai őrség Vedena mellett letartóztatott két embert, akik dinamitot raktak a sínek alá.

Szaloniki, július 18.

Aszim bej vezérkari őrnagy, aki egy hadnaggyal és hatvan emberrel Ipekből Gyakova felé utban van, utközben pihentette embereit és közben a hadnaggyal és 12 emberrel folytatta útját. Egyszerre csak lesből arnauták lőtték rájuk. Asszim bej lábán megsebesült. A hadnaggyot fején találta a golyó és azonnal megölt. Négy katona is meghalt. Az arnauták menekültek. A lövések által felriasztott katonacsapat későn érkezett a vérengzés színhelyére.

Szaloniki, július 18.

A hadügyminiszter több tüzérségi tartalékos évfolyam behívását rendelte el. A mustafiz osztályt is egybehívják. Perlepe közelében tegnap 3 Uganott tegnap három bolgár parasztot öltek meg a sebek után itélve katonai fegyverrel.

Konstantinápoly, július 18.

Biztos értesülések szerint a porta a meghódításra adott haladékot nem hosszabbítja meg tovább és ha az albánok nem térnek vissza, le kell vonniuk a konzekvenziákat. A malisszorok különben hajlandóknak látszanak új javaslatok felett tárgyalni és hír szerint már nem is követelnek más garanciát a porta konzekssziói ügyében, mint azoknak egy vilajet hivatalos lapjában való közzétételét.

A sajtóiroda Dél-Albániát illetőleg közli: a janinai váli táviratát, mely szerint az albán bandák küzdelmeiről szóló hírek hatása alatt a partvidék őrizetével megbízott Apagot hajó parancsnokát utasították volna az eljárásra és Prevesából újabb hajót, valamint csapatokat küldtek ki. Ezen intézkedés megnyugtatta a lakosságot. Az innen elindult négy zászlóalj megérkezett Valonába. Hír szerint az Assari Tefvik páncélos-hajó, mely Janina partvidékén időzik, szintén parancsot kapott Prevesa és Valona partvidékének védelmére.

TÁVIRATOK.

A marokkói bonyodalom.

Teneriffa, július 18.

Az „Eber” nevű német ágyunaszód Les-Palmásból ideérkezett. A „Berlin” czirkáló még mindig itt horgonyoz.

Páris, július 18.

A Havas-ügynökség jelenti El Kaszaból 16-iki kelettel: Mikor Boisset francia konzuli ügyvivő Gharban tett körutjáról visszatért a város kapujához, az őt kilépett az őrházból és felszólította, hogy álljon meg és adja át puskáját. Mint-hogy Boisset vonakodott a felezőítást teljesíteni, az őt álló katona szuronyt szegzett mellének, úgy hogy Boisset lova felágaskodott. A katona ezután ráczélt a fegyverével a konzulra, aki erre megadta magát és ezután katonai őrizet alatt a spanyol faházba kísérték. Mikor az őrséggel a városon át haladt, nagy néptömeg követte és azt kiáltották:

— Látogassuk meg a francia konzult, akit a spanyolok elfoglaltak!

Mikor Boisset a spanyol tiszt elé érkezett, ez kijelentette, hogy tévedésről van szó és minden loecánatkérés nélkül megengedte, hogy távozzon. Később El Maich fezi iskolaigazgató, aki algiri származású és Tangerbe szándékozott utazni ugyanez az őrség elfogta és podgyaszát átkutatta.

Páris, július 18.

Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanácsan De Selves külügyminiszter jelentést tett a külpolitikai helyzetről. A legutóbbi elkszari incidens alkalmából a kormány magyarázatot fog kérni a spanyol kormánytól. A madridi francia nagykövét ma este visszatér állomáshelyére.

Forradalom Perzsiában.

Ashabad, július 18.

Hírlik, hogy a Tranb-Atrek pusztaságon a Turkmenek, Jomudok és Hoklanok között valaki Mohamed Ali volt sahnak adja ki magát. Mindenfelől özönlenek táborába a turkmenek, kiknek körében már régóta mozgalom indult meg Mohamed Ali visszahívása érdekében.

A mexikói zavargások.

Washington, július 18.

Mexikóból érkező hivatalos jelentések alapján, amelyek szerint Mexikóban zavargások fenyegetnek, a hadügyminiszterium négy század lovasságot küldött Nogalesből a mexikói határra. Madero korábbi hiveinek lefegyverzése lassan halad. Sokan vonakodnak fegyvereiket beszoigáltatni.

A szanatóriumba csukott főrend

— Épelméjü-e Csávossy? —

Budapest, július 18.

— Saját tudósítónktól. —

A Csávossy-ügy ahelyett, hogy közeledne a kibontakozás felé, egyre bizonytalanodik. A mai nap a kínos családi szenzációnak csak annyival vitte előbbre, hogy most már a törvényszék is közbelépett a vizsgálatot indított az iránt, hogy a többszörös millió-os öreg urat családja tényleg fenyegető okok alapján vagy tisztán kapzsiságból hurcolta-e szanatóriumba? Most már tisztán kibontakozik a család két ágának ádáz küzdelme a jövőendő milliós örökségért s a hetvenkét éves aggastyán személyes ügyre másodrendű kérdéssé törpül. A harcoló felek a hangulatkeltéstől sem riadnak vissza. Az ügyben természetesen döntés még nem történt, sőt valószínűleg a legközelebbi napok folyamán sem fog történni, mert a törvényszéki elmeszakértők nem tudták megállapítani azt, hogy báró Csávossy Gyula nem szenved-e üldöztetési mániában s ezért szakvéleményük előterjesztésére néhány napi haladékot kértek.

A mai fejleményekről a következőket jelenti tudósítónk:

A tegnapi nap folyamán báró Csávossy Gyulának azok a gyermekei, akik a kiszabautásár, delgoznak, felkérték dr. Jendrassik Ernő és dr. Schaeffer egyetemi tanárokat, hogy vizsgálják meg édes apjuk elméleti állapotát. A nevezett egyetemen tanárok erre megjelentek a szanatóriumban és alapos, beható vizsgálat alá vették báró Csávossy Gyulát. A vizsgálat alapján dr. Schaeffer kijelentette báró Csávossy Gyula képviselőjének, dr. Teller Miksa ügyvédnek, hogy báró Csávossy Gyula leljesen épelméjű, sőt szinte csodálja, hogy a küldött izgalom után az öreg báró mennyire higgadtan, megfontoltan és kompakt módon adta elő a történeteket. A két tanár a vizsgálat befejezte után orvosi bizonyítványt állított ki, mely igazolja a báró teljes beszámíthatóságát s egyszerűsággal megemlíti az arról is hogy a báró nagyfokú érzelmesedésben szenved. Az agyereken nem látszanak kóros elváltozások, de a szív erei erősen meg vannak támadva a kór által.

A báró gyermekei a vizsgálat után azonnal beadványt intéztek a pestvidéki törvényszékhez, amelyben, tekintettel arra, hogy a szanatórium még mindig nem tett jelentést báró Csávossy Gyula beszállításáról, azt kérelmezik, hogy a törvényszék haladéktalanul szálljon ki és vizsgálta meg a báró elméleti állapotát s ennek megítélésénél után határozzon a szabadonbocsátás felől. A pestvidéki törvényszék a kérvényt azonnal elintézte s a törvényszék részéről szakértőként dr. Konrád Jenő miniszteri tanácsost, a Schwartz-szanatórium igazgatóját és dr. Kiss városi elmeorvintézetét főorvost rendelte ki. A szakértői vizsgálat délután öt órákor fogantatott dr. Endler Miklós törvényszéki bíró és dr. Hets törvényszéki jegyző jelenlétében.

A bíróság a mentőkeziót vezető ügyvédek kérelmére megengedte, hogy elsősorban ők menjenek

be báró Csávossy Gyulához és jelentsek a látogatás célját. Megható jelenet volt, midőn báró Csávossy Gyula a mentésre jelentkező ügyvédeket könyvnyes szemekkel üdvözölte. Mintán dr. Teller Miksa s dr. Bonla Károly ügyvédek megnyugtatták a bárót, megkezdődött a szakértői vizsgálat, amely mássfél óráig tartott. Báró Csávossy Gyula a kiküldött bírós a szakértők kérdéseire részletesen elmondotta szanatóriumba vtele történetét. Állandóan azt hangsúlyozta, hogy a manőver csak legidősebb fiának munkája lehet, akivel bizonyos családi ügyek miatt állandó viszálykodásban élt. Az agz báró előadási szerint ezek az ellentétek közte és fia között körülbelül tíz évre nyúlnak vissza. Fia ifj. Csávossy Gyula akarata ellenére katonai pályára lépett s lehetetlenül könnyelmű életet folytatott, úgy hogy a család mintegy 400 ezer korona adósságot fizetett ki érte rövid idő alatt. Később a báró-fut gondnokság alá helyeztette, de a surlódások ezel nem szünetek még közöttük. A legújabb konfliktus, amely a báró szerint valószínűleg közvetlen előzménye a tébolydába való szállításának, abból származott, hogy Csávossy 10.000 holdnyi birtokából ezeltől körülbelül 3 évvel kétezer holdat átíratott a második felesége nevére. Ennek az intézkedésnek a célja az volt, hogy a birtok haszonélvezetét a báró a feleségének élethossziglan biztosítsa és hogy azután a birtok a két gyermekre szálljon. Ezt az ajándékozási szerződést támadta meg ifjabb báró Csávossy Gyula perrel és a pert akkor indította meg, mikor báró Csávossy Gyulánál halálos ágyán feküdt. Előadta továbbá báró Csávossy, hogy Gyula fia a felesége hagyatéki tárgyalásába is illetéktelenül beavatkozott, de összes beadványaival valamennyi fórum elutasította és a hagyatéki tárgyalás folyamán a borbái birtokot a két fiúnak, Józsefnek és Endrénének átadták.

A báró előadása után dr. Konrád elmeorvos intézett néhány kérdést a szanatóriumba hurcolt agg főrhoz, aki szabatosan válaszolt valamennyire. Az orvos kérdéseire elmondta, hogy arról nincs tudomása, hogy gyermekei élete ellen merényletet akartak volna elkövetni akkor, amikor ismerve betegségét, elmeorvintézetbe hurcolták.

Az orvosok ekkor báró Csávossy testét vették vizsgálat alá, azután pedig a mindvégig jelenlévő törvényszéki bírónak bejelentették, hogy tanácskozára akarnak visszavonulni.

Rövid tanácskozás után Konrád bejelentette, hogy az máris megállapítható, hogy komolyabb elméleti betegségről szó sem lehet, minthogy azonban még vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy az üldözési eszmék patológikus jelentőségük-e, vagy pedig a közölt tények a valóságnak megfelelőek, továbbá hogy báró Csávossy a vagyonát kezelni képes-e: további vizsgálatot tartanak szükségesnek.

Báró Csávossy Gyula jogi képviselője nyomban tiltakozott az üldözési eszmék kérdésének felvetése ellen, mert báró Csávossy nem önként adta elő az arra vonatkozó tényeket, hanem egyenes orvosi kérdésekre és a tények a valóságnak az utolsó bütüig megfelelnek. Kérte továbbá, hogy a szakértők nyomban állapítsák meg legalább azt, hogy báró Csávossy Gyula önvészélyes vagy közveszélyes-e, különösen pedig azt, hogy a szanatóriumban való tartása szükséges-e. Felajánlotta, hogy a további vizsgálat megejthetése végett báró Csávossy egy pesti szanatóriumban maradjon. A bíró ezeket a kérdéseket nem intézte a szakértőkhöz, mire báró Csávossy ügyvédje bejelentette, hogy külön kérvénnyel fog a törvényszékhez fordulni és a törvényszék határozatát fogja erre nézve provokálni, annyival is inkább, mert dr. Chvostek bícsi egyetemi tanár tanuvallomása, dr. Jendrassik és dr. Schaeffer egyetemi tanárok vizsgálata, a megejtett szakértői vélemények után semmiféle hatóság sem foszthatja meg egy percig sem báró Csávossy Gyulát szabadságától. A bíró a kérelmeket jegyzőkönyvbe vette és ezek felett a pestvidéki törvényszék holnap fog dönteni. Ezután a bíróság engedelmével a családtagok és pedig báró Csávossy Elemér, báró Csávossy Endre, öz. báró Rajacsich Györgyné, öz. báró Ilkeyné látogatták meg báró Csávossy Gyulát, aki nagy örömmel fogadta gyermekeit és sógoranját és kérve-kérte őket, hogy mielőbb szabadítsák ki s különösen lelkiükre kötötte, hogy kibocsátása érdekében forduljanak gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnökhöz, akihez régi barátság fűzi és aki bizonyára törvényes hatáskörében mindent meg fog tenni, hogy kulturállamban ilyen hallatlan merénylet keresztülvihető ne legyen. A család tagjai ezt meg is ígérték, sőt azonnal fel is keresték a miniszterelnököt, aki kijelentette, hogy mindaddig, amíg a báró ügyében a vizsgálatot be nem fejezte a törvényszék, semmit sem tehet érdekében.

A nagybecskercki árvászek a pestvidéki árvászek megkeresésére tegnap elrendelte báró Csávossy vagyonának leltározását. A báró családja ez ellen óvást emelet és kiküldte megbízottját Nagybecskerkekre a leltározás megakadályozása végett. A nagykiskindai törvényszéknek mint báró Csávossy Gyula személyére nézve illetékes bíróságnál dr. Polonyi Dezső kérvényt adott be aziránt, hogy a bíróság rendelje el a zárlatot báró Csávossy Gyula összes

gyanóra és pedig a báró meghallgatása nélkül. A törvényszék a kérelmet nem teljesítette, hanem annak tárgyalására július 21-ére határnapot tűzött ki. A pestvidéki árvaszék részéről ez az első intézkedés már meg is történt. Az árvaszék a gyámügyi törvény 201. szakasza alapján intézkedett, amely így hangzik:

„A gyámhatóság illetékelessége esetében is kivételesen köteles oly egyénekre nézve, kik a gyámság vagy gondnoksági eset felmerültekor a területén tartózkodnak, a halasztást nem tűrő intézkedéseket mindaddig megtenni, míg az illetékes gyámhatóság meg nem állapította a családnak tagjai az árvaszéknek azt az intézkedését, hogy illetéktelen gondnokot rendelt ki, sérelmesnek tartják, mert az illetéktelen gondnok kirendelése nem tartozik a halasztást nem tűrő intézkedések közé s az említett paragrafus azért sem alkalmazható, mert Csávossy Gyula báró gyámsága nemcsak illetéktelen volt, hanem arra szükség sem volt. A család emiatt még a mai nap folyamán panaszzal fordult a belügyminiszterhez.

Az ügy természetesen a ma lefolyt aktussal még legkevésbé sincs befejezve. A család másik része, mely az öreg urat szanatóriumba szállította, bizonyítani kívánja, hogy báró Csávossy Gyula gyönge-elméjü s hogy vallásos tévelyben szenved. Egerszermind különösképp tartják azt is, hogy *Chwostek* tanár, ki nem elmegyógyász, hanem belgyógyász, ilyen határozottsággal szölt bele a dologba. Más-különbön nyugodtan várják az elmeszakértők véleményezését az üldöztetési mánikúra vonatkozólag is, mert bizonyosra veszik, hogy néhány napi vizsgálat teljesen be fogja igazolni feltervésüket.

Házbojkott a Kisfuváros-utczában

— A kilakoltatott bérlők boszúja. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Leletlen háziurakról, szegény, kilakoltatott bérlőkről, hetenként fizetendő uzsoráért már sok szó esett ebben a mi szép fővárosunkban, valahányszor egy-egy házbér-uzsoras, kilakoltatási eset került nyilvánosságra. Ilyenkor a mélyeséges számalmat, amely a kiszípolozott, szegény lakosság iránt mindenkit elfog, elnyomja az a gyűlöletes érzés, amelyet mindenkiben felkelt a fővárosnak, a hatóságoknak és a háziuraknak a gyönyörű, szervezett együttműködése. Mintha minden csak a szegénysorsu budapesti lakosság ellen létesült volna ebben a városban. Ma ismét egy kilakoltatási eset történt. *Huszonkét főbérlőt és hatvan albérlőt*, összesen körülbelül százötven lelket dobtak ki az utcára a háziurak és a hatóságok jóvoltából.

A ház, amely ma már üresen, elhagyottan áll és csak egy házmestercsalád lakik benne, a *Kisfuváros-utca 7. szám* alatt van. A házat egy *Hornor Mór* nevű marhakereskedő bérlte a tulajdonostól és a lakásokat csak szegény embereknek adja ki, akik heti bért fizetnek. Egy szobás lakásért fizetnek heti 18—20 koronát s van olyan lakó is, aki egyetlen egy szobáért konyha nélkül egy év alatt csaknem ezer koronát fizet. Természetes, hogy ilyen módon még abban az egy szobában is kénytelen albérlőket tartani, hogy a horribilis lakbért fizetni tudja. A ház teljes hatalma ura *Nyári István* házmester és felesége. Ők szedik be hetenként a pénzt és ők uralkodnak a lakókon éjjel és nappal.

A napokban megtörtént, hogy az egyik lakó valami felett összeszólalkozott a házmesternével, mire a házmesterné durván megsértette a lakót, akinek véletlenül igaza volt. Az összes lakók erre azt követelték, hogy a házmesterné kérjen bocsánatot a megsértett lakótól. Ezt a kérelmüket a ház bérlője elé terjesztették, de ez a házmesternének adott igazat. A lakók erre elhatározták, hogy megtagadják az e heti házbérfizetést, ha az elégtételt meg nem kapják.

Ebből a kis incidensből keletkezett a kilakoltatás. A lakók nem fizették meg az e heti házbért, mire a ház bérlője rögtön kilakoltatási kérését indította meg ellenük a VIII—X. kerületi járásbírósnál. A járásbírósg tegnap meg is hozta ítéletét, amely szerint *elrendeli a lakók kilakoltatását*.

A lakók ellenkezés nélkül engedelmessé váltak a végzésnek. Kis butoraikat kihordták a közeli Kálvária-térre, ott tanyáztak az összes asszonyok,

gyermek, tegnap este pedig összegyűltek az Aggteleki-utca 16. számú házban levő vendéglőben, ahol megbeszélték helyzetüket. A tanácskozás igen elkeseredett hangú volt. Utána, éjjel visszamentek a Kisfuváros-utca 7. számú házhoz, amelyből kilakoltatták őket és tehetetlen haragjukban a ház összes ablakait beverték.

Mire a rendőrség megérkezett, már nem talált ott senkit. Csönd volt, ember nem járt az utcán, csak a ház előtt feküdtek a lehullott üvegeserepek. A rendőrség a VIII. kerületi kapitányságon előállította a hatvan albérlőt s azzal vádolja őket, hogy ők verték be az ablakokat. Ma délig fogva is tartották őket, de miután semmit sem lehetett rájuk bizonyítani, ma szabadon bocsájtották a hatvan embert, de folytatják ellenük az eljárást.

UJDONSÁGOK.

Csendélet Epirusban.

* * *

Egyéb világszenzációk közt meglehetősen észrevétlenül maradt annak a német mérnöknek a históriája, aki ez idő szerint az epirusi hegyek között ül rablók fogságában s úgy lehet, hogy holnap vagy holnapután rövidebb lesz egy fejjel. Hiszen a rablók már sok embert megrövidítettek egy fejjel, hát ebben eddig még nem volna semmi rendkívüliség. A rendkívüli és megdöbbentő az a tehetetlenség, amelylyel ugyszólván egész Európa áll szemben a rablók s mit sem tud tenni az életéért szorongó mérnök megmentésére.

Tudvalevő, hogy a német mérnök egy német gyár megbízásából utazott, amikor Görögország területén, közel a török határhoz a rablók kezébe került. A rablók azonnal átszöktek vele a török határon s ma Ellassona környékén, Törökországban bujkálnak a foglyukkal. Közben tudtára adták a művelt világnak s mindazoknak, akiket a mérnök élete érdekel, hogy egy millió korona váltságdíjat követelnek, mert különben kivégzik a mérnököt.

Erre a gyárról, amelyik a mérnököt az életveszélyes, elhagyott helyre küldte, semmit sem hallani; a gyár egyáltalában nem akar semmit sem tudni arról, hogy az ő embere kötelességének lelkiismeretes teljesítése közben bajba és veszedelmebe került.

Görögország nem tesz semmit a rablók ellen, mert hiszen a banda török földre menekült.

Törökország, — amint ez már ilyenkor szokás, egy csapat katonát küldött a rablók üldözésére, többet törődik azzal, hogy az országát a veszedelmes bandától megtisztítsa, mint azzal, hogy minél hevesebben üldözik a rablót, annál valószínűbb, hogy azok egy rossz, keserű órában inkább lemondanak a késlekedő, amugy sem valószínű váltságdíjról s hamarosan végeznek a mérnökkel.

A mérnök barátai összegyűjtöttek mintegy huszonezer frankot; ez azonban még nagyon messze van az egy milliótól és a rablók szöbba sem állnak velük ilyen kevés összegért.

A szerencsétlen ember így néhány száz kilométerre Athéntől, Konstantinápolytól és a kultura más gócpontjaitól, jobban el van hagyatva, mintha a kirgiz sivatagon jutott volna hasonló bajba. A rablók türelmetlenek: egy Szalonikibe juttatott levelükben tudtára adják mindazoknak a hatalmaknak, amelyekkel daczolnak, hogy ha két nap alatt nem kapják meg a váltságdíjat s nem szüntetik be az üldözésüket, ők bizony a foglyukat lenyakazzák. Ha ez megtörténhetik egész Európa érdeklődő asszisztenciája közben, ez a kultura és az állami rend olyan csődje és olyan szégyene lesz, amelyhez hasonló mutató ritkán akad.

NAPIREND. Naptár: szerda, július 19. — Róm. kath.: Paulai Vince. — Prot.: Zorka. — Görög-ország: július 6. N. Szizoesz. — Zsidó: Thamus 23. — A nap két reggel 4. ra 21 perczkor, nyugszik este 7 óra 49 perczkor. A hold két este 11 óra 29 perczkor, nyugszik dében 12 órakor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. *Petőfi-ház* (Bajza-utca 21), nyitva 10—2-ig. *Belépdíj* kedd kivételével 1 korona. *Háziipari Szövetség* kiállítása (Kigyó-tér 1), nyitva egész nap. *Belépdíj* nincsen. *Nyitvalevő Múzeumok*: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet-Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 2—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás 3—7-ig. — Tanszer Múzeum 3—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalevő Könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9—1-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig.

Nyitvalevő képtárak A bécsi „Secession“ 10 tagjának kiállítása a Művészothonban, IV., Váci-utca. Nyitva délelőtt 10 óráig este 8-ig. *Belépdíj* 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára, nyitva 10—2-ig.

— A király. Bécsi jelentés szerint a király ma délelőtt meglátogatta *Zita* pármái hercegnőt, *Károly Ferencz József* királyi herceg menyasszonyát, aki *Mária Terézia* királyi hercegnő palotájában lakik, hogy személyesen fejezze ki szerencsekívánatait eljegyzése alkalmából. A király majdnem félórát maradt a palotában. — A király ma délután kíséretével ismét visszatért Ischlbe. Az udvari különvonat délután 2 órakor indult el a bécsi nyugati pályaudvarról. *Ferencz Szalvátor* főherceg a királyt elkísérte Ischlbe. A Hofburg és a nyugati pályaudvar közötti uton a királyt nagyszámu közönség viharos Hoch-kiáltásokkal üdvözölte. — Ischlből jelentik: A király ma este 7 óra 23 perczkor újból ideérkezett. A király, aki igen jól érzi magát és akit a nagy számban összegyűlt közönség lelkes Hoch-kiáltásokkal fogadott, *Ferencz Szalvátor* főherceggel, aki szintén akkor érkezett, vilájlába hajtatott. Az odavezető uton a közönség óvációi megisméltöttek.

— Udvari tanácsosság. A király Szmrecsányi László és dr. Kazinczy Gyula kassai közjegyzőknek, a kassai közjegyzői kamara elnökének, illetve a kassai közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemeik elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— A bécsi alpolgármester Magyarországon. *Hoss Ferencz* bécsi alpolgármester tíz tagú küldöttséggel Aradra érkezett, hogy az aradi ipar és népbank áru- és terményraktárát tanulmányozzák, mert Bécs is áruraktárt akar létesíteni mezőgazdasági termények számára.

— Eljegyzés a királyi családban. Müncheni jelentés szerint a jövő hónap elején ismét eljegyzés lesz a Habsburg-házban: *Ferencz József* bajor herceg fog jegyet váltani *Ella* főhercegnővel. *Ella* főhercegnő *Mária Valéria* főherceggasszony legidősebb leánya és most fejezte be tizenkilencedik évét. A yölegény a nemrég elhunyt *Károly Tivadar* bajor herceg legifjabb fia s a jövő hónapban lesz huszonegy éves.

— Péter király nyaralása. Belgrádi jelentés szerint Péter király Sabáczon át ma reggel Koviljaca-füldőbe utazott nyári tartózkodásra.

— *Petőfi* halálának évfordulója. E hónap utolsó napján, július 31-én lesz hatvanhétédik évfordulója annak a szomorú eseménynek, hogy *Petőfi* Sándor, a nagy költő, a segesvári csatateren elesett. Az évforduló alkalmából a *Petőfi* Társaság koszorút helyez *Petőfi*nek a dunaparti korzón álló szobrára és képviselteti magát azon az ünnepen, amelyet az évforduló napján a fejedéregyházi csatateren emelt szabadságharc- emléknél tartanak. Az évforduló napján a *Petőfi-Ház* nyitva lesz a kegyeletés nagyközönség számára.

— Az újságírók egyesületének új helyisége. A Budapesti Újságírók Egyesülete holnap átköltözik a Nagymező-utca 36. sz. alatti házba, amelynek első emeletén, vasárnap nyitja meg új klub helyiségeit.

— *Nogi* tábornok utazása. Bukarestből jelentik: *Nogi* japán tábornok ideérkezett. *Aslana* tábornok és a vendég tiszteletére kirendelt katonai diszkisérő a határon fogadták *Nogi* tábornokot.

— Nagy vasuti összeütközés. Newyorkból tájékoztatják: *Monelia* mellett (Mexikó) hibás váltóállítás következtében két személyvonat összeütközött. *Negyven* utas meghalt és *hárvannál* többen megsebesültek.

— **A kecskeméti földrengés.** A kecskeméti polgárság nagy lelki erővel fogadja a csapásokat, bár — mint Keoskemétről jelentik — a város olyan képet mutat, mint egy ostromzár alatti hely. Az ipar és kereskedelem megbénult, de a közép-ponti építkezési iroda a hatóság és építészek egyesületének közös vezetésével tegnap megkezdte működését. A bejelentések száma már az első napon igen nagy volt. A városi tanács felterjesztést intézett a katonai hatósághoz az iránt, hogy a kecskeméti tartalékosokat ez idén ne hívják be fegyvergyakorlatra. Táviratban kérték fel ezenfelül a belügyi és földmivelségi minisztereket mezőhegyesi munkások kirendelésére. A múlt évben módosított építő-szabályrendeletet, mely ez idő szerint jóváhagyás végett a belügyminisztériumban van, sűrűsen visszakérték, mert most már teljesen új, a szomorú tapasztalatokból merített szabályrendeletet alkotnak rövid idő alatt, mely alkalmazkodni fog a földrengés területére. A zsidó templom óriási gömbje még mindig féldoldalt fekszik és ugyszólván a levegőben csúng. A gömb vasárnap még csak csekély elhajlást mutatott és hétfőn a földrengés után már veszedelmessé vált. Érdekes, hogy egy vállalkozó a gömböt hajlandó lett volna ezer koronáért szétbontani, illetve leszedni, az egyház azonban alkudozni kezdett vele. Most nem tudják, hogy fogják a gömböt a toronyról eltávolítani, mert megközelítése veszedelmes. Ha a gömb leesik, bezuzza a tetőt, lerombolja a homlokfalat, ami óriási kárt jelent. Egy utászkatona vállalkozott, hogy felmászik, kötelet köt a hegyére és így könnyű lesz lerántani a mélységbe. Az elszánt legény főhadnagya, mikor ezt megtudta, megtiltotta, hogy belemenjen a merész vállalkozásba. A városi szegénymenedékház termeinek közfalait az utolsó tégláig ki kellett szedni. A városháza négy kapuja közül csak egyén lehet közlekedni. Hétfőn a főkaput végleg lezárták, valamint a keleti bejáratot is. Ma már arról volt szó, hogy az egész városházát ki kell üríteni és újabb feltámasztásokat kellett végezni. Az utászok a kilencz napi fárasztó és minden elismerésre méltó munkában teljesen lerongyolódtak.

Temesvár városa Keoskemét szegényebb sorsu lakosságának 1000 koronát adományozott.

— **A sütőmunkások harca.** Egyelőre kilátás sincs arra, hogy béke legyen egy pár napon vagy héten belül a pékek és segédek között megindult harcban. Ma délután már megkezdte üzemét a munkásszervezetek által felállított pékműhely, amely csak finom süteményeket állít elő. Most végre kiderült, mi az oka annak, hogy a kismesterek, akiket pedig a kizárás a tönk szélére vitt, miért nem egyeznek ki munkásaikkal s miért nem kezdik meg a sütést, holott a differenciák elenyészően csekélyek s csak néhány nagymester érdeke a harc. A kismesterek ugyanis még a harc megkezdése előtt 2000—4000 koronáról szóló váltót adtak a sütőmesterek szövetségének, amely váltó akkor esedékes, ha a sütőmesterek a szövetség engedelmével munkásaikkal kiegyeznének.

— **A munkások szervező bizottsága** most közli a mesterekkel, hogy a királyi tábla éppen a napokban hozott egy ilyen ügyben ítéletet s abban kimondja, hogy ilyen célokra váltót követelni az ipartörvény 151. szakaszába ütközik s az ilyen váltó peres uton nem érvényesíthető. A munkások remélik, hogy mielőtt ez köztudomásra jut, sok mester fog munkásaival kiegyezni. A budapesti szakmák bizalmi férfiai, akik a múlt héten anyagi segílyt szavaztak meg a kizárt pékmunkásoknak, ma délután ismét ülést tartottak és kimondták, hogy a munkásvidékeken lakó pékeket a munkásság megbízottai felkeresik és felhívják őket, hogy munkásaikkal egyezzenek ki. Amelyik mester ezt megtagadná, azt az összes munkások bojkottálni fogják s bizonyos, hogy minden pékmester, akinek munkásvevői vannak, tönkre megy, ha a szervezett munkások kimondják üzletére a bojkottot. Így tehát e héten valószínűleg már sok mester ismét dolgoztatni kezd.

— **Vonatkisiklás Félegyházán.** Kiskunfélegyházi jelentés szerint tegnap este a Budapest felől érkezett 716. sz. személyvonat négy utolsó kocsija Kiskunfélegyháza állomás előtt eddig ismeretlen okból kisiklott és teljesen összezúzódott. Az utasoknak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt.

— **Öngyilkos huszár.** Pécsről jelentik: Schaf József, a pécsi 8. honvédszázad közlegénye ma reggel a legénységi szobában szolgálati fegyverével szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkos közlegény már régóta betegeskedett.

— **A mülheimi vasúti szerencsétlenség.** A németországi Mülheim melletti nagy vasúti szerencsétlenségről még a következő újabb részleteket jelentik: Ez a vasúti szerencsétlenség egyike az utolsó évek legnagyobb szerencsétlenségének, a halottak száma 13, a sebesülteké 35, köztük 15—20 nagyon súlyosan sebesült. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a Basel felől érkező gyorsvonat a rendes időben közeledett a mülheimi állomáshoz, amide a lokomotív utáni első kocsin a légfék szerkezetében valami hiba történt, mire az egész vonat kisiklott a sínekből. A halás irtózatossá volt. A kisiklott vonat kocsijai teljesen összetörték, maguk alá temetve az utasokat, kiknek rémes kiáltása csak fokozta a segélynyújtók zavarát. Mülheimből rögtön kivonultak a mentők és a tüzoltók, valamint a szerencsétlenség után harmadik percze a badeni helyőrség egy szakasza, hogy a romok eltakarításában és a szerencsétlenül járt utasok kimentésében segítsenek. Frankfurtból külön egészségügyi vonatot indítottak el a sebesültek elszállítására. Egy szemtanú beszéli, hogy a vonat 70—80 kilométernyi gyorsasággal haladt az állomás felé, mikor a mozdonyvezető észrevette a bajt, kihajolt, de már késő volt, megtörtént a következő pillanatban a szerencsétlenség. A katasztrófa színhelye rettenetes látványt nyújtott. A kocsi romjait az ütközés ereje sok méternyire eldobta és egyrésztülöz vér, vagy pedig a szerencsétlenül jártak bőr- és husrészeit tapadtak. Az áldozatok száma alighanem még nagyobb, mint ahogy eddig megállapíthatták. A mentés serényen folyik. A forgalom meg van zavarva és csak átszállással tudják fenntartani. A sebesültek számát sem tudták még biztosan megállapítani. A halottak legnagyobb része svájci utas. — Egy utas, aki a katasztrófánál szerencsésen megmenekült, a következőket beszélte el a katasztrófáról:

— **A vonat éppen befutott a mülheimi állomásra.** A vonat sebessége már nem volt nagy. A legtöbb utas már felémelkedett helyéről és a kiszálláshoz készülődött, némelyek az ablakokon át kinéztek, nem várja-e őket valaki a peronon. Ekkor retentő lökést éreztünk. A szakaszban a szemközti padra estünk, a folyosón állók pedig egymásnak estek. Ugyanabban a pillanatban nagy recsegés, ropogás következett be és nemsokára segélykiáltások töltötték be a levegőt. Jó ideig tartott, míg az ijedségtől valamennyire magunkhoz térünk és a ránk hullott csomagok meg börtöndök alól kikászálódunk. Nekem, szerencsére, néhány zuzódáson kívül egyéb bajom nem történt és utásaim is nagyobbára könnyebb sérüléseket szenvedtek. Amikor a szabadba értünk, retentő látvány tárult eléink. Az elülső kocsik egymásra futottak és nagy romhalmazzal alkottak és az azután következő kocsi is erősen megrongálódott. Halottakat és sebesülteket húztak elő a romok alól és a pályaudvarra vitték, amely házi kórházhoz hasonlított. Mi, akik ép bőrrel megmenekültünk, elsiettünk, mert nem tudtuk nézni a borzalmas látványt.

Mülheimből jelentik még nekünk: Az ottani kórházban a vasúti katasztrófa husz sebesültjét ápólják. Köztük ketten koponyacsonttöréssel kívül agyrázkódást is szenvedtek és aligha érik meg a reggelt, de a többi sebesült állapota is súlyos. Valamennyi tizenöt holttesten koponyacsonttörést konstataáltak. A romokat eltakarították a katasztrófa színhelyéről, azonban még napokig fog tartani, míg a pályát helyreállítják. — Mülheimből táviratozzák, hogy a szerencsétlenül járt gyorsvonat mozdonyvezetőjét a mai kihallgatás után szabdlábra helyezték. A lokomotívvezető azzal védekezik, hogy a légfék elromlott.

— **Rendőrök és sztrájkolók harca.** Lisszabonból jelentik, hogy a villamos közúti vasut alkalmazottai sztrájkba állottak és kényszerítették azt a néhány társukat is a sztrájkra, akik még szolgálatban maradtak. Lovasrendőrség ment az erőszakoskodó sztrájkolók ellen, mire ezek kövekkel dobálták meg a rendőröket. A csapat a sztrájkolók közé ugrott és kardlappal verte szét. Sokan megsebesültek. A rendőrség elfogta a sztrájkvezetőket.

— **Letartóztatott lakásfosztogató.** A rendőrség egy veszedelmes lakásfosztogatót tett ártalmatlanná. Csak néhány napja szabadult ki a kilencz izben kiszabott börtönbüntetés alól Molszky Rezső huszonöt éves kitiltott pinczér és sorra követte el azóta a lakásfosztogatásokat. Július 8-án a Luther-utca 1/a. számú házban, 11-én az Erzsébet-körút 34. szám alatt, 12-én a Csengeri-utca 8. szám alatt, 13-án a Desseffy-utca 22. sz. alatt, 14-én a Károly-körút 9. szám alatt, 15-én a Cserhát-utca 6. szám alatt álkulesesal hatolt be a lakásokba és onnan értékes ruha- és fehérneműt, szővel minden értékes holmit, elvitt, mindegy négyezer korona értékben. A lopott holmi nagy részét a zálogházakban megtalálták. Molszky elfogatását megnehezítette az a körülmény, hogy az ügyes lakásfosztogató teljesen egyedül dolgozott és semmiféle büntérsé nem volt.

— **A kolera.** Bécsből jelentik: A belügyminisztérium közegészségügyi osztályának jelentése szerint Triestben ma egy kömüves 8 és fél éves fián megállapították, hogy ázsiai koleraiban betegedett meg. A gyermek 16-án betegedett meg és 17-én a járványkórházba vitték. Abban a házban, ahol a kömüves lakik, nemrég Sziciliából érkezett munkások laktak. — Madridból jelentik: A „Hispania” német gőzös legénységét, melynek sorában kolera-gyanus megbetegedések fordultak elő, járványkórházba szállították. — Amerikában a hőség mellett a kolera is pusztítja az embereket. New Yorki jelentés szerint a Washingtonból ideérkezett szakértők megállapították, hogy összesen tizennyolc-an betegedtek meg koleraiban, a halottak száma hat. A szakértők nem tartják a helyzetet veszedelmesnek. A kórházban, ahol tizennyolc kolerabeteg fekszik, rettenetes állapotok uralkodnak. A bevándoroltakkal embertelenül bánnak. Az ápolónők a síró gyermekek száját *flastrommal betapasztják*. A holttesteket a betegek jelenlétében boncolják föl. — Másik newyorki távirat azt mondja: A hatóság elhatározta, hogy a *Moltke* és a *Perugia* gőzös utasait és legénységét megfigyelő vizsgálat alá helyezi, de kijelentik, hogy *nincs ok aggodalomra*. Egy a *Moltke* gőzösről érkezett fiu ma meghalt. Ez a *hatodik* kolera-halál.

— **Pusztító nagy viharok.** Több felől nagy viharok pusztításairól érkeztek híradások. Kolozsvárról jelentik, hogy vasárnap délután nagy felhőszakadás és vihar pusztított Kolozs vármegyében, de különösen *Kolozson, Hidalmáson, Apahidán, Jegenyén és Lipsén*, ahol jelentékeny károkat okozott. Legerősebb volt a vihar Kolozson, ahol a széles patkok egy pillanat alatt kiáradtak és az utazókat ellepték; a vizár nagy pusztítást vitt végbe a szabadon levő házi majorság között. — Magyarországon tegnap óriási zivatar dühöngött, miközben egy villámcsapás lesújtott *Nikola György* hatvannegy esztendő földmives házába és az éppen ott tartózkodó öreg embert agyonüjtötte és a házat is felgyújtotta, mely porig leégett. — E hó 16-án, délután három óraker nagy vihar vonult végig Zala baksán. A villám becsapott *Weisz, Julián* istállójába, amely leégett. Bennégett 10 darab szarvasmarha, 30 szekér széna. A kár tetemes. Leecsapott a villám egy másik gazda szalmakazlájába is, mely szintén elégett. A villám a kazal mellett levő kutyát agyonüjtötte. Belecsapott a táviró-vezetékbe is a villám és négy oszlopot összetört. A vezetéken behatolt a postaépületbe s ott a táviró-gépet összerongálta. — Madridból jelentik: A retentő hőséget, amely az utóbbi napokban többször 40 fokra emelkedett, tegnap éjjel heves zivatar váltotta fel. A villám több helyen becsapott, így a villamos világítás központi gyártlepebe, a pénzügyminisztérium palotájába és több magánépületbe. Az anyagi kár igen nagy. A táviró- és telefonforgalom órákig szünetelt. A zivatar folyamán a város több pontján *erős földrengést érezték*, amelynek következtében az Urquijo-uton egy ház falai megrepedtek és valamennyi ablak betört. A lakosság között pánik tört ki. Évtizedek óta nem emlékeznek olyan zivatarrá, mint amilyen ez volt. A hőség a zivatar után valamivel esökkent. — Mialatt Európa középső részében mindenütt retentő hőség uralkodik, addig egész Észak-Olaszország fölött igen hűvös időjárás következett be és az átlagos hőmérséklet nappal 10 fok és éjszaka még ennél is alacsonyabb. Mint Rómából jelentik, az Apennineken és Bologna környékén nagymennyiségű hó esett, az adriai partek mentén pedig tegnap óta nagy vihar van, mely nagy károkat okozott. Velenceben szintén igen nagyon hűvös az időjárás. — Pétervárról jelentik nekünk: Hatalmas orkán elpusztította Gresowek városában a 400 éves női klostrot, amelyet még a rettenetes Iván csár alapított. A kolostor temploma bedőlt, a környéken 40 falut pusztított el a szélvihar és minden termés tönkrement. Az ítéletidőnek sok emberáldozata volt. — Manillából érkezett jelentések szerint Luzon szigetén szökőár és tájfun óriási károkat okozott. A dohánytermő kerületek mindenféle fergalomtól el vannak zárva.

Gráczból jelentik: Délután fél 4 óraker itt és a környéken felhőszakadás volt, amelynek kíséretében heves jégeső állott be. A kulturák tetemes kárt szenvedtek. A jégeső, mely husz percig tartott, számos ablaktáblát és üvegtetőt összetört és erősen megrongálta a telefon- és táviróvezetéseket.

— **Házasság.** Mandl Bernát tanár eljegyezte *Keleti Eszter* tanítónőt Budapesten.

— **Sikkasztó irodista.** A bécsi rendőrség táviratozott a budapesti főkapitányságnak, hogy Czorner Arthur tizenkilenczéves irodista 36.000 korona elikkasztása után megszökött. A pelyhedző bajuszu, hiányos fogazatu fiatalemberrel Bruckner Zsigmond czég levelezése van. Valószínűnek tartják, hogy Budapest felé vette útját.

— Az Odescalchi-kastély tüzvészedelem. Az Eszterházyak cseklési kastélya után egy Odescalchi hercegi kastélyt fenyegetett tüzvészedelem. A borsodmegyei Vátia községben Odescalchi Ioránt herceg kastélyában vasárnap éjjelkor tűz támadt, mely az ősrégi kastélyt is elpusztulással fenyegette. A tűz a kastély tőszomszédságában egy melléképületben keletkezett és a nagy szélben a lángok már majdnem átcsaptak a kastély tetőzetére, de a község lakossága minden erejét megesszítette és több órai nehéz munka után sikerült a fenyegető veszélyt elhárítani. A melléképületek tetőzete azonban elpusztult. A vészedelem valószínűleg kéménytüztől folytán támadt.

— Madridban letartóztatott házasságszédelgő. A madridi konzulátus ma táviratilag értesítette a budapesti rendőrséget, hogy a budapesti törvényszék vizsgálóbírája által kiadott elfogatási parancs alapján ott ma letartóztatott Korponai Körner Henrik mérnököt. A budapesti törvényszék Korponai Körner házasságszédelgés miatt körözött. A kiváló férfi ugyanis nemrégiben ismerettségét kötött egy hivatalnoknővel itt a fővárosban s házassági ígéretével néhány ezer koronát csal ki a leánytól. Természetesen, mikor ígéretét be kellett volna váltania, kerekelt oldott. A rendőrség az értesítés után azonnal folyamatba tette a kiadatási eljárást, melynek befejezte után Körner hazahozták, hogy tetteért feleljen a törvényszék előtt.

— Kirabolta az apját. Ma éjjel a detektívek elfogták az Európa-szállodában Szöllősi Károlyt, akit az apja feljelentése alapján köröztek. Apja, Scheiner Samu előkelő szegedi ékszerész, akinél Szegeden a Kárász-utczában van nagy ékszerárutára, azzal a panaszszal fordult a rendőrséghez, hogy fia vasárnap délután feltörte az üzletben levő szekrényt s onnan 10 ezer korona áru ékszer loptott el. Szöllősi Károly szintén ékszerész volt s az apja üzletében volt alkalmazva. Könnyelmű fiatal ember volt, akit állandóan ledér nők társaságában lehetett látni. A szegedi nyomozás megállapította, hogy Szöllősi Károly még a délelőtti vonattal Budapestre utazott. A detektívek tegnap egész nap kutattak Szöllősi után, de nem tudták megtalálni. Végre tegnap éjszaka megtalálták a Nagymező-utczai Európa-szállodában. Egy nővel pezsgőzött éppen, mikor a detektívek a szobába léptek. Szöllősi eleinte tiltakozott az ellen, hogy multságában zavarják. A detektívek azonban félrehívták, elmondták neki mindent s felszólították, hogy kövesse őket a rendőrségre. A rendőrségen aztán kihallgatták, ahol beismert mindent. Azt is elmondta, hogy ma délután egy ékszerésszel kellett volna találkoznia, aki a még nála levő ékszereket meg akarta venni. Nyolczszáz korona készpénzt és egy levelet találtak nála, amelyben az ékszerész orgazda ma délutánra találkát ad neki egy kávéházban. A rendőrség fogva tartotta az ékszerlovaját s az orgazda ellen is megindította az eljárást.

— Szélhámos építési gyakornok. A Wellisch Náthán utóda fakeskedő czég feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki egy előkelő építőmester nevével visszaélve, hamisított utalványok alapján mintegy ezeröttszáz korona értékű deszkaárut csalt ki. A rendőrség az ismeretlen tettest kinyomozta Melha Mátyás husz éves építési gyakornok személyében, aki a Teréz-körút 32 szám alatt lakik és az illető letartóztatva. Az építési gyakornok a büncselekményt beismerte és előadta, hogy a megrendelő blankettákat az utczán találta, azokra megrendelőként Bán Dezső fakeskedő hamis czéget tüntetve fel és így a faárut, valamint Schopper I. G. vasnagykereskedőtől nagymennyiségű vasárut és szerzőmokat csalt ki, amelyeket előre megbeszélte terv szerint öt kisebb asztalosmesternek csekély pénzért eladogatott. A kicsalt áruk nagyrészt az orgazdánál meg is találták, aki ellen folyik a vizsgálát. A házkutatás alkalmából Melha Mátyás lakásának a padlásán nagymennyiségű finom üveg- és porcellánárut, valamint finom női fehérneműt találtak az ott kutató detektívek. Ezek szintén büncselekmény útján kerültek a család birtokába. A büncselekmény után szerzett pénzen a fiatal ember a szeretőjét, egy foglalkozás nélküli varrónőt tartott ki.

— Elgázolta a saját kocsija. Ma délelőtt a Visegrádi-utca 9. számú ház építésénél Nagy Ignác kocsi homoklerakással foglalkozott. Lovai hirtelen elindultak, ő a kocsit alá került, amelynek a kerekéi súlyos sérülést okoztak rajta. Az Irgalmasok kórházába szállították.

— Halálozás. Dr. Adler Hermann, a brit birodalom egyesült zsidóhitközségeinek főbírája, ma reggel hosszabb betegség után meghalt Londonban.

x Fontos újítást honosít meg az Ujlaki Béla budapesti írógép czég (VII., Erzsébet körút 28. Telefon: 122-60.), mely abból áll, hogy azon főnökök ezreinek,

akik eddig nehezen, nagyobb vagy csak aránylag nagyobb összegű befektetéssel juthattak írógéphez, rendkívül kényelmes, még eddig nem létezett 20 koronás havi részletfizetéssel teszi lehetővé elsőrendű, látható írást, szenzációs sikerű Ujlaki-írógépének beszerzését. Ezzel hézagot pótol a hírvéneke örvendő czég, mert így lehetővé válik, hogy a kereskedők, iparosok és mások, akik eddig idegenkedtek az írógéptől, ezután szívesen fognak az Ujlaki-írógépnek helyet adni irodájukban, mert ezt könnyű szerrel, megfizetés nélkül tehetik.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermekeiktorna- és vívására.

x Nietzsche, ha még élne, így definiálná kulturviszonyainkat: Magyarország a művelődésnek három emeltjéje van. 1-ik a Musica R. T., mert fokozott mértékben tudta felkelteni a közönség figyelmét a legklasszikusabb zene, a zongorajáték iránt. 2-ik a Musica R. T., mert a felkeltett igényeknek pompás izléses és kifogástalan zongoráival minden irányban meg tudott felelni. 3-ik a Musica R. T., mert a kevésbé módos rétegeket is hozzásegítette az isteni zene élvezetéhez művészeivel.

x Új műsor a Jardinban. A Jardin új félhavi műsora páratlan sikert aratott. Hellway-Bibo, a hírneves német dízör egy csapásra meghódította a pesti közönséget. Ferenczy Károly operettben, bohózatban kitűnő, szenzációs sikerű szíelői után pedig valóságos ünneplik. A „Nackte Dame” című új német bohózatban, amelyben Lucie König, Richard Godai exellálnak, rengeteg sokat mulat a közönség, a pompás új egyfelvonásosnak, az „Egyves hát”-nak is minden szava haragó kacagásba full. A jökekvü est starja még Lucie König egyszerű szonzojaival és Pallay Rózi. A Tabarinban pedig az Oyra-négyes, valamint Tony and Chica, bizonyulnak zsufolt házakat vonzó attrakcióknak.

Nyilttér.

Arvatban közzéttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szülőknek fontos!

Minden apa legnagyobb gondja ilyenkor a vizsgák után, mily pályára adja fiát, mely viszonyainak megfelelő? Milyen jövője van a pályán s mik a pályá köllékei. Erre ad kitűnő felvilágosítást a legkiválóbb

Pályamutató

az „Érettségi után” című mely ezen kívül pontos útmutatást ad az ország összes főiskolára való beiratkozás és felvétel szabályairól. A 412 oldalas vaskos és kiváló gondtal szerkesztett mű bolti ára kor. 4.—. A lap olvasóinak kor. 3.20 kedvezményes áron küldi franco

lapunk kiadóhivatala.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Fedák Sári Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Fedák Sári vendégzereplését a Szigligeti-színházban estéről-estére zsufolt ház nézi végig. Tegnap érdekes vendége volt a színháznak: Rot-schild Charles, aki — mint még emlékezetes — nagyváradai leányt, Wertheimstein Rózsikát vette el feleségül. Most eschételeki birtokukon nyaralnak és onnan jöttek be Nagyváradra, hogy a kitűnő primadonnában gyönyörködjenek.

(*) Beck Vilmos Párisban. Párisból írják: Beck Vilmos, a budapesti Operaház volt tagja, a ki külföldön világhírré tett szert, most a párisi nagy Operában vendégzerepel. Legutóbb az Istenek alkonyában játszotta Alberichet. Az előadást Nikisch Artur dirigálta. Mindkettőjüket zajosan és lelkesen ünnepelte a párisi közönség. E hónapban még a Sámson és Delillában és a Hugonottákban fog fellépni. Beck Vilmos szeptember végén aztán öthónapos amerikai körútra indul, amelyre Sarage szerződött.

(*) Földes Imre új darabja. A Vígyszínház igazgatósága elfogadta előadásra Földes Imre „Nincs tovább” című háromfelvonásos drámáját, amely az új szezon egyik bemutatója lesz. A fiatal színműírónak ez már a hetedik darabja. A „Nincs tovább” Földes második darabja, amely a Vígyszínházban színe kerül.

(*) Rátkay Márton utolsó vendégjátékai. Rátkay Márton, a Királysínház jeles komikus, még három estén lesz vendége a Budai Nyári Színháznak. Holnap, szerdán, a Luxemburg grófia Bazil herceget, esütörtökön a Kreolyerben a köztársasági elnököt, pénteken bucsufellépésül a balkáni hercegnőben Blatz szerepét játssza el.

(*) Oedipus a cirkusban. Beöthy László, a Király- és Magyar Színház igazgatója már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy Sophokles tragédiáját, Oedipust, a cirkusban színrehozza.

A terv ősszel meg is valósul és a darab szerepeit már ki is osztották. A czimszerepet Kürthy József fogja játszani.

TUDOMANY ÉS IRODALOM

* Hevesi József könyvei. A művelt magyar olvasóközönségnek nagybecsű szépirodalmi műnek kiadásával kedveskedett a Singer és Wolfner ismert könyvkiadó czég. Hevesi József, az országosan népszerű és kiváló magyar író, mint már jeleztük is, most töltötte be írói pályafutásának negyvenedik esztendőjét, a Singer és Wolfner-czég a kitűnő író műveiből díszkiadást rendezett és annak egy részét 10 kötetben kiadta. Ez alkalomból lapunk mai tárczarovatában ünneplte kiváló írónknak egy pompás elbeszölését közöljük és a kötetek ismertetésére meg visszatérünk.

FŐVÁROS.

(*) (A főváros és a péksztrájk. Nincs a világnak türelmesebb, indolensebb népe Budapest százszorososan agyonuzorázott lakosságánál. A legérthetetlenebb megadással, a védekezési ösztön teljes hiányával türi az uzorának legveszedelmesebb, legvisszatartóbb fajtáját: az élelmiszeruzorát, melyet lépten-nyomon szegez neki az élelmiszeruzorások telhetetlen hada. A tej, a bus, a főzelék, a kenyér: aránytalanul drágább, mint még néhány évtizeddel ezelőtt s a lakosságnak ezzel szemben minden védekezése csak a folytonos jajvezéklésben és panaszkodásban merül ki. De panaszát, jajszavát nem hallja meg senki. A hatóság — melynek módja volna belenyulni az élelmiszeruzorások darázsfészekébe — maga is tehetetlenül vergődik, mert hatalma nem terjed odáig, hogy a néhány nagyképű, nagyhatalmu, befolyásra és tekintélyre szert tett élelmiszeruzorást megrendszabályozhassa. Es így Budapest lakossága teljesen menthetetlenül és védtelenül ki van nekik szolgáltatva. Ezt a sivár és szomorú tényt semmi sem bizonyítja ékezzelőlbban, mint a mostani péksztrájk, amely immár tíz napja dul és melynek következménye az, hogy Budapesten kiflit és zsemlyét azóta kapni nem lehet, a kenyér ára pedig hihetetlen módon felszökött. Nem-e joggal kérdjük, hol a hatóság, mely ennek a rettenetes, a főváros lakosságának egyetemét sújtó állapotnak a maga beavatkozásával véget vessen? A hatóság a homokba dugja a fejét, nem lát semmit és hallgat. A pékmesterek hatalmas táborával szembeszállni nem mer. Hát mit csinál az iparhatóság, ez a törvényes fórum, melynek már a harez első napján kezébe kellett volna a békéltetés munkáját vennie? Nyár van, a törvényhatóság szünetel, a lakosság érdekével ma nem törődik senki. Pedig ugy kellene a hatóságnak és a polgárság képviselőinek eljárnia az uzorázó pékmesterekkel szemben, hogy egy- és mindenkorra elvegye kedvüket az efféle, a közönség legvitálisabb érdekei ellen irányuló merénylétől. Tessék az itthon levő városatyáknak rendkívüli közgyűlést összehívni, beszéljék meg ott a szükséges tennivalókat. Ez az állapot így továbbra nem maradhat. Budapest adófizető, sanyargatott lakossága megköveteli, hogy érdekükben sikra szálljanak azok, akiket egyrészt a törvény, másrészt a polgárság bizalma érdekei védelmére kirendelt.

(*) (A Közuti Villamos Vasút ellenőrző-bizottsága. Ismeretes a főváros tanácsának az a határozata, melynek értelmében a közuti villamos vasút jelenlegi állapotának megfigyelésére és ellenőrzésére műszaki bizottságot küldött ki. Ez a műszaki bizottság ma alakult meg a kereskedelemügyi minisztérium delegátusának, Liphay Ágost miniszteri tanácsosnak elnöke alatt. A bizottságban egy-egy taggal van képviselve a közmunkatanács, a vasuti- és hajózási főfelügyelőség, az államrendőrség, a főváros mérnöki hivatala és a tanács közlekedési ügyosztálya. A bizottságnak feladata lesz megállapítani, mennyiben tett a Közuti vasút igazgatósága cselet a tanács június 9-én hozott abbéli határozatának, hogy a rendes forgalom

helyreállításáról 30 napon belül gondoskodják. Tapasztalatairól és észleleteiről a bizottság záros határidőn belül — e hó végéig — véleményes jelentést tesz a tanácsnak, mely a jelentés alapján fog állást foglalni a Közuti vasutal szemből következő további eljárás dolgában.

() **A köztisztaság költsége.** A főváros köztisztasági bizottsága Rényi Dezső tanácsos elnöklésével ma ülést tartott. A bizottság tárgyalta a köztisztasági hivatal és a fuvartelep 1912. évi költségelőirányzatát. A köztisztasági hivatal az idei 2.199.000 korona kiadással szemben a jövő évre 2.531.716 korona kiadást irányoz elő, vagyis a kiadás a jövő évben 332.716 koronával növekszik. Ennek az emelkedésnek az az oka, hogy a VI. kerület külterületét a köztisztasági övezetbe csatolták, oka továbbá a munkabérek felemelése, a fuvarbérek drágulása, a gépüzemre való fokozatos áttérés és a természetes munkaszaporulat folytán szükségessé váló szerek és eszközök beszerzése. A fuvartelepnél az 1912. évi 1.417.412 korona kiadással szemben 1.547.800 korona bevétel áll. A várható haszon tehát 150.800 korona. A kiadás a folyó évi kiadáshoz képest 206.116 koronával emelkedik. Ennek magyarázata az üzemnek a fokozatos szükségletekhez képest szerekkel való fejlesztésében és a berendezés gazdaságosabb kihasználásában rejlik. A bizottság a bemutatott előirányzatokhoz hozzájárult.

() **Kövezés és csatornázás.** A főváros kövezési és csatornázási bizottsága ma ülést tartott. A bizottság döntött a Csángó-, Fűrész-, Kendeffy-, Vasgyár-, Villám- és Petneházy-utczák csatornázása ügyében. Valamennyi esetben a legolcsóbb ajánlatot elfogadását javasolta.

TANÜGY.

= **Tanárok tömeges nyugdíjazása.** A vidéki tanárok körében gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternek egy bizalmas rendeletéről beszélnek, amely a harmincz éven felül szolgáló tanárok nyugdíjazását célozza és amelyet a kultuszminiszter csak legutóbb küldött át a tankerületi főigazgatóságokhoz. A rendelet felhívja a főigazgatókat, hogy szólítsák fel a 30 éven túl szolgáló és megrokkant tanárokat, hogy szabadságoltatásuk iránt, amelyet aztán nyugdíjazás követ, adják be kérvényeiket. Így aztán egy pár száz tanári állás üreedik meg, amelyet friss erőkkel fognak még ez év augusztusában betölteni. A rendelet az érdekelt tanárok körében mindenütt élénk izgalmat kelt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Gondatlanságból okozott emberölés. Spitzer Illés anyagkölcsönző építési vállalkozó a függőállványokhoz szükséges felvonó-köteleket tartott raktáron kikölcsönzés céljából. Spitzer raktárosa, Spitzer Géza ezekből a kötelekből adott ki használatra Hörcher János közműmesternek, aki a köteleket minden vizsgálat és kipróbálás nélkül átadta munkavezetőjének, Schrott Antal pallérnak, aki aztán a kölesönbe vett köteleket a függőállványok elkészítésénél fel is használta. Egy ilyen függőállványon dolgozott ez év június 2-án délután Zigler Mihály közművesegéd. Munka közben az avult, foltozott kötel váratlanul elszakadt és Zigler halálos sérüléseket szenvedve zuhant a földre s másnap meg is halt. A bekövetkezett szerencsétlenségért a törvény előtti felelősséget Spitzer Illés, Spitzer Géza, Hörcher János és Schrott Antal egymásra hárítják. A kir. ügyészség azonban, tekintettel arra, hogy Spitzer Illésnek kötelessége lett volna raktárában kikölcsönzés céljából kifogástalan, jó minőségű köteleket tartani, Spitzer Gé-

zának pedig kötelessége lett volna a kölcsönadásakor a kötel jó minőségéről meggyőződést szerezni, Hörcher Jánosnak mint munkaadónak pedig szavatolnia kell az anyagokért, amelyet munkásai a munkánál felhasználnak, végre Schrott Antal pallérnak, mint munkavezetőnek a kölcsönzött kötel hordképességéről kellett volna meggyőződést szereznie, mind a négy ellen vádat emelt gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. A terheltek az ügyészi vádirat ellen kifogásokat adtak be, amelyeket augusztus hó 3-án tárgyal a büntetőtörvényszék vádtanácsa.

§ **Elítelt orosz panamisták.** Pétervárról jelentik nekünk: Ma végződött az a monstre-pör, amelyet a kormány a szenátorok vizsgálata alapján azok ellen az intendatura hivatalnokok és a Thiel építkezési cég ellen indított, amelyek a katonai szállítások és a vasutépítkezések körül megvesztegettek magukat, illetőleg vesztegetéseket követtek el. Öt magasrangú hivatalnokot három évi börtönrre és rangvesztésre, egy hivatalnokot másfél évi, egyet 20 havi, nyolcezat harmadfél évi, harminczötöt egy évi, kettőt kilenc havi fogságra ítélték, a Thiel cég főnökeit ellenben felmentették. Az elítéltek vagyonából az állam kielégíti magát és az elkövetett vesztegetési összegeket a katonai rokkant segélyező egyesület javára foglalta le. Az ítélet kihirdetésekor az illető hivatalnokok jelenvolt nőrokonai rémületükben elájultak.

SPORT.

() **Kottingbrunni löversenyek.** Favoritok és outsiderok felváltva győztek a második napon, más felemlíteni való nem is igen van. A *Vaskapudij*-at minden megerőltetés nélkül nyerte meg *Alpenrose*, de már a *Merkensteini díj*-ban vereséget szenvedett a két reás *White clover* a *Winkfield* által brilliánsan lovagolt *Ksiáze Pan*-tól. Részletes eredmény a következő:

I. **Gátverseny.** (Handicap.) Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Oberweideni ménes *Ganymede* (Sparkes). 2. Floridsdorf (Wakington). 3. Formosa (Slinn). Futottak még: Ninos, Fortuna, Mehetne, Nona Sahib, Feeske, Preciosa, Rebus, Theophrastus. Könnyen két hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:36, 39, 49.

II. **Nyeretlen kétévés verseny.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Herceg *Lubomirszki L. Lan* (Winkfield). 2. Braunau (Pretzner). 3. Munkás (Peschka). Futottak még: Manuelak, Gyöngydet, Mansfield, Normanne, Professor, Veinard, Nidor Katapila, Nickmane. Küzdelem után fejlődő hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:22, 23, 30.

III. **Vaskapu-díj.** (Háromévesek.) Díj 5000 K. Táv 1200 méter. 1. Capt *George Alpenrose* (Hewitt). 2. Briton (Kozuch). 3. Passe (Varga). Futottak még: Fury, Re-Contra, Mimi. Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:13, 20:25, 42.

IV. **Eladó kétévés handicapja.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. Adrien *Spirifanker* (Kozuch). 2. Miranda (Pretzner). 3. Herzeleid (Peschka). Futottak még: Gellért, Csese, Daphne, Fifi. Könnyen három hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:13, 20:24, 23, 41.

V. **Merkensteini díj.** Díj 5000 K. Táv 2000 m. 1. Hg *Lubomirszki L. Ksiáze Pan* (Winkfield). 2. *White clover* (Vivian). 3. *Kottingbrunn* (Carslake). Futottak még: Pantagruel, Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Tot.: 10:51, 20:30, 25.

VI. **Eladó háromévesek gátversenye.** Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Szemere M. stpk. *Galambom* (Szente). 2. Maus (Fries). 3. Wardia (Krusil). Futottak még: Carrière, Javasasszony, Carlotta, Blieriot, Bizt. 2 és fél hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. Tot.: 10:79, 20:38, 28, 25.

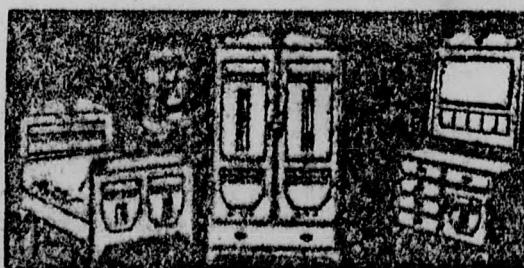
VII. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 1800 méter. 1. Dávid E. 56 pher *Napagedl* (Pretzner). 2. Tok (Kisziváth). 3. Mornog Air (Fetting). Futottak még: Pityi Palkó, Whist, Mirabeau, Bursak. Biztosan másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:29, 27, 22.

KÖZGAZDASÁG.

A Rosner-czég ügye a Hitelezői Védegyelet előtt. A Rosner és Faludi cég fizetésképtelensége ma is élénken foglalkoztatta a gabonatözsédet. Találgatták a cég passzívainak összegét, de ma már jóval a millió aluli számokat emlegettek. A zavarok közé jutott Rosner egyezkedési tárgyalásokat folytat hitelezőivel, de ezek a tárgyalások még nincsenek elintézve. A Hitelezői Védegyelet este hat órákor ült össze, hogy érdemleges határozatot hozzon a nagy port fölvert fizetésképtelenség ügyében. A Hitelezői Védegyelet ülésén természetesen a két letört cégtárs is megjelent. Először Rosner Dávid adta elő, hogy egyáltalában nem célja a hitelezőinek megkárosítása s minden igyekezetével azon van, hogy a békés kiegyezés létrejöjjön. Hangsúlyozta, hogy magánvagyonja nincs, mert még a fizetésképtelenségének bejelentése előtt összes vagyonából hitelezőit óhajtottá kiegyenlíteni. Egyéb-ként 25 százalékos kiegyezést ajánl fel. A csöndes társ, aki tulajdonképen csak az üzlet mechanikai részét intézte, Faludi, kijelentette, hogy egyáltalában nem cégtársa iránti bosszúvágya és az irigység vezette az inzolvenzia bejelentésénél, hanem a leszámoló napon, a fekete szombaton, már annyira megingott a cég állása, hogy csak a fizetésképtelenség nyílt bejelentése segíthetett. Különbösen kijelentette, hogy magánvagyonja egyáltalában nincs s mindössze 2000 korona készpénz az összes vagyonja. A Védegyelet ezután megállapította, hogy eddig 480.000 korona követelést jelentettek be Rosner ellen. Ennyi tehát a cég eddigi rendezetlen tartozása. Van azonban Rosner Dávidnak két magántermészetű tartozása, mintegy 100.000 korona összegben, mely azonban nem tartozik a Hitelezői Védegyeletre. Két cég van érdekelve 50—60.000 koronával, a többi követelések összege átlag 25—30.000 korona körül van. Alkalmunk volt beszélgetni az inzolvens cég egyik hitelezőjével, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy Rosnernek a Védegyelet előtt tett bejelentése egy ügyvéd által jól beinstruált lecke elmondásának benyomását keltette. Nem hiszi, hogy Rosner saját jószántából jött vissza Budapestre, hanem a hosszas telefonbeszélgetések alkalmával világoztatták fel, hogy lehelyesebb lesz személyesen igyekezni az ellentéteket elsimitani. Nyilvánvaló, — folytatta a hitelező cég — hogy Rosner és Faludi cég elkerüli a csődöt és annyit fizet, amennyit a Védegyelet megállapít. Egy másik érdekelt szerint a Rosner és Faludi cég rövidesen rendezni fogja tartozásait és nincs kizárva, hogy a hitelezők szó nélkül elfogadják a 25 százalékos kiegyezési alapot. — Akármít állapítson is meg a Hitelezői Védegyelet, a tözsede egy tapasztalattal gazdagabb lett. Nem lehet a hazardörök kiméletlen spekulációjának felülni s képzelt pénzemberek után vakon indulni.

Uj petroleumforrások. Sajó és Sajómező községek között petroleumforrásokra akadtak. A források alig néhány láb mélyek és megközelítésükkor erős kátrány- és petroleumzag érezhető. Az esetről jelentést tettek a geológiai intézetnek és egyuttal szakértő kiküldését kérték.

A Rimamurányi részvények emelkedése. A kánikula érezteti hatását a tözsden, s a forgalom a minimumra csappant. Érdeklődés alig nyilvánul meg az egyes értékek iránt. Ezeket a csendes értéktözsdei napokon a kereslet ugyszólván csak a Rimamurányi részvényei körül volt állandó. A tözsden ugyanis valósággal pozitív alapot kapott az a

Ujrendszerű butor-hitel.

Azon kollektív helyzetben vagyunk, hogy a tisztelt butorvásárlók közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárakat számlitunk, csupán a tartozás után 6% kamat fizetendő.

A kamat negyedévenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos, csökkenő tartozás után.

Törlesztés: minden 100.— korona után havi 3.— korona vagy minden 100.— korona után 1/4 évi 9.— korona.

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítőkhöz
BALÁZS és TÁRSA BUTORÁRUHÁZA BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÜT 43. (Saját ház.)

hir, hogy a Rimamurányi június 30-ával lezárt mérlege jóval kedvezőbb a megelőző esztendő üzlet-événel, s az osztalék is magasabb lesz. Ebben a jó reményességben vásárolta ma a spekuláció a papírosokat, jóllehet eddig semmiféle hír nem szivárgott ki a vállalat mérlegéről.

Bécs—pozsonyi villamos vasút. A bécs—pozsonyi villamos vasút ügyében az utóbbi napokban az osztrák vasutügyi minisztérium és az alsó-ausztriai tartományi bizottság között folytatott pénzügyi tárgyalásokat befejezték. Eszerint az alsó-ausztriai tartományi vasutak, mint a bécs—pozsonyi vasút osztrák részeinek engedélyesek kötelezettséget vállaltak arra, hogy a vonal bruttó-főbevételeiből 7 és fél százalékot, illetőleg a tiszta bevételekből 10 százalékot fognak kártalanítás fejében az osztrák államvasutak részére fizetni; a kleinschwechat—fischamendi és a petronell—hainburgi vonalak közös használata tekintetében is kész a megegyezés. A menettartam Bécestől Pozsonyig az új vonalon, a Bécs fővámház mellett levő pályaudvarból kiindulva egy és egynegyed óra lesz.

A Belvárosi Takarékpénztár új vidéki érdekelttsége. A Belvárosi Takarékpénztár R.-T. tárgyalásokat folytat a lugosi Közgazdasági Bank R.-T.-ai a két intézet közti érdekközösség létesítése céljából, amit oly módon akarnak megoldani, hogy a Belvárosi Takarékpénztár nagyobb mennyiséget venne át a Közgazdasági Bank részvényeiből. Jelenleg a Közgazdasági Bank státuszát állapítják meg és csak ha az alaptőkét érintetlennek találják, akkor fog a Belvárosi Takarékpénztár véglegesen határozni a kapcsolat létrehozatala tárgyában.

A Bihari GE. jelentése. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület most tette közzé mult évi működéséről szóló jelentését. A jelentés elsősorban a vármegye mult évi gazdasági viszonyairól számol be, amely az előző évihez képest kedvezőnek mondható. A termény- és állatállományok jók voltak s így a gazdaközönség megfelelő áron értékesíthette produktumait. Nem járt így azonban a gazdaközönség a szőlőterméssel, mely határozottan rossz volt, úgy hogy a termés eredménye alig fedezte a művelési költségeket. Jól sikerültek az egyesületi bika vásárok, állatkiállítások és fajbaromfi kiosztások, de szépen fejlődtek emellett a vármegyei szövetségek is, amelyeknek működése 268 községre terjed ki.

Csődben a Mezőgazdasági Bank. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt a Pesti Mezőgazdasági Bank Részvénytársaság felszámolás alatt, budapesti bej. czég ellen. Csődbiztosá a bíróság dr. Ipvovitz Károly kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta Gyula ügyvédet tömeggondnokhelyettesé, dr. Földes Artur ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje 1911. augusztus 30. napja. A felszámolási tárgyalás szeptember 28-án, a csőd választmány megválasztása pedig szeptember 30-án lesz. Az intézet alaptőkéje 500.000 korona.

Az osztrák gépkartel zavarai. Az osztrák gépkartelkötés teljesen fölforgatta a kartelből kilépett Első brünni gépgyár és a Pauker-czég. Azok, akik továbbra is bennmaradtak a kartelban, döntő lépésre határozták el magukat a két karteltörő czég ellen. A két gyárosnak ugyanis mintegy 420.000 korona értékű váltóletéje volt a kartelnél kauczió gyanánt. Ezeket a váltókat most honorálták mindkét czégnél, azonban ezek semmi Lajlardóságot nem mutattak a váltók kifizetésére. Ezért a kartel jelenlegi tagjai megvitatották a váltókat és azonnal pörösítették is. Így hát bírói utra terelődött az osztrák gépkartel sorsa.

Nagy kényszereladások a gabonatözsden. A budapesti gabonatözsde nek ugyanacsak meleg napjai vannak. Óriási hőségben olyan forró szeszárzások kergetik egymást a szabadság-téri palotában, amint régen volt hazánkban példa. A Rosner és Faludi-czég bukásának hullámai még el sem simultak, már is friss szeszárzások zavarja meg a kánikulai hangulatot s teremt olyan viharos napot a határidőpiacon, amely ismét áldozatokat követel azoktól, akik a magas gabonára spekuláltak. A tözsden ma új fizetésképtelenségről beszéltek, amit igazolni látszott az is, hogy igen nagy kényszereladások voltak, amelyek a vidékről érkező kedvező terméjelentések hatása alatt igen viharos üzletmenetet teremtettek. Kitént, hogy az a háussé-mozgalom, amely hosszú ideig tartott. Rosneren kívül a piac néhány elsőrangú czégét is hatalmá ejtette s ma már nyíltan beszélnek, hogy van olyan czég is, amelynek nyolczszáz ezer

mázsa drága búzája van. Ma két vidéki és állítólag két fővárosi czég érdekelttségét ezeket állítják s a kényszereladások folytán az amugy is lanyha irányzat még inkább ellanyhult, az eladásokra való hajlandóság fokozódott s amely arányokban ömlött a buza a piacra, olyan arányokban csökkent az ára is. Óriási, néhány százezer méter-mázst kitevő forgalom mellett a 11 forintos huzár nem tarthatta magát, perczről-perczre esett s zárlatkor 10 forint 80 krajczár volt az ára, tehát huszonhárom krajczárral olcsóbb, mint tegnap. Hogy ezekben a kényszereladásokban mely czégek vannak érdekelve, az a tözsde zárlatáig nem tudódott ki. Egyik hír szerint két budapesti, másik hír szerint egy nagyobb vidéki spekuláns számlájára és terhére bonyolították le a kötések.

Mennyi amerikai húst kapott Ausztria? Az oly nagy port felvert argentinai hús kérdéskérdés egyelőre nyugvó pontra jut azzal, hogy — mint már jelentettük — az osztrák kormány végre megtiltotta az olcsó amerikai hús behozatalt. Sajnos, ez a tilalom azonban olyan, hogy egész bizonyosra vehető, hogy 1912-ben újból megindul az argentinai hús-behozatal, mert minden jel arra vall, hogy az osztrák kormány a magyar kormány ismeretes 2000 tonnás behozatali kontingensét úgy értelmezi, hogy évenként szabad neki behozni annyi argentinai húst. Ebből a 2000 tonnából pedig már az idén is három és félezzer tonna behozatal lett. Mint ismeretes, a magyar kormányval folytatott tanácskozások után, október 20-án megérkezett az első, 25 tonnás próbaküldemény, amelyet nagyon hamar szétkapkodtak. A második hajórakomány a „Wyandotte” gőzessel január 9-én érkezett. Ekkor 750.000 kilogramm (750 tonna) húst hoztak, amelyből 430.000 kilogrammot fogyasztott el Bécs. A harmadik hajórakomány március elején 680.000 kilogramm hussal érkezett. Április 5-én 700.000 kilogramm jött a negyedik és ezt követte az ötödik május 27-én ugyancsak 700.000 kilogrammnyi argentinai hussal. Ezt a rakományt ellentétben az előzőkkel, nagyjából vidéki városokban fogyasztották el. Június 23-án a „Francesca” gőz elhozta a hatodik rakományt 700.000 kilogrammál, valamint több hussal. Ezzel együtt tehát 3555 tonna, vagyis 3.555.000 kilogramm húst szállítottak Argentinából pár hónap alatt Triestben át a monarchiába. És ezt a nagy mennyiségű kitünő és olcsó húst teljesen az iparos Ausztria kapta, jóllehet ott sokkal kisebb a húsdraágáság és husinség, mint az agrár Magyarországon.

Félhivatalosan jelentik a következőket: Azzal a hírrel szemben, hogy a földmivelségi minisztérium a további argentinai húsbehozatalt betiltotta, habár az ezzel a behozattal foglalkozó Austro-Americana hajóstársaság hajóin új szállítványok vannak utban, elsősorban azt kell megállapítani, hogy tekintettel az érvényes törvényes rendelkezésekre, semmiesetű pillanatnyilag életbe lépő tilalomról van szó, hanem hogy minden ilyen nemű behozatalhoz külön engedély szükséges. Az Austro-Americana hajóstársaságnak már hetekkel ezelőtt tudomására juttatták, hogy újabb argentinai húsbehozatalra további engedély ez idő szerint nem adható ki. A czéget óvták attól is, hogy az ily behozatali engedély megadása előtt hozzon be ilyfajta húst és hogy újabb szállítványokra vonatkozó esetleges rendelkezéseit teljesen és kizárólag saját vesztélyére tehesse. Ami az új behozatali engedély megadását illeti, az osztrák kormányban a magyar kormányval már hosszabb idő előtt kezdett tárgyalásai, amelyeknek eredményétől függ a kérdéses behozatal engedélyezése, teljes nyomattal folytatottak.

Az Auspitz-féle textilgyár felszámol. Ismeretes, hogy a Délmagyarországi textillpar Auspitz Vilmos és társai részvénytársaság megalapítója és igazgatója óriási adósságok hátrahagyásával keréket oldott. A volt igazgató távozása válság elé állította a különben sem valami fényesen álló vállalatot. A részvényesek egy része azt kívánta, hogy a textilgyár teljesen új igazgatóság vezetése alatt továbbra is fennálljon. Ezt az állásponzt képviselte először egyik nagyobb fővárosi pénzintézetünk is, mely szintén részvényese a vállalatnak. Azonban az ügyvitel kellő megvizsgálása után nem látszik eredményesnek a vállalat további működése s ezért a július 27-ére összehívott rendes közgyűlés keretében a felszámolást kimondják. A most publikált mérleg szerint az 1 millió korona alaptőke mellett a vállalat 721.692 korona veszteséggel dolgozott, úgy hogy az alaptőke majdnem elveszett. A mérleg aktívái között a telek és a gyárépület 580.000 koronát képvisel és az áru 318.636 koronában szerepel a mérlegben.

A Hitelbank új érdekelttsége. A Stummer Károly czukorgyárak r.-t. részvényeinek tulajdonosai és a K. K. priv. allgem. österr. Bcden-Credit-Anstalt, a K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe és a Magyar Általános Hitelbank között már hosszabb idő óta folyó tárgyalások ma befejezést nyertek. A 6.500.000 korona alaptőke háromnegyed részét az említett bankok vették át, míg a fennmaradó rész a Stummer-család és dr. Lovag Gomperz Fülöp birtokában marad, akik a társaság igazgatóságában továbbra is megfelelően képviselve lesznek. Az összes részvények a Magyar Általános Hitelbank vezetése alatt álló szindikátusba helyeztetnek és több évre lekötöttek. A társaság székhelye Budapestre helyeztetik át. Ez a művelet felöleli a nagyszombati és nagylapolcsányi czukorgyárakat, melyeknek napi reparációs képessége közel 40.000 métermázsa.

Nincs munka Amerikában. A különféle szerződésekkal támogatott hazai kivándorlásnak talán gátat fog vetni az a ránk nézve kétségtelenül örövendetes hír, hogy nincs munka Amerikában. Különösen az Egyesült-Államokban csappant meg nagyon a kereseti lehetőség. Amerika már nem az az Eldorádó többé, ahol a könnyű meggazdagodás vagy a kielégítést talál. Még a dolgozni akaró ember is éheznek, nem lévén munka. A nagy amerikai ipartelepek, bányák, vasművek munkája felére redukálódott, s a közgazdasági helyzet javulására mostanában alig lehet kilátás. Erre vall az a sürgöny, amely Washingtonból érkezett, amely szerint West-Virginia államban lévő szénbányatelepek nagy a munkahiány. Csak a hét 2—3 napján dolgoznak, sok tárnában pedig egyáltalában szünetel a munka. A szünetelést részben az okozza, hogy az enyhe tél következtében a készletek egyrésze megmaradt és így a bányák a túltermeléstől tartózkodnak. Részben van ebben a vasuti tarifák felemelésének is. A szomszédos Ohio államban is kedvezőtlenek a bányákban a munkaviszonyok és így az északi amerikai bányatelepekre kivándorlók nagyrésze nem kap munkát és nyomorognak van kitéve. Remélhetőleg megszívlelik ebben a hírben rejtő figyelemzést azok, akik kivándorlásra gondolnak.

Az őszi baromfiállítások. A baromfi tenyésztők a folyó évben is erős akciózt fejtenek ki a baromfiállítások és baromfi vásárok rendezése körül. Szatmáron és Lugoson szeptember hónap vége felé, míg Szarvason, Ozgledén és Losoncon októberben tartják meg a kiállításokat, míg vásárok Aradon, Nagybecskerekben, Szegeden, Perbenyiken és Szombathelyen lesznek. Mivel e helyeken szerzik be az állami cserebaromfiakat is, ezélszerű, ha a tenyésztők mielőbb bejelentik az eladásra szánt állataikat.

A Közlekedés. Közlekedésügyi szaklapjaink legelőkelőbbje, a „Közlekedés” legújabb számában az új telefontársaság tervezetnek szakszertű méltatását Salamon István posta- és távirat-titkár végzi el kiváló alaposággal, ezt követi Kelemen Móric főmunkásnak „A fővárosi közlekedés kérdései”-ről szóló másfél ivnyi tanulmánya, amely ezt az állandóan napirenden levő fontos kérdést először világítja meg minden oldalról, részletekre kiterjedő gondossággal s egy szerves, megszabású közlekedéspolitikai programban foglalja össze a legközelebbi és a távolabbi jövő feladatait. A tanulmány hivatva van arra, hogy a közuti műzériák gyökeres orvoslásához az illetékes köröknek becses, utmutatásokkal szolgáljon.

VIZÁLLÁS.

		július 16. július 17.		július 18. július 19.			
		m é t e r		m é t e r			
Duna	Schärding	1.72	1.68	Tisza	M.-Sziget	0.48	0.45
	Passau	2.43	2.44		Tekeháza	0.41	0.84
	Linz	0.20	0.22		V.-Námény	0.22	0.09
	Bécs	0.28	0.11		Tokaj	0.84	0.84
	Pozsony	1.40	1.51		Tiszafüred	0.98	0.45
	Komárom	2.52	2.45		Szolnok	0.94	0.87
	Budapest	1.84	1.98		Csongrád	1.78	1.43
	Páks	1.78	1.53		Szeged	1.70	1.45
	Mohács	2.79	2.68		T.-Bocsa	2.98	2.72
	Gombos	2.96	2.71		Titel	1.17	1.17
Móra	Ujvidék	1.98	1.82	Ódó	0.20	0.20	
	Pancsova	2.48	2.42	Tapolc	0.10	0.10	
	Orsova	0.80	0.70	Bodrog	1.80	1.80	
	Morva	0.22	0.18	Sajó	0.08	0.08	
	Vág	0.20	0.18	Hernád	0.20	0.20	
	Zala	0.66	0.63	Hernád	0.20	0.20	
	Trencsén	0.58	0.68	Berettyó	0.84	0.86	
	Szered	0.13	0.05	B.-Ujfalu	0.29	0.20	
	Szt.-Gottthár	0.13	0.05	Csúcs	0.29	0.20	
	Sárvár	0.13	0.05	N.-Várad	0.29	0.20	
Órva	Győr	0.13	0.05	Belényes	0.29	0.20	
	Várasd	1.72	1.78	Tankó	0.20	0.22	
	Zákány	0.22	0.16	Gurabonca	0.44	0.38	
	Barcs	0.49	0.56	Borosjenő	0.56	0.56	
	Eszék	1.80	1.58	Békés	0.12	0.26	
	M.-Szerdah.	0.64	0.60	Gyoma	0.14	0.12	
	Zágráb	0.58	0.54	Gy.-Fehérvár	0.59	0.49	
	Sziszek	0.12	0.16	Branyicska	1.18	0.11	
	Mitrovicza	1.52	1.51	Arad	0.08	0.22	
	Décs	0.42	0.32	Makó	1.50	0.95	
Szamos	Szatmár	0.42	0.32	Lugos	0.80	0.70	
	Szatmár	0.42	0.32	K.-Kostely	0.60	0.84	
	Kraszna	0.42	0.32	K.-Kiszató	0.40	0.70	
	Latorca	0.06	0.04	Temesvár	0.86	0.70	
	Laboroz	0.05	0.11	Becske	1.10	1.10	
	Ung	0.04	0.04				

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, július 18.

A készáru-piacra lanya volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és emiatt élénkebb forgalom nem is fejlődhetett ki. Mindössze mintegy 5000 q ó-buza és 12.000 q új-buza kelt el 10 fillérrel a tegnapiaknál olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 11.85 korona volt 81 kilós tiszavidéki új-buzáért, a legolcsóbb pedig 11.40 korona 78 kilós felsőmagyarországi buzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs 5 fillérrel, a tengeri 15 fillérrel olcsóbb, a zab változatlan. Forgalmába került 200 q rozs 8.80 koronás áron, 300 q zab 9.40—9.65 koronás árakon és 400 q káposztarepeze 14.15 koronás áron. A határidő-piacra a mai üzlet elég barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán azonban mindjárt kezdetben nagyon kevés vételkezdő mutatkozott és mivel később a kínálat nöttön-nőtt, emellett pedig kényszerleboncolások nyomása alatt egyre sürögősebb jellegű lett, ennek folytán erősen lanyhult az irányzat és lényegesen csökkentek az árfolyamok. Az októberi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.04 koronán indult, előbb 11.05 koronán is köttetett, később aztán 10.79 koronáig süllyedt, majd megint 10.84 koronáig javult és zárlatkor 10.81 koronán maradt. Igen lanyha volt ma az augusztusi tengeri is, amely ezikk 7.53 koronás kezdő árfolyama 7.27 koronáig hanyatlott, de aztán 7.34-ig feljavult és zárlatkor 7.32 koronán maradt. Az új tengeri a száraz idő miatt szilárd maradt az általános lanyhaság közepette is, 6.90 koronán indulva 6.96 és 6.85 korona között ingadozott és zárlatkor 6.90 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 22 fillérrel, az októberi rozs 10 fillérrel, az októberi zab 7 fillérrel, az augusztusi tengeri 12 fillérrel csökkent, ellenben az új-tengeri 5 fillérrel emelkedett:

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ. Kéz volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.25—23.55
"	76	22.65—22.95	80	23.45—23.65
"	77	22.75—23.25	81	—
"	78	23.5—23.35	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	—
"	76	22.45—22.75	80	—
"	77	22.5—23.05	81	—
"	78	22.85—23.15	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.15—23.45
"	76	22.55—22.85	80	23.25—3.55
"	77	22.65—23.05	81	—
"	78	2.95—2.25	82	—
Bánsági	75	22.05—22.35	79	—
"	76	22.35—2.75	80	—
"	77	22.65—23.05	81	—
"	78	22.95—23.25	82	—
Dácskai	75	22.25—22.5	79	—
"	76	22.65—22.95	80	—
"	77	22.75—23.15	81	—
"	78	23.05—23.35	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	17.65—17.80
középmínőségű új	—	—	—	—
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	—
II-rendű	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	19.2—19.40
II-rendű	—	—	—	18.80—19.10
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.70—14.90

Kötöttet:

Buza, Tiszavidéki: 150 q 79 k 23.— K felső, 100 q 76 k 22.50 K.
 Bánsági: 150 q 75 k 22.30 K.
 Romániai: 1500 q 77 k 22.90 K, 1000 q 77 k 22.90 K, 2500 q 77 k 22.90 K.
 Új buza, Tiszavidéki: 800 q 82 k 23.70 K, 300 q 81 k 23.70 K, 1000 q 82 k 23.60 K, 400 q 82 k 23.60 K, 100 q 82 k 23.70 K felső, 100 q 81 k 23.60 K, 150 q 81 k 23.60 K, 500 q 81 k 23.60 K, 1000 q 81 k 23.60 K, 200 q 81 k 23.45 K, 100 q 80.5 k 23.50 K felső.
 Pestvidéki: 1000 q 81 k 23.20 K, 200 q 80.5 k 23.40 K, 110 q 80 k 23.30 K, 300 q 80 k 23.10 K, 200 q 80 k 23.— K, 1000 q 79.5 k 23.10 K, 200 q 79.5 k 23.10 K, 400 q 80 k 23.10 K.
 Bihari: 200 q 80.5 k 23.30 K, 800 q 80.5 k 23.15 K.
 Felsőmagyarországi: 150 q 78 k 23.80 K.

Bácskai: 200 q 81 k 23.60 K, 700 q 80 k 23.50 K, 1000 q 80 k 23.10 K aug. száll., 300 q 79 k 23.10 K.

Káposztarepeze: 400 mm 28.80 K kpf pp.
 Rozs: 150 mm 17.60 K kpf pp.
 Zab: 100 mm 19.30 K kpf, 100 mm 19.— K kpf, 200 mm 18.80 K kpf.

A határidő-piacra köttetett:

Délalott:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra	11.28—30—04—10—04—
Buza októberre	11.04—05—10.79—81—
Rozs októberre	9.14—15—8.99—9.02—01—
Zab októberre	7.92—93—78—8—
Tengeri 1912 májusra	6.90—89—96—85—92—93
Tengeri augusztusra	7.52—53—7—34—32—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.8—11.04
Buza októberre	10.81—10.82
Rozs októberre	9.01—9.02
Zab októberre	7.83—7.84
Tengeri augusztusra	7.2—7.3
Tengeri 1912 májusra	6.9—6.91

Budapesti gabonaforgalom.

1911. július 16 től 1911. július 17-ig.

Erkezett Elszállított

	m	é	t	é	r	m	á	z	s
Buza	20	26	5980						
Rozs	1160								
Arpa	186								
Zab	696	102							
Tengeri	11632	7744							
Liszt	1931	5149							
Korpe	—	1070							

Erléktőzsde.

Az értéktőzsde megnyitását a szilárd külföldi jelentést és a kedvező aratási hírt csak megnyitáskor vették figyelembe, később az itteni és a bécsi piac renyhe magatartása nyomán gyöngült az üzlet az egész vonalon. A vezető értékek ára lemorzsolódott, a zárlat gyöngye volt. A helyi piacon a Rimamurányi részvény keresett volt. A készáru-piacra az árnívó tartott volt. A déli tőzsde kezdetben tartózkodó volt, bár Berlinből elég kedvező jelentés érkezett, utóbb tetemesen megszilárdult, mert Bécsben a trónbeszéd tartalma nagy meglepetést keltett. A nemzetközi piac értékei javultak és szilárdan zárultak. A helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készáru-piacra a Ganz-féle és a Czukoriparrészvény keresett volt. A járadék és ércváltó szilárd. Az utótőzsde lanyha volt.

Az elbörzse kötetek: Osztrák hitelrészv. 661.25—653, Magyar hitelrészvény 834—832.25, Osztrák-magyar államvasut 747, Rimamurányi vasút 695.50—697.50, Közúti vaspálya 777.75—778.25, Hazai bank 309.50—309.60, Kereskedelmi bank 4150, Magyar jegybiztosító 402—404.50, Magyar általános takarékpénztár 686—686.50, Drasche r. t. 676, Salgótarjáni kőszénbánya r. t. 673, Újlai téglagyár 417.50—418, Ganz-féle gyár 4285—4289, Weitzer 530, Egyesült izzólámpa 371, Czukoripar 2792—2805, Polgári söröző 565—583, Schlick-féle gyár 493.

A déli tőzsdén kötetek: Osztrák hitelrészvény 658—660.75, Magyar hitelrészvény 831.50—832.25, Déli vasut 122.50, Osztrák-magyar államvasut 741, Rimamurányi vasút 695—696.50, Jelölőbank 486.25—487.50, Közúti vaspálya 776.25—777.50, Városi villamos vasut 414.25—415.25, Hazai bank 308.25, M. Bank és kereskedelmi részvt. 736.50—737, Kereskedelmi bank 4130—4140, Dóbai bank 210, Magyar jegybiztosító 401.50, Drasche-féle téglagyár rvt. 675—678, Salgótarjáni kőszénbánya rvt. 673—674.50, Ganz-féle gyár 4285—4298, Czukoripar 2790—2809, Vasúti forgalmi rt. 459—464, Horvát czukor 800—805.

Az utótőzsde üzletelen volt. Kötés csak érvényes fordult elő. Köttetett: Osztrák hitel, 659.50, Magyar hitel, 832.25.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 18. (Saját tudósítónktól) A budapesti terménytőzsde lanyha irányzatának hatása alól az itteni piac sem vonhatta ki magát annál is kevésbé, mert a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól és csak a legsürgősebb szükségletek edzésére szorított. Ilyen körülmények között buza 10, rozs 5 fillérrel gyöngült, tengeri, zab és arpa nyugodt irányzat mellett megtartotta árfolyamait.

Jegyztetett buza: Tiszavidéki 12.50—12.90, bányai 11.90—12.40, székesfehérvári 11.90—12.40, mosoni és győri 11.90—12.40, felsőmagyarországi és déli vasuti 11.90—12.40, alsómagyarországi 11.05—12.10.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.55—9.70, csepeli 9.50—9.70, pestmegyei 9.55—9.70, déli vasuti 9.45—9.60, különféle magyarországi 9.40—9.70, ausztriai 9.35—9.55.

Arpa: Malátá 9.50—9.70, takarmány 8.70—9. Magyar tengeri 7.85—8.05, einquantin 8.80—9.20. Magyar zab 10.45—10.80, elsőrendű 10.10—10.45, közepes 9.80—10.10, romániai 9.75—10.25

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 18. Hazai magyar honvédelmi miniszternek a fejtegetései azokról a háborus veszedelemről, melyeket a jövő hozhat, a mai előtőzsdén kevéstül befolyásolták az irányzatot, de számottevő eladások főleg csak osztrák hitel és államvasuti részvényekben eszközöltettek. A vasértékeket, mivel azokat a tegnapi híreket, hogy vasárakat legközelebb le fogják szállítani, nem erősítették meg, jobban keresték. Állandóan jó keresletnek örvendtek a Poldi-kohó, keleti vasuti és általános osztrák építő-részvények, valamint egyes cementértékek. A kulisszában nagyobb üzlet fejlődött ki a Skoda-részvényekben, melyek 7 koronával emelkedtek. A heti ellátásnál pénz elegendőleg állt rendelkezésre. A déli tőzsdén osztrák hitel ismét csökkent, általánosságban azonban az irányzat szilárd maradt. Berlinből az ottani bányáértékek újabb emelkedését jelentették. Zárlat szilárd.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 659.50, Magyar hitel 832.50, Laenderbank 534.50, Unionbank 628.50, Államvasut 748.25, Déli vasut 129.50, Alpési 820, Rimamurányi 695.50, Skoda 649.50, 3 százalékos déli, els. 275.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 650, Magyar hitel 831, Anglobank 325.75, Bankv. 547.75, Osztr. főadh. 1311, Laenderb. 534.50, Uniobank 628.50, Államvasut 747.25, Déli. 122.50, Dunagőzh. 1168, Alpési 819, Rimamurányi 695.25, Orosz jár. 104, Török sorsjegy 251, Skoda 650, Keleti vasut 728.50, 3 százalékos déli, els. 276.

Bécs, július 18. (Magyar értékek zárlat), 4 százalékos arany-járadék 111.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 830.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 697.25, Magyar czukoripar 28.14, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.0, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 9.65, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, július 18. (Osztrák értékek zárlat), 4.2 százalékos papír-járadék 92.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.35, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 325.40, Bécsi Bankverein 547.25 Osztrák-magyar bank 9.55, Déli vasut 121.75, Dunagőzhajózási r-t. 11.68 Dohány részv. 330.75, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.43, Osztr. Lloyd 81.— 4.2 száz. ezüst jár. 92.20 —, Osztr.koronajáradék 92.15, 1864-es sorsj. —, Osztrák hiteltőzsdéi részvény 659.25, Union-Band 627.75 Osztrák Länderbank 534.75, Osztrák magyar államvasut 747.—, Elbavölgyi vasut —, Alpési részvény 819.— 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 633.— Török sorsjegy 249.25

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 18. (Értéktőzsde.) Az üzleti eszönd ma is általános volt, miután a külföldi tőzsdék épügy szenvednek alatta. Csak bányáértékek mutattak a vasiparról szóló kedvező jelentések, valamint a nyersvas-szindikátus érdekében folytatott tárgyalások kedvező haladása következtében jelentékenyebb emelkedést, különösen pedig a felső-sziléziai vasipari részvények, melyek 3 százalékkal emelkedtek. Kanada és Hanzarészvények folytatták emelkedésüket. Laurakohó és déli vasut is élénkebb kereslet tárgya volt. Miután a további folyamatban a fentemlített bányarészvény, valamint felső-sziléziai vasutcségségleti cikkek és Kanada tovább emelkedtek, kedvező diszpozíció kerekedett fölül a többi értékre nézve is, míg zárlatkor ismét nagyobb eszönd állott be. A készáru-piac ipari értékei a magánspekuláció vásárlásaira szilárdabbak voltak. Napi pénz 1 1/2 százalékos, magánkamatláb 2 1/4 százalékos.

Berlin, július 18. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, osztrák hitelrészvény 206.60 Déli vasut 24.— orosz bankjegyek 16.60, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Diszkontó Commandit 218.1, Dinamittraszt 188.10, Harpeni 188.60 Unikkált török járadék 9.90, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.90, Magy. koronajáradék 91.60, Osztrák-magyar államvasut 160.— Bécsi váltóár 851.—, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 247.50, Gelsenkircheni 200.2, Laurakohó 176.50

Frankfurt, július 18. Zárlat. 4.2 száz.-os papír-járadék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.40 Magy. ar.-jár. 93.70 Osztr. hitelt. részv. 206.25 Osztrák-magyar államvasut 159.75, Északnyugati vasut —, Bustlehradi vasut —, Londoni váltóár 241.30, Bécsi Bankverein 138.45 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 7.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 95.85, Osztrák koronajáradék 92.40, Magyar koronajáradék 91.50 Osztrák-magyar bank 140.—, Déli vasut részvény 24.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.83, Párisi váltóár 809.—, Union bankrészv. —,

Hamburg, július 18. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.80, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 24.10 4 százalékos aranyjárdék —, Osztrák hitelrészvény 206.85, Osztrák-magyar államvasut 119.75, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.—

London, július 18. Angol consol 79.13

Páris, július 18. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94.90, Osztr. aranyjárdék 99.90 Magyar arany járadék 96.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 511.0 3 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 90.—, 5 százalékos marokkói járadék 51.3 — 4 százalékos 1890. román köles 97.50, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 95.25, 5 százalékos orosz járadék 104.45 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.30 4 százalékos spanyol jár. 98.95 4 százalékos unifikált török jár. 92.05 Török sorsjegy 14.75 Török dohányrészvény 351.—, Osztrák földhitelintézet 1.81. Osztrák Länderbank 572.— Magyarjelzálogbank —, Banque de Paris 17.45 Banque Ottomane 680.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 130.—, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 697.— Rio Tinto 17.45, Sucroirie d'Égypte 78.—, Tula 478.— Urlikányi kőszén 178.—, Chartered 41.75, De Beers 470.— East Rand 117.—, Jagersfontein 20.50, Trans. Land Comp. 50.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.56, Váltó Bécsre (rövid) 205.18, Váltó Belgiumra (rövid) 19 3/4, Olasz arany-váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/2. Csekk Londonra 252.80, Magánkamatiál 2 1/2.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Szeptember—májusra, Augusztus—decemberre, Irányzat: Szilárd, Bécsei nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi, Trieszti exportszesz (finom).

Budapesti szurómarhavásár.

1911. július 18-án. (Saját tudósítónktól.) Felhajtott: 430 drb elő borjú.

Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 114—122 fillér, kivételesen 124—128 fillér, középminőségű elő borjúkért 96—103 fillér, silány borjúkért 80—90 fillér. Az irányzat változatlanul lanya volt, az árak 6—8 fillérrel kgrként hanyatlottak.

Kőbányai sertéspiacz.

Július 18-án. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (párkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—154 fillér. Fialat közép (párkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban, 156—158 fillér. Magyar szedett: Közép (párkint 240—280 kgr.) 164—168 fillérig. Sertéslet-szám: 1911. évi július hó 16. napján volt készlet 28410 darab. 1911. július 17-én felhajtott 102 drb, 1911. július 17-én elszállított 203 drb, 1011. július 18. napjára maradt készletben 28309 drb. A bizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától, 1911. július 18. Felőző napi eladatlant maradvány 1139 darab sertés. Pótfelhajtás 14 darab sertés. Mai felhajtás 302 darab sertés, összesen 1455 darab sertés. Eladott 600 drb sertés, Mai maradvány 855 drb sertés.

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg elsőrendű 350 kgr. ételsúlylevonással 144—151 fillér. Fialat nehéz 300 kgr. ételsúlylevonással 154—168 fillér. Fialat közép 220—300 kgr ételsúlylevonással 154—168 fillér. Fialat könnyű 120 kgr ételsúlylevonással 154—168 fillér. Husstetés könnyű 140—300 kgr ételsúlylevonással 148—164 fillér. A vásár irányzata vonatott. Az árak változtak.

Bécsei sertésvásár.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) Szt. Marx, július 18. Összfelhajtás 14.055 drb és pedig 3128 drb hízott és 10.927 drb szedett sertés. Árjegyzések I. rendű hízott sertésekért 138—140 fillér, kivételesen 141—142 fillér. Szedett sertésekért 124—134 fillér. Az irányzat csendes volt. A szedett sertések árai 4—6 fillérrel csökkentek kilogrammonként.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!

A Székely-féle javaslat küszöbén siessünk

Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma segítségével

Budapest, Dohány-u. 78. III. em.

TELEFON 118-57.

gyorsan, sikeresen letenni a szigorlatokat és az

ügyvédi vizsgát!

„A jogi vizsgák vezérfonala“ nélkülözhetetlen tanácsadó minden érdeklődőnek ingyen!

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap csak szörványosan fordult elő némi csapadék. A hőmérséklet országsszerte 1—5 fokkal alacsonyabb volt a normálnál; maximuma 30 C. fok volt Marcsvársárhelyen, minimuma 9 C. fok Árvaváralján és Tátrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Igen meleg idő várható későbbi zivatarokkal. Sürgönyprognózis: Meleg, később zivatarok.

Table with columns: Állomás, Légtérnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány & erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max. min. Rows include A-Szlátina, Ungvár, Késmárk, Losonc, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Plinze, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszombat, Szatmár, Eger, Arvaváralja, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Cirkvenca, Debreczen, Keskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

Felolós szerkesztő:

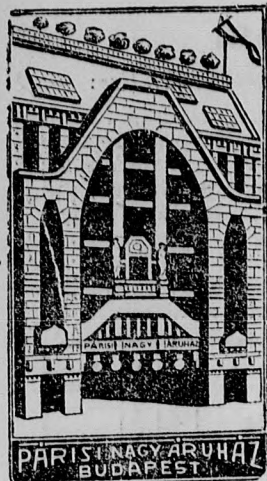
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde'. Columns include: Mai záró ár-folyam (Pénz, Áru), Oszk. az utolsó üz. évről, Részv. nyek száma, Behívezés részv.-ként, Mai záró ár-folyam (Pénz, Áru), Oszk. az utolsó üz. évről, Részv. nyek száma, Behívezés részv.-ként. Rows include: Államadósság (M. kir. állami pénztárj. adom., Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Államkölcsön vaskapu üzljára, 1870. évi nyereséykölcsön, Horvát-szlavon reg. kárt. kötv., Magyar földhitelint. kötvény, Horvát-szlavon földteherm. kötv., Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön, Egyesített járadék papírban, Osztrák aranyjárdék, Osztrák koronajárdék, Osztrák államsorsjáték 1860, Osztrák államsorsjáték 1860, Osztrák államsorsjáték 1864, Bpest székesföv. kölesön adom., Orosz államkölcsön 1906. évről, Temes-Bégy. szab. kölesön), Záloglevelek, elsőbbségek (Belvárosi takp. r.-t., Belvárosi takp. r.-t., Egyesült budapesti föv. takp., Egyesült budapesti föv. takp., Ganz és társa kölcsönköt., Hazai bank r.-t. és é. á. k. k. kötv., Kisbirtokosok orsz. földhitelint., M. agrár- és járadék. szőlőköt., M. agrár- és járadék. járj. víz., M. agrár- és járadék. záloglevél, Magyar áll. takarékp. r.-t. 50 évre, Magyar áll. takarékp. r.-t. 40 évre, Magyar földhitelintézet, Magyar földhitelint. sz. talajj., Magyar jelzáloghitelbank, Magyar jelzáloghitelbank, M. jelzáloghitelb. közs. kötv., M. jelzáloghitelb. közs. kötv., Magyar orsz. közp. takp., Magyar orsz. közp. takp., Magyar orsz. közp. jelz., Magyar orsz. közp. jelz., M. takp. közp. jelz. közs. kötv., M. takp. közp. jelz. közs. kötv., Orsz. közp. hitelszöv. kötv., Osztrák-magyar bank, Pesti hazai takp. közs. kötv., Pesti hazai takp. közs. kötv., Pesti hazai takp. záloglevél, Pesti magy. keresk. bank, Pesti m. keresk. b. közs. kötv., M. leszáml. és pénzváltó, Adria m. tengerhajózási r.-t., Budapesti közuti vasp.-társ., Budapest vill. var. vasut r.-t., Budapest-pesti vasut 1889. ar., Kassa-oderbergi vasut 1889. ar., M. folyam- és tengerh. r.-t.), Bankok (Angol-osztrák bank, Budapest bank részv. társ., Első magyar iparbank r.-t., Fiumei hitelbank, Hazai bank részvénytársaság, Hermes m. áll. váltóintézet r.-t., Horvát-szlavon orsz. jelzálogb., Magyar agrár- és járadék r.-t., Magyar áll. hitelbank, Magyar jelzáloghitelbank, Magyar bank és kereskedelmi r.-t., Magy. kir. szab. osztályorsj. r.-t., Magyar leszámlító és pénz. bank, Magyar takarékp. közp. jelz. bank, Osztrák hitelintézet, Osztrák-magyar bank, Pesti magyar kereskedelmi bank, Unionbank), Takarékpénztárak (Belvárosi takarékpénztár, Budapest-erzsebetvárosi tkp., Budapest-Lipótvárosi takarékp. r.-t., Budapesti tkp. és orsz. zálogk. r.-t., Egyesült budapesti föv. takarékp., Magyar általános takarékpénztár, Magyar orsz. közp. takarékpénztár, Pesti hazai első tkp.-egyesület, Kőbányai takarékpénztár r.-t.), Biztosító társaságok (Bécsei biztosító társaság, Bécsei élet- és jár.-biztosító int., Első magyar áll. biztosító társaság, Fonciere pesti biztosító intézet, Magyar jég- és vízszántbiztosító r.-t., Nemzeti baleset biztosító r.-t., Pannonia viszontbiztosító intézet), Gőzmalomok (Borsod-miskolci gőzmalom r.-t., Concordia-gőzmalom r.-t., Első budapesti gőzmalom r.-t., Erzsébet-gőzmalom-társaság, Luiza-gőzmalom r.-társaság, Pesti hengermalom-társaság, Pesti mólórak és sűrű gőzm. r.-t., Pesti Viktória-gőzmalom), Iparvállalatok (Egyesült téglá- és cementgyár, Boosini cementgyári Unió F.-t., Budapest-szentlőrinci téglagyár, Északmagyarországi kőszénbánya, F.-magyarországi bányá- és kohóint. István-gőztéglagyár r.-t., Kőbányai gőztéglagyár r.-t., Kőszénbánya és téglagyár r.-t., Magyar aszfalt részvénytársaság, Magyar általános kőszénbánya r.-t., Magyar kerámiái gyár r.-t., Salgotarjáni kőszénbánya r.-t., Ugyanaz 1909. évi kib., Ujaki téglá- és mészkőgyár r.-t., Első magyar gazd. gépgyár r.-t., Danubius, Fegyver- és Gépgyár részv.-társ.), Sorsjegyek (Bazilika, Bécsvár, Budapest osztr. felülb., Budavárosi sorsj., Erzsébet kir. ezar., Jó szív", osztr. felülb., Magyar vörösker., Olasz vörösker., osztr. f., Osztrák vörösker., Osztrák hitelintézet, Pálly, Szerbiai nyer.-köles, M. jel. hitelb. ny.-k., M. jel. hitelb. ny.-k.), Közlekedési vállalatok (Adria m. kir. tengerhajózási r.-t., Atlantica tengerhajózási r.-t., Budapesti közuti vaspálya-társaság, Budapesti villamos var. vasut r.-t., Bpest-szt. Lőrinc h. é. vill. v. r.-t., Déli vasut., Első és kir. szab. dunagőzh. társ., Kassa-oderbergi vasut., Magyar folyam- és tengerhaj. r.-t., Magyar helyi érdekű vasutak r.-t., Osztrák-magyar államvasut.)

Ingyen közlekedés

villamos vasuton
és az
omnibuszon.

A Párisi Nagy Áruház minden egyes pénztára fel van jogosítva bármily csekély összegű bevásárlásnál is az olaszhasznált jegyért a pénzt visszajuttatni és egy új visszjegyét kiszolgáltatni.

Kivonat a hivatalos lapból

— Julius 18. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Winter Kanulla okleveles kisdévodónót a bok-sánbányai állami kisdévodóház kisdévodónóvá; — a kereskedelemügyi minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott pénzügyminiszter a szabadalmi hiv. személyzeti létszámába Heid Antal segédtitkár tisztté, Rajics Branisláv díjnokot pedig fordítót, Heckmüller József hadseregi szolgát törvényes igazolvánnyal ellátott al-tisztté ideiglenes minőségű állami utmesterré; — az igazságügyminiszter Pirkner József bonyhádi járásbí-rósági telegkönyvvezetőt eddigi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé, Ze-lenka József szécsényi járásbírói díjnokot a szécsén-nyi járásbíróshoz irnokká; — a pénzügyminiszter Jurikovszky József adóhivatali ellenőrt a bártfai és Papp Emil adóhivatali főtitkár a nagykárolyi adóhi-vatalból a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett adóhivatali pénztárnokká a hajdusoboszlói, il-letve adóhivatali ellenőrré, Hirsch Feodor segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a temesvári pénzügyigazga-tóság mellé rendelt számvevősnél a VI. fizetési osz-tályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztté, Kova-lik József makói lakost, végzett joghallgatót a XI. fizet-ési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá, Kis Károly segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a kolozsvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztté, Machacsák Antal brassói lakos pénzügyi állandó díjnokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá, Polvakovszky

Járos kassai lakos pénzügyi napidíjast a XI. fiz. osz-tályba ideiglenes állami végrehajtóvá, dr. Révffy Lajos kolozsvári lakos ügyvédjelöltet a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá, Szauer Ta-más módosi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osz-tályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte s Katrics Viktor gyöngyösi adóhivatali díjnokot ideiglenes mi-nőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká, Szabó Jó-zsef és Izsáki S. Sámuel segélydíjas pénzügyi számgya-kornokokat a nyiregyházi, illetve a lugosi pénzügyigaz-gatóság mellé rendelt számvevősnél a XI. fizetési osz-tályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszttekké, Ta-tár Miklós nagymihályi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszt-té a varannói és Szeszták János nagykarolyi adóhiva-tali díjnokot ideiglenes minőségű segélydíjas adóhiva-tali gyakornokká; — a külügyek minisztere Kadlebo András Károly tiszteletbeli irodai hivatalnokot követ-ségi irodatisztte; — a budapesti itélőtábla elnöke Galó Mihály budapesti lakos, jogszigorlót a budapesti itél-őtábla területére díjas joggyakornokká; — a beszter-cebányai törvényszék elnöke Ambrózy Pál beszterce-bányai törvényszéki hivatalnokot a besztercebányai törvényszékhez hivatalnokává nevezte ki.

Megbízások. A vallás- és közoktatásügyi mi-niszter áthelyezte a jelenlegi minőségükben Keller Imre besztercebányai állami felsőbb leányiskolai rendes ta-nárt a mezőturi és dr. Bitzó Sarolta mezőturi állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt a besztercebányai állami felsőbb leányiskolához, egyszersmind Keller Im-rét ideiglenesen megbízta az igazgatói teendők végzé-sével.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi mi-niszter áthelyezte Breuschneider Etel fumei állami fel-sőbb leányiskolai rendes tanárt eddigi minőségében a békésabai állami felsőbb leányiskolához, Tirscher Berta mezőturi állami felsőbb leányiskolai r. tanárt eddigi minőségében a pozsonyi állami felsőbb leányiskolához, Arató Amália besztercebányai állami felsőbb leányis-kolai s. tanítónőt eddigi minőségében a pozsonyi állami felsőbb leányiskolához Dormány Klára trenesényi állami felsőbb leányiskolai s. tanítónőt eddigi minőségében a pozsonyi állami felsőbb leányiskolához, Cserny Etelka szegedi állami felsőbb leányiskolai s. tanítónőt eddigi minőségében a pozsonyi állami felsőbb leányiskolához, Boc Romulusz bogolyényi (volt határvédelmi) községi elemi iskolai tanítót a bisztracseresi (zárvolyi volt határvédelmi) községi elemi iskolához eddigi minősé-gében.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kis-keru Schwartz Mór máramarosszigeti lakos „Szencs”-re, kiskoru Bermán Miklós beregszászi lakos „Bartá”-ra, Galó János berecsényi lakos „Galgóczy”-ra, kiskoru Weisz Andor és László budapesti lakosok „Vágó”-ra, kiskoru Seher Igráz budapesti lakos „Sebestyén”-re, Grünfeld Gyula budapesti lakos „Zoltán”-ra, kiskoru Wolvovics Mór budapesti lakos „Vágó”-ra, kiskoru Goldarbeiter Izidor, Gyula, Sándor és József zombori lakosok „Gondá”-ra, Strahl Antal balatonfüredi lakos

„Sugár”-ra, Taglicht Oszkár nagylévárdi lakos „Teleki”-re, Lövinger Jenő budapesti lakos „Lakos”-ra, Reis Margit erzsébetfalvi lakos „Rakos”-ra, Gyirán Sándor kaecsdzilvási lakos „Pataki”-ra, kiskoru Spán Lajos, János és Mihály abaujszántói lakosok „Forgács”-ra, Steiner József pápai lakos „Káldi”-ra, kiskoru Weisz István és Endre székesfehérvári lakosok „Vas”-ra, kis-keru Pangl Antal székesfehérvári lakosok „Bán”-ra, Kohn Lipót budapesti lakos saját, valamint Ignác, László, Jolán, Vilma és Klári nevű kiskoru gyermekei „Kertész”-re, kiskoru Madel János budapesti lakos „Molnár”-ra, kiskoru Friedmann Ödön marosvásár-helyi lakos „Fenyő”-re, Buxbaum Gusztáv budapesti lakos „Kertész”-re, kiskoru Tréger János esztergomi lakos „Tétényi”-re, kiskoru Mericska Aladár esztergomi lakos „Markos”-ra, Turdeán János tordai lakos „Tor-dai”-ra, Szmricsik István beeskei lakos saját, valamint Endre nevű kiskoru gyermeke „Sipos”-ra, kiskoru Löw Schlesinger Zoltán budapesti lakos „Czobor”-ra, Kohn Vilmos szerajevói lakos „Kálmán”-ra, Staerk Miksa budapesti lakos „Erős”-re, kiskoru Schwarcz Imre és István méri lakosok „Sándor”-ra, Alb János borosjenői lakos „Fehér”-re, Rosenzweig Fülöp erzsébetfalvi lakos „Orbán”-ra, kiskoru Kohn Gyula, Jenő, Emil és Rudolf szentantalfalvi lakosok „Kálmán”-ra, kiskoru Rosen-zweig Jenő budapesti lakos „Rózsa”-ra, kiskoru Fuhr Jak Ruben brassói lakos „Földes”-re, kiskoru Schle-singer Lipót budapesti lakos „Szencs”-re, kiskoru Glück Mór kassai lakos „Gervai”-ra, kiskoru Raschek Gyula bársonyosi lakos „Ószi”-re, Mád Gyula székes-fehérvári lakos saját, valamint István és Ilona nevű kiskoru gyermekei „Málnási”-ra, Staerk Arnođ bu-dapesti lakos „Sarkadi”-ra, kiskoru Zimmermann Aurélie zombori lakos „Zalai”-ra, kiskoru Ehrenreich Teréz budapesti lakos „Boros”-ra, Schmocer Irén budapesti „Fürtös”-re, kiskoru Schultz Jenő budapesti lakos „Fürtös”-re, kiskoru Cehultz Jenő budapesti lakos „Sugár”-ra, Schwarcz István németlipcei lakos „So-mogyi”-ra, Auer Sándor székesfehérvári lakos „Al-mási”-ra, kiskoru Günsberger Henrik Pista budapesti lakos család névenek „Gábor”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A dévai pénzügyigazgatóságnál szemlézi állásra 14 nap alatt; Temesvárott II. oszt. rendőri állásra december 31-ig; Krassó-Szörénymegye törvényhatóságánál irnoki és egy hivataloszolgi állásra július 31-ig; Mosonszentandrán postamesteri állásra augusztus 11-ig; az ipolysági pénzügyigazgatóságnál adóhivatali ellenőri állásra 14 nap alatt lehet beadni a pályázatokat.

EGYETERTÉS

politikai naplaj.

Kiadóhivatali igazgató: PAJON MÁTYÁS.

FÉRJ ÉS FELESEG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

103

— Végtelenül esodálkozom, hogy Kintov-in ur be merészkedett ebbe a barlangba, melyből minden bizonynyal lehetetlen a távo-zás, ha a vezér nem akarja. Bizonyos volt ön abban, hogy nem fedezik fel inkognitóját?

— Oh e felől sohasem lehet föltétlenül bizonyos az ember. En mint Prosztov Niko-laj szerepeltem. Természetesen egészen bizonyos voltam afelől, hogy Prosztov Nikolaj nagyon jó helyen van.

— Nos, ha egyszerre véletlenül megje-lenik?

— Ez nem látszott valószínűnek annál is inkább nem, mivel Prosztov Nikolaj Szi-bériában van internálva.

— Nos, hátha mégis megtudta volna a báró, hogy félrevezetik.

— Akkor veszte lett volna minden; az életem is.

Mig e beszélgetés folyt, ez alatt Hermann egy táskából mindent előrakosgatott.

— Tehát kedves Hirthon, ha nem zava-rom, most rendelkezésére bocsájthatom össze-gyűjtött adataimat.

— Kérem, kérem, rendelkezésére állok.

— Tehát ime, itt vannak a vörös keresz-tes lapok. Ezeket Svédországban használták.

— Ezek itt még előbbiek. A varsói ház-kutatás alkalmával kerültek kezünkbe. Eze-ket azért küldtem magam után, hogy meg-állapíthassam, vajon nem változtatják-e a papírost, meg a festéket. Ha jól megvizs-gálja, kapitány ur, minden bizonynyal rájón, hogy ugy az anyag, mint a forma egy és ugyanaz. A két időpont között pedig hat év telt el, tehát feltehető, hogy ugyanebből a fajtából még találhatunk Waldensénel.

Azután meg itt van a báró írása. Ebből egész esomó van. Valószínű, hogy ezek hasonmását

is meg fogjuk találni, mert nem tartom való-szerűnek, hogy irását állandóan változtassa. Végül itt van ez a rajz, melyet a menekülő gyilkos lábnyomáról készítettem a Wilhelm-téren.

— Ez kétségtelenül érdekes — mondotta Hirthon, kezébe kapva a rajzot. — De ho-gyan tudta ön ezt összeállítani?

— Oh, nagyon egyszerűen, én rögtön a gyilkosság után vettem fel ezt a méretet. Az ugyanis menekülése közben belépett a kö-csiút mellett húzódo kanálisba s lábnyomát mindenhol ott hagyta a poros aszfalton.

— Nem lehetett az valaki másnap a láb-nyoma?

— Semmi esetre sem. A nyomok a hullá-tól a bokrok felé kanyarodva húzódtak ugy, hogy a legnagyobb bizonyossággal megállá-píthattam, hogy a gyilkos kétszer is irányt változtatott. Ezt a feltevésemet megerősítette a rendőr is máskülönb, aki azt mondotta, hogy a térnek azon a részén senki sem járt. Végül pedig az én feltevésem mellett bizo-nyitanak a lábnyomok maguk is. Csak a gyilkosság idejéből származhattak, mert mi-ker megvizsgáltam őket, még nem voltak fel-száradvá.

— Hát kétségtelenül ez igen fontos té-nyező, mert ha a gyilkost megtaláljuk, ak-ker könnyen bizonyíthatunk ellene.

— Persze, persze. Hanem most jönne az ügy legfontosabb része. Mondja csak kartárs, átkutatták önök a teret a gyilkosság után közvetlenül.

— Ugy gondolom igen, sőt ha pontosan emlékszem, a kiküldött tisztviselő jelentést is tett róla. Természetesen semmi gyanúsát nem talált, mikor pedig én magam tartottam tüzetes helyszíni szemlét, ugy sem lehetett megállapítani semmit.

— Különös és mikor tett jelentést az a tisztviselő?

— Másnap reggel.

— Érdekes, én pedig másnap délelőtt ezt találtam azon a helyen, ahol a gyilkos lábnyomai vezettek a bokrok mellett.

E kijelentése után egy hosszú, vékony tört emelt ki a kofferből, melynek pengéjén csak egy-egy parányi vérfolt s rátapadt agyagrészecskék látszottak.

— Minden bizonynyal ön tudni óhajtja azt is — folytatta Hermann — hogy mikép-pen feküdt a tör? Nos, én kérdésés nélkül is megmondom, bele volt szurva a földre ugy, hogy csak markolata látszott ki.

— Ugyan? Ezek a ficzkók nagyon rava-szok lehetnek.

— Természetesen. Ez ugyan kisebb csin-jeik közül való. Azt hiszem azonban, hogy most már ön is belátja azt, hogy nem tisztán hipotézisekre alapítom fetevéseimet.

— Természetesen, de hisz ezt az első pillanatban sem hittem. Most csak elérke-zettnek látom az időt arra, hogy a banditá-kon rajta üssünk.

— És hogyan akarja ezt keresztülvinni, kedves kartárs?

— Oh én azt hiszem, megfelelő erő áll rendelkezésemre. Ha szükséges volna, akár az egész rendőrséget mozgósítanám ebben az ügyben.

— Ezzel semmit sem érne. Legfeljebb azt, hogy míg az egyik ajtón behatol embe-reivel, addig a másikon a banditák megugra-nak. No meg az is kétséges, hogy vajjon együtt találná-e őket. Hanem én egészen mást tanácsolok önnek.

— Kérem, kérem, a legnagyobb szives-séggel hallgatom meg tanácsát.

— Tehát kérem, ma még ne csináljon semmit. Holnap a báró minden bizonynyal megteszi a följelentést azon a czimen, hogy nejt megszöktették. Önnek ezáltal alkalma nyilhatik házkutatást tartani. Természetes ezzel sem mennék valami sokra, ha az ön emberei végeznék el ezt a munkát, hanem ha emberei közé venné Kintovint is, akinek jegyzetei vannak a ház belsejére vonatkozó-lag, talán rá fogunk akadni néhány olyan kompromittáló adatra, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a bárót elfoghassuk egész házanépével együtt.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1911. július 19-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZÍNHÖR)

50városi Városligeti Színház

Luxemburg grófia.
Operett 3 felvonásban. Írta: Lehár Ferencz.

Az ártatlan Zsuzsi.
Operette 3 felvonásban. Írták: Antoni Alars és D'Esvalières. Zenéjét szerzelte: Gilbert. Fordította: Mérei Adolf.

Kezdeté 1/8 órakor.

Kezdeté 1/8 órakor.

Héti műsor:

Julius hó	Fővárosi nyári Színház (Budai Színhör)	Fővárosi Városligeti Színház	
20	Csütörtök	Kreolvér	Az ártatlan Zsuzsi
21	Péntek	A balkáni herceg	Az ártatlan Zsuzsi
22	Szombat	Carmen	Az ártatlan Zsuzsi
23	Vasárnap (d. n. este)	Tronk baró	A notredame-i toronyór
		A falu rossza	Az ártatlan Zsuzsi

A nm. váil. és közokt. miniszter elismerte leírásával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Féjor fogak gyógyítása Szápadlágnőküli műfogak, Tartós fogtömészek, aranyhídak, koronák, Foghuzások (altatásban is) Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT I. SZ.

ÚJ FÉLHAVI MŰSOR! Kezdeté pont 9 órakor.

Madama Hollway-Bibó kabaré sztár. **Ferenczy Károly** a Vígsház tagja.

Lucie König **Pallai Rózsi** **Richard Godál**

Die nachte Dame, új német és Enyves hát! új magyar bohózat. — Fehéren, operett, Az egyke, Rudolf Sulzer. Sándor Steff. Utazás a villamoson stb. A Tabarinban Tony and Chica, Oy-Ra csoport, La Bouelli.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írású, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálatokban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-30.

Vidéki hivatalok, kik könnyű mellékkezesetru reflektálnak, közüjük ezimüket. Vidéki képviselők kereszteinék.

TÖRLEY

TALISMAN-CASINO-RÉSERVÉ

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma este 8/8 órakor
ÚJ MŰSOR.
NANSEN kapitány
idomított főkéi az idomítás legnagyobb esodája
Kínai mlszteriumok 8 Chung Ling Hee-csoport kínai varázslók
Sisters Carré
Iovasművészek nyergoetlen lovon a legjobbak.
Csütörtökön d. u. 4 órakor teljes előadás félárak mindenkinék
Vasárnap d. u. 4 órakor teljes nagy előadás gyermekek fél helyárakat fizetnek.

Wildbad Sanatorium

gyógyhely

TOBELBAD

STAJERORSZÁG

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.
Természeti Étrendi gyógymódok, Hő-források
VEZETŐ ORVOS: **Dr. v. DÜRING**
a kiell egyetem volt tanára, korábban a Lahmann-sanatorium vezetője.
4 ORVOS.

!! PROSPEKTUS INGYEN. !!

Benes Károlyné
VI-k ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermélvel kapcsolatos csodatos csodák
szabászati- és varrodatanintézetében
a beiratások a XII ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

OLAH GÁBOR: KORUNK HÓSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT**
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedésében (Wodianer F. és fia r. t.), Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

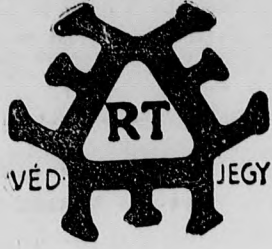
Valódi Brünni Szövetek
1911. évi tavaszi és nyári idény.
Egy vég 3.10 mtr. 1 vég 7 korona
hosszu teljes uvl. 1 vég 10 korona
elegendő öltönyök 1 vég 12 korona
nadrág, mellény) 1 vég 15 korona
1 vég 17 korona
1 vég 18 korona
1 vég 20 korona
1 vég, fekete szalon öltönynek K 20.- felöltözöttek, turistaloden selyemkammarnok stb. stb. szállit gyári árban a szolidnak elismert
posztógyári raktár
Siegel-Imhof, Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
A magánvevők előnye szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégnél a gyártás helyén vásárolni. Iellette nagyok. — Kolosszális áruforgalom következtében mindenkor legnagyobb választék egész friss szövetekben. Legolcsóbb szabott árak. A legkisebb megrendelés is teljesen mintá szerinti és legelőzékenyebben lesz eszközölve.

Rézágy 32 frt
Acélsodronyágybetét vaskerettel 5.50
Összesenikó vaságy málfazozal 8.75
Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállit **NÉMETH V.,** Koháry-u. 19a.

Nyaralóknak
pianinót:
kölcsönöz
valamint javítást és hangolást szakszerűen és lelkiismeretesen intéz el a
MUSICA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
:: BUDAPEST ::
VI., Teréz-körút 1. sz.
TELEFON 4-31. SZAM.

A legjobb benzínmotoros magánjárókat
a világhírű angol „Campbelli” motorgyár egyedüli vezető képviselője
Korányi Viktor
szállitja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemi.
Olcsó árak! Olcsó üzemi kedvező fizetési feltételek! Több évi tapasztalat! Vevőket a motorkezelésben díjmentesen oktattunk ki! Kiváncra ajtómentes költségmentes és felvilágosításokkal szolgál!
KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-ter 9.

Erzsébet Kenyérgyár R.-T.

értesíti

Budapest székesfőváros t. cz. közönségét,

hogy

a kitünő Erzsébet kenyér

az alábbi elárusítóinknál kapható:

Telefon számok:
135-32 és 135-33.

Alkötés-utca 16	Bayer Ferencz	Ilka-utca 9	Saxs Ferencz	Práter-utca 51	Rehberger Mór
Albrecht-ut 22	Barabás József	Ilka-utca 13	Ambros József	Práter-utca 68	Rehberger Mór fiókja
Alkotás-utca 9	Goldstein Samu	Ilka-utca 20	Kohn Izsó	Podmaniczky-utca 69	Orosz Odón
Alkotás-utca 16	Stampf J. Béla	Dika-utca 39	Robicsék Ödön	Ráday-utca 19	Wittrich Antal
Alkotás-utca 31	Wisinger Mór	Hés-utca 23	Nagy Farkas	Ráday-utca 44	Strassberger Dávid
Almásy-tér 1	Wrook Róbert	Irán-t-utca 12	Fábián Gyula	Rákóczi-tér 18	Ehrenreich Samu utóda
Aradi-utca 37	Sipos István	István-ut 5	Szöke Jenőné	Rekettye-utca 37	Misra László
Arbóczy-utca 6	Balogh Péter	Izabella-utca 21	Kohn Kálmán	Reményi-utca 5	Vajda Sándor
Aréna-ut 11/a	Schwarz József	Izabella-utca 43	Ozv. Schwarz Ignác	Rombach-utca 3	Strasser Jakob
Aréna-ut 132	Kertész Tejcsarnok	Izabella-utca 69	Fahn Fülöp	Rottenbiller-utca 62	Kestenaum Izidor
Attila-utca 23	Seifert József	Izabella-utca 80	Blau Nathán	Rózsa-utca 18	Zsakó Jánosné
Attila-körút 60	Kodnár Domotör	József-körút 48	Balogh Sándor	Rózsa-utca 38	Vidor Fülöp
Attila-körút 60	Keller Ignác	József-körút 49	Horváth Jánosné	Rózsa-utca 67	Kurzweil József
Bajnok-utca 9	Szalay György	József-körút 68	Somogyi E.	Rózsa-utca 71	Reich Armin
Bajza-utca 40	Mezey Mór	József-körút 88	Blau Ignác utóda	Rózsa-utca 76	Weinberger Jenő
Baross-utca 57	Hoffer János	Józsa-f-utca 31	Szmló Sándor	Röppentyű-utca 9	Friedmann Albert
Baross-utca 92	Somody József	József-utca 54	Gróf Jenő	Röppentyű-utca 11	Spencer Ferenc
Baross-utca 128	Rottmann Márton	Kartács-utca 1	Pifkó Ottmár	Röppentyű-utca 18	Felber Ferencz
Batthyányi-utca 23	Klein Bertalan	Kálvária-tér 3	Barány Ferencz	Röppentyű-utca 21	Hochwelder Márkné
Béke-utca 11	Weiss David	Kálvária-tér 17	Alt. Fogy. Szövetkezet	Röppentyű-utca 27	Apfel Fülöp
Bécsi-utca 55	Pelcz Antal	Kálvária-utca 26	Hauer Ferencz	Szabolcs-utca 30	Sommer Ignác
Bercsényi-ut 9	Kiss Gábor	Kertész-utca 31	Majba Károly	Szarvas-tér 5	Oláh László
Csaba-utca 48	Gruber Testvérek	Kerepesi-ut 5	Franck Géza	Semmelweis-utca 11	Neiser József
Csáky-utca 3	Altenbach Hubert	Király-utca 3	Ozv. Fried Jeremiasné	Semmelweis-utca 14	Nemslia Jánosné
Csángó-utca 3	Kohn Adolf	Király-utca 27	Blam Miksa	Széna-téri piac	Kovács Zsigmondné
Csángó-utca 5	Fleischmann Ignác	Király-utca 59	Mieklér Sándor	Széna-téri piac	Strek Miksa
Csángó-utca 9	Weiss Lajos	Király-utca 72	Grünsparg Adolf	Szent János-tér 4	Jobbágy László
Csángó-utca 8	Feiermann Miklós utóda	Kinizsy-utca 19	Rabel József	Szentkirályi-utca 2	Krasowsky Jenő
Csáky-utca 4	Pollák Jánosné	Körös-tér 7	Löblövits Mór	Simor-u. és Delej-utca sarok	Weisz Ignác utóda
Csáky-utca 6	Winter Márkus	Körös-utca 3/b	Stampfer J. Zsigmond	Sziv-utca 35	Brieger Kálmán
Csengery-utca 48	Megyeri és Vértés	Krisztina-körút 10	Giaz Miksa	Sziv-utca 39	Holzmann Ede
Csengery-utca 49	Weiss Zsigmond	Krisztina-körút 35	Lajos-utca 38	Sziv-utca 60	Pollák Ede
Csengery-utca 58	Blum Jakab	Lajos-utca 38	Kesselbauer Ferencz	Sziv-utca 64	Wirth Zsigmond
Damjanich-utca 39	Goldmann tejcsarnok,	Lánczid-utca 5	Fehér Lajos	Szondi-utca 14	Kalmár Ernő
Dembinsky-utca 7	Kemény Jakab	Lehel-utca 7/a	Szárz Ferencz	Szondi-utca 56	Csengeri Adolf
Dembinsky-utca 8	Nádor Árpád	Levente-utca 12	Garái Sámuel	Szondi-utca 69	Hauser Ferencz
Dembinsky-utca 10	Horváth Mór	Lilliom-utca 39	Reiss Miksa	Szondi-utca 94	Csillag József
Dembinsky-utca 28	Varady H.-O.	Lipót-körút 5	Matyevszky Gyula	Szövetség-utca 20	Veszprémi József
Desséffy-utca 25	Bukovits Katalin	Lipót-körút 24	Rosenberg L.	Szövetség-utca 30/C	Pécsi István
Desséffy-utca 37	Hetényi Adolf	Lónyai-utca 18	Dipolt Károly	Sz. erb-utca 15	Schwarz Mór
Dob-utca 24	Berger Miksa	Lónyai-utca 40	Blau Herman	Tar-utca 10	Engel Lipót
Dob-utca 48	Herbst Izidor	Lövőház-utca 15	Engländer Efraim	Teleki-téri piac	özv. Stein Mórné
Dobozi-utca 17	Jakobovits Áron	Lujza-utca 5	Klein Ilés	Tisza-utca 10	Heller E. Floris
Dobány-utca 13	Hannover Ferencz	Magdóla-utca 12	Szegő Mór	Tisza Kálmán-tér 22	Grossmann Samu
Dobó-utca 14	Fischer Gézáné	Magyar-utca 7	Wolf Gyula	Tompa-utca 11	Stern József
Dráva-utca 6	Beer Soma	Margit-körút 75	Wissinger David	Tompa-utca 19	Weisz Adolf
Dráva-utca 10	Fiedler Mór	Maros-utca 8	Özv. Horváth Jánosné	Tökölly-ut 17	Sebestyén Lajos
Dráva-utca 12	Márk Mór	Marton-utca 8	Alt. Fogy. Szövetkezet	Tökölly-ut 26	Geib Ignác
Elemér-utca 21	Alt. fogy. Szövetkezet	Mester-utca 51	Weisz Kamill	Tömö-utca 25	Krausz Lipót
Erdő-utca 12	Halász József	Molnár-utca 12	Vajás János	Tuzoltó-utca 25	Balogh M.
Erdő-utca 21	Kohn S.	Molnár-utca 29	Müller Béla	Tuzoltó-utca 79	Back Zsigmond
Erzsébet-körút 33	Kardos Jakab	Molnár-utca 39	Türk György	Üllői-ut 105	Weisz Vilmos
Fehérvári-ut 6	Kohn Lajos	Munkácsy-utca 29	Kohn Sámuel	Üllői-ut 119	Ságrin Bertalan
Fehérvári-ut 15	Telek József	Murányi-utca 30	Bakódi Elek	Üteg-utca 8	Strausz Adolf
Fehérvári-ut 32	Neumann Ilés	Murányi-utca 31	Méri Ferencz	Váci-ut 34	Kasztner Testvérek
Fehérvári-ut 35	Balogh M.	Murányi-utca 40	Ságrin L.	Váci-ut 63	Schwarz Hugó
Fehérvári-ut 40	Wimmer Armin	Murányi-utca 40	Apfel Fülöp és Társa	VÁ zi-ut 97	Schwarz Lajos
Fehérvári-ut 64	Michina Ferencz	Murányi-utca 41	Zoltán Antal	Váci-ut 97	Morthe Karoly
Felsőerdősor-utca 25	Fehér Márton	Nagy János-utca 8	Csányi Péter	Váci-ut 105	Hahn Hugó
Ferencz-körút 3	Kerekes Bertalan	Nagy János-utca 35	Ebenfűher György	Váci-ut 108	Felner Izsó
Ferencz-körút 30	Kuhuf Zoltán	Nagymező-utca 38	Fixier Márton	Váci-ut 110	Alt. Fogy. szövetkezet
Ferencz-utca 11	Quittner Sámuel	Nagymező-utca 56	Meszik Győző	Váci-ut 117	Surány Antal
Férj-ut 20	Grácz Mór	Nap-utca 21	Weisz L. Gyula	Váci-ut 129	Káldori Soma
Férj-ut 24	Katz Sámuel	Nádor-utca 21	Puhinger Antal	Váci-ut 140	Kohn Rezsőné
Férj-ut 24	Fried Márkus	Nádor-utca 23	Porszász Gyula utóda	Váci-ut 140	Kohn Miksa
Férj-ut 31	Kohn Sámuel utóda	Nádor-utca 26	Krausz János	Váci-ut 151	Revicz Hermann
Férj-ut 33	Krammer Izrael	Népszínház-utca 22	Kiss V. és Társa	Vas-utca 18	Hollo Lajos
Férj-ut 38	Fülöp Dezső	Népszínház-utca 33	Roth Fülöp	Városház-utca 8	Rédey Lajos
Férj-ut 78	Beck Márkus	Népszínház-utca 37	Söffér L.	Városház-utca 20	Toma János
Férj-ut 10	Farkas Dezső	Népszínház-utca 38	Poeker Gézáné	Vépelejtő-utca 15	Montág E.
Férj-ut 10	Kurczér Nándor	Népszínház-utca 47	Reich Ignác	Vesselényi-utca 11	Alt. Fogy. Szövetkezet
Fraugpan-utca 36	Katz Benő	Német-utca 27	Bergsmann Samu	Vosselényi-utca 15	Révai L.
Gát-utca 8	Soproni I.	Ó-utca 36	Friedmann Albert	Veres Pálné-utca 7	Ludvig Adolf
Gát-utca 24	László F.	Órczy-utca 47	Fabian József	Viola-utca 48	Ungár Dezső
Gáza-utca 9	Beck Mátvás	Óriás-utca 7	Kolozsvári Fülöp	Visegrádi-utca 8	Hajós Zsigmond
Gyár-utca 7	Kohn Fülöp	Órszá-bíró-utca 15	Goldmann Adolf	Visegrádi-utca 10	Blau Sándor
Gyár-utca 43	Teltesz Géza utóda	Örmö-völgy-utca 10	Hunnwald Jakab	Visegrádi-utca 18	Wolner Antal
Hársfa-utca 3	Goldberger Karolin	Örmö-völgy-utca 14	Pick Mór	Visegrádi-utca 28	Brüll Ignác
Hegedűs Sándor-utca 19	Becker Adolf	Óvodá-utca 15	Szabó János	Visegrádi-utca 68	Gross Mór
Hernád-utca 11/a	Matusek Győző	Óvodá-utca 47	Egri József	Vízafogó 1428	Neuman Miksa
Hungária-körút 11	Schwarz S.	Petőffy-utca 18	Fülöp Armin	Vörösmarthy-utca 15	Kaufmann Ignác
Hungária-körút 16v. hérház	Breuer József	Práter-utca 19	Münz Fáni tejcsarnok	Vörösmarthy-utca 45	Schlesinger Mór
Hungária-körút 69	Schwarz Péterné	Práter-utca 36	Izsó Mór	Vörösmarthy-utca 64	Hajdu Endre
Hungária-körút 73	Molnár József	Práter-utca 37	Steiner Samuel	gróf Zichy Jenő-utca 14	Singer Mór
Hungária-körút 91	Braun Manó		Hufmann Mór	Zsigmond-utca 5	Acsay József
				Zsigmond-utca 9	Höchten Beláné
				Zsigmond-utca 36	Drobincha Mihály

Saját fiókok:

CSARNOKOK:

- Batthyányi csarnok
- Hunyadi csarnok
- Hold-utcai csarnok
- Klauzál-téri csarnok
- Rákóczi-téri csarnok
- Központi városháza
- Központi vásárcsarnok

FIÓKOK:

- Örmö-völgy-utca 14.
- Madách-utca 22.
- Hungária-körút 95.
- Wekerle-telep

NYILT PIACZ:

- Erzsébetfalva
- Kőbánya
- Lehel piac

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragnimmi férfikülönlegesség tucattalja 12.- korona, 3 tucattal 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és jácseréten küldünk.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OGL. orvosilag rendelve 3, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

PÉNZKÖLCSÖN
sorsjegyekre, órtékpapírokra és vidéki tak.-pénzt. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.- K	Olasz v. t. sorsjegyre 50 K
József " 12.- " K	Oszták v. t. " 55
Bazilika " 25.- " K	Hazai " 105
Magyar v. t. " 30.- " K	Konv. Jelzalog " 130

A kölcsön apró részletekben törlesztendő. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapítva 1874.

BUTOR Kézpénzért és részletra. Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ebéd-, úri- és szalonberendezések, órási vásztek, egyszerű és modern kivitelben.

FUCKS BÓDOG butornagykereskedő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

Mindennemű férfi és női

NEMI BETEGSÉGEK
! agyszintén vér-, bőr-, ideg-, bujakór (síphilis) és férfigyöngöség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk !

Dr. KAJDACS Y
rendelő intézetét
BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.

Rendel. 10 óráig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást ígálnak azok, kik személyesen meg nem jelenhettek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

Paplan Paplan Paplan

Kárpitosár-, rög- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerületor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkepokrécok, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storkok, szövet és csip-felüggönyök, ágycitricok, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbított a legfinomabb kivitelig

GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

Sodronyos kocsik minden méretben 20.- kor.
Összeállítható vasgőz kivehető 3 matracos 22.- kor.
Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.
Roletták, falonsínek és nádroletták minden méretben készíttetnek.

Szabadalomértékesítés. Mayer József fazekas-Schilling Antal fazekas-mester Kremsben és St.-Pöltenben

a 38027 és

„Cserépkályha kicserélhető fűtőkosárral“ című magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele céljából gyárosokkal összekötöttet keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandók szabadalmukat esetleg el is adni, vagy gyártási engedélyeket adni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Pásztor,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.

Specziálista

és halhólyag óvszer-különlegességekben.

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban. Orvosilag ajánlva! Feltétlen bizos. Övünkönk súly utánafojtól. Avak tucatonként 2-16 korona. „Auto Vaginal Spray“ a legmodernebb és legkényelmesebb női óvőkülönlegesség. Ara 15 kor. Szétküldés titoktartás mellett. Kerje ingyen és bérmentve 8000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti műszer-és gummitárny gyára
Budapest, Koronaherczeg-u. 17.
ALAPÍTATOTT 1873. TELEFON 13-76.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. a. Törv. védve. 41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatású szer a lovak kólíka betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Élismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíkás megbetegedései ellen feltalált és összedállított gyógyszerét úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

LEFKOVITS A.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elválóalak mindenféle kuszivastynak és házi vízvezeték-berendezések legolcsóbb árán.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E.
Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ad 57828/1911. szám

Versenyárgyalási hirdetmény
7 hektoliteres tölgyfahordók szállítására.

A m. kir. Államkincstár részére összesen mintegy 500 drb azaz Ötszáz darab egyenként körülbelül 7 (hét) hektoliter irtartalmu tölgyfahordó szállítására a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam igazgatóságánál

1911. évi augusztus 7-én d. e. 12 órakor

nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelenhetnek.

A hordók szállítására vonatkozó pályázati feltételeket és az azokhoz szükséges irtlapokat a pályázni szándékozóknak egyszerű levélbeli megkeresésére a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam igazgatósága küldi meg.

Az ajánlatok, melyeket a pályázati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani, a fentjelzett nap d. e. 11^{1/2} órájáig a nevezett pinczemeszteri tanfolyam igazgatóságánál nyújtandók be.

Budapest, 1911. július 15.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges papírt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges papírt betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Édes anyukám!
kedves lapodat megkaptam, hálás köszönet érte. Vasárnap dobogott a szívem, — sajnos nem találkozhattunk. Ha teheted, írj. Édes ajkaid milliószor csókolja nagyon szerető Apukád. 6094

Ki venne nőül
20 éves, csinos, teljesen egyedül álló árva leányt 400.000 kor. vagyonnal? Csakis komoly ajánlkozók (ha vagyontalanok is) írjanak e címre: Fides, Berlin 18. 11008

Férjhezmenendő urhölgyek
előjegyzve tízennyolc évtől feljebb, hozomány-összege legkülönbözőbb fokozatokban, 10.000, 30.000, 60.000, 120.000 és magasabb összegig. Bővebbet Paragó Jenő elsőrangú házassági irodája, Rákóczi-ut 86. I. em. 1. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar
őn szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete” („Ellenállhatatlanság titka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nő, alattvalót, felebarátaival egyaránt meghódítsa. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

MAGANTANULÓKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgákra, érettségi felkészítéssel.

Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Pászománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca 46.

Ház és telektulajdonosok
figyelmébe! Mindenféle műszaki munkák elvégzésére vállalkozik Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Házak átalakítását, azok rendbe hozását, jókarban tartását vállaljuk. Ugyintén az ingatlanokat terhelő tartozások konvertálását, olcsóbb kölcsönökkel való kicserélését kikészítjük. Ipari Vállalatok Műszaki Irodája, Budapest, VI., Eötvös-utca 35. szám.

„Limonai”
kifűnő zamatu limonádé készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

Tátrai málszörp
5 kilós postakosarakban K. S.—Barta József konzervgyára Fölka (Szepesmegye).

Csemegeszőlő!
Csudaszép friss, idejé méz-édes „Csemegeszőlő” postadobozonként 16 korona. Remekszép „Őszibarack” 10 korona. Ananász „Kajszinbarack” 5 korona. Minden „Bérmentes” szállítással szétküldi: Mertz Nándor Nagyvárád.

INGYEN TANULHAT
november 1-től két héten át kereskedelmi szaktergyakat, gépirást, gyorirást, helyesírást, szépiást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás naponta három óráig, nappal és esti tanfolyamok.

10%-kal olcsóbb,
mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorház, 320 szobabutor a leggyorsabbútól a legfinomabb kivitelig választékra készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Kristófalva 8., I. em.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranyérmék olcsón kaphatók.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip utca 8.
Telefon 54—74.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeiket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Soványág
Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — **Hölgyek remek keblet.** Hat hét alatt 30 kilo gyarapodásért jót állást. Vöröszegénység, gyengeség, idegesség, elcsúszás és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kifűntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

25 koronaért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szöveteiből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Pászománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Okmányokat
házasságkötéshez, DISPENZÁCIÓ (kihirdetés felmentés) nagykorúsítás házassági akadály, névelési engedély, rekonszolidáció és felmentés kor alatti felmentés, válóper, névelésfelmentés, katonasági, ipari, kereskedelmi okmányokat, engedélyeket, megszerzés, miniszteriumokban ügyeket keresztül vizs.
KEMÉNY LAJOS
Országos Képzésközpontok Irodája, BUDAPEST, Rákóczi-ut 86. szám, a Debraczeni szálloda mellett. — Minden levélre válaszol.

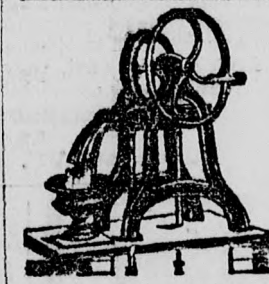
Szép uriház
300—600-es telek öt lakással, pincesz, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalva, Vörösmarty utca 28. sz.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny
gramofon
10 drb dupla nagy lemezzel
20 frt.
Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni.
Babuska, Czifágyászterem, Palkó, Trombitás, Buki el, Naprágszéknya, stb lemez, újdonságok óriási raktára.
A lemezek ára 1.25 frt Nagy raktár Palkó től. Különböző méretű lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerekészítő
BUDAPEST
József-körút 37—39
Hangszer, gramofon és lemezek, külföldön is.
Hagyomány, gramofon és lemezek, külföldön is.

Rayonképviselő
Bágyók és reprezentatív vizuálisan kiképzett nagy ösméretű kép van jobbról. Könyvek, egy szabadalmazott képleti újdonság értékesítéséhez keresetnek. Csakis jó megjelenésű, katonai képes azonosítással. Lesznek fűzlembere. Havonta 1800—1200 kor. Jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Budapestről,
gyorsvonattal egy órányira, a zimonyi vonalon van egy gyönyörű és szőlő közepén egy kis-ebb szőlő, emeletes villalaks, fent egy szoba, alul egy szoba, konyha, éléskamra, pincesz. Nyári kellemes tartózkodási hely; gyönyörű messze kilátással körültekintő falvak 10—12 tornyos látható, eladó. — Értekezni lehet Tasson, (Kunszentmiklós tassi vasútállomás) a ref. lelkesi hivatalban Terület három kis hold. Több száz gyümölcsfa és 25 éves szőlő.

Ajtók, Ablakok,
vasrudonnyok, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123.
Telefon: 62—80.
Alapított 1886-ban.

Lánczkutakat
nagy vízmennyiségek szállítására, házi és gazdasági célokra jónak javított szerkezettel, szilárd kivitelben legelőnyösebben szállít

Magyar Lánckutgyár
Thököly-ut 133. sz.
Tessék prospektust kérni.

Készpénzért
vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítom, hogy ilyen
olcsón
sehol nem kap modern háló, bédő, úri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zsufolt raktármat, itt jutányosán
vehet
a leggyorsabbútól a legdrágább kivitelű minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárat Szerecsen-utca 1. I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Budapestkörnyékén
családi házak építkezésére alkalmas telektömböket, ugyintén az ország bármely részén nagyobb birtoktestek parcellázását vállalja az Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Budapest, VI. Eötvös-utca 35.

Telektulajdonosok
figyelmébe. Építünk tehermentes telekre bank kölcsönrel bérházakat, családi házat stb. minden előleges költség nélkül. Iparvállalatok Műszaki Irodája Budapest, VI., Eötvös-utca 35.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95—45. Meghívásra jövök.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes címmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest,
Szerecsen-utca 10. sz.
Diszes butoralbum 1 kor.

FILOZOFIAI TROK TÁRA
XII. kötete.

PLATON
válogatott művei
III. kötet.
Symposion. Phaidros.
Görögül fordította, bevezetést és jegyzetekkel ellátta
Dr. Dercsényi Mórca.
Kiadja a Franklin-Társulat.

A nagy görög művész-filozofus legnagyobb és legtöbb problémát felvető két dialógusa e gondos fordításban is oly elevenen hat, mint Plato idejében; a jegyzetek és magyarázatok felvilágosítást adnak minden kérdésre, mely olvasás közben felvetődhet.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. Andrassy-út 21. minden könyvkereskedésben. 2859P

Kajszinbarackot,
válogatott legszebb dísz példányokat, befőzni vagy csemegézni 5 kilót 3 koronáért; legfinomabb spanyol üvegmelegyet vagy cseresznyét 2. koronáért szállít Müller Jenő szőlőbirtokos Kiskunhalas.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyarnémet levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szakintézmények. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvenyi egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája íróképzésként s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Nemi betegek
Férfiak, nők
trippertől csak a valódi és világhírű **Laricin Capsulát** (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvosi bizonyítvány tanusodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvét mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-rt. Illés Antal gyógyszerárban, SZABADKA, Budapesti főraktáros: Nyilasgyógyász Epest, Fehérvári-ut. Utánzatoktól óvakodjunk.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenc-tér 3. telephely. Veto. és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és vándor butorok, úri szobák, angol börgarni-krák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarek. Telefon 82—13. 2859P